

LAPSIPERHEIDEN KOKEMUSTIEDONKARTOITUS
RAPORTTI:
RITAHARJU-AALTOKANGAS-KUIVASRANTA
KUIVASJÄRVI-PÖLLÖNKANGAS-JYLKYNKANGAS

PETRA HOLAPPA

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Pohjois-Pohjanmaan piiri

Sisältö

TIIVISTELMÄ	4
JOHDANTO	5
RITAHARJU-AAL TOKANGAS-KUIVASRANTA	7
ARJEN HYVINVOINTI	7
Lasten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat.....	7
Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat	10
Arkeen toivottu tuki ja apu	13
Vanhemmuuteen ja kasvattajan rooliin toivottu tuki ja apu	15
Avun ja tuen kanavia.....	18
Avun ja tuen hakemisen kynnyistä madaltavia tekijöitä.....	21
PALAUTETTA JA KEHITTÄMISTOIVEITA	23
Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistoiveet.....	23
Palveluiden saatavuus	28
ELINYMPÄRISTÖ JA ASUINYHTEISÖ	32
Asuinalueen viihtyisyyteen vaikuttavat tekijät.....	32
Toiveita tulevaisuuteen asuinalueesta ja yhteisöstä	35
Toiveet julkisten tilojen käyttämisestä	39
Kiinnostus kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan osallistumista kohtaan.....	40
KUIVASJÄRVI-PÖLLÖNKANGAS-JYLKYNKANGAS	42
ARJEN HYVINVOINTI	42
Lasten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat.....	42
Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat	45
Arkeen toivottu tuki ja apu	48
Vanhemmuuteen ja kasvattajan rooliin toivottu tuki ja apu	51
Avun ja tuen kanavia.....	54
Avun ja tuen hakemisen kynnyistä madaltavia tekijöitä.....	56
PALAUTETTA JA KEHITTÄMISTOIVEITA	60
Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistoiveet.....	60
Palveluiden saatavuus	65
ELINYMPÄRISTÖ JA ASUINYHTEISÖ	69
Asuinalueen viihtyisyyteen vaikuttavat tekijät.....	69
Toiveita tulevaisuuteen asuinalueesta ja yhteisöstä	72
Toiveet julkisten tilojen käyttämisestä	74
Kiinnostus kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan osallistumista kohtaan.....	75
JOHTOPÄÄTÖKSET ALUEIDEN TILANTEESTA	77

TIIVISTELMÄ

Tämä kokemustiedonkartoitus on toteutettu yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin ja Ritaharjun, Aaltokankaan, Kuivasrannan, Kuivasjärven, Jylkynkankaan sekä Pöllönkankaan alueiden palvelukeskittymän monialaisen työryhmän kanssa. Kyselylomake on ollut avoinna 9.-27.9.2019. Kyselyyn vastasi yhteensä 170 vastaajaa.

Raportissa käsitellään ensin Ritaharjun aluekokonaisuutta (Ritaharju-Aaltokangas-Kuivasranta) ja sen jälkeen Kuivasjärven aluekokonaisuutta (Kuivasjärvi-Jylkynkangas-Pöllönkangas). Molempien aluekokonaisuuksien raportin rakenne on sama. Ensin käsitellään lapsiperheiden arjen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä. Vastauksia käsitellään kuvioiden muodossa ja kuvioiden tulkintaa tukevat myös vastaajien antamat avoimet kommentit, joista selviää lisätietoa ja arjen kokemuksia. Vastauksista keskeisimpänä esiin nousee lapsiperheiden arjessa eniten iloa ja hyvinvointia tuottavaksi tekijäksi perhe. Kavereiden tärkeys korostuu vastauksissa erityisesti kouluikäisten lasten kohdalla. Huoltajien arjessa iloa ja hyvinvointia tuovat perheen lisäksi muun muassa myös parisuhde ja oma koti ja terveys. Lapsiperheiden arkeen kaivataan tukea eniten harrastusmahdollisuuksiin ja mielekkääseen tekemiseen. Lisäksi kaverisuhteisiin ja koulunkäyntiin kaivataan myös tukea. Eniten tukea ja apua perheet ja huoltajat ovat saaneet sukulaisilta ja läheisiltä. Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen tukea toivottiin lapsen tai nuoren sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittämiseen. Lisäksi tukea ja apua toivottiin lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen.

Toinen osuus käsittelee palautetta lapsiperheiden käyttämistä palveluista. Palveluiden osalta kehitystä ja parannusehdotuksia annetaan eniten harrastus ja vapaa-ajan toiminnasta sekä terveys ja sosiaalipalveluista.

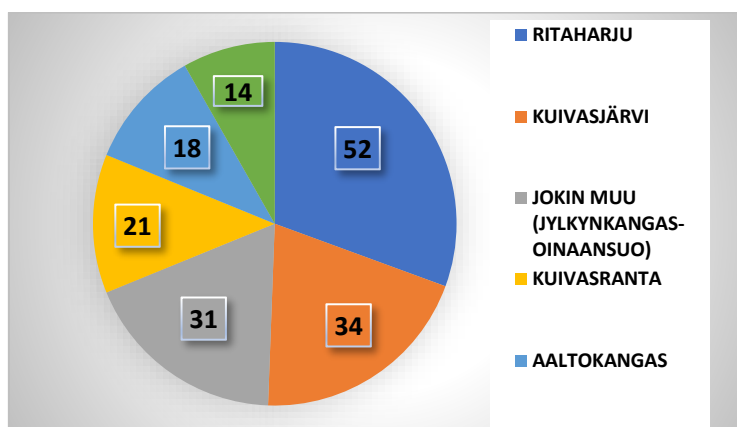
Kolmantena käsitellään asuinalueita elinympäristöinä. Osiossa käsitellään viihtyisyyttä, tulevaisuuden toiveita, julkisten tilojen käyttöä sekä kiinnostusta osallistua alueen kehittämiseen. Asuinalueiden tulevaisuutta ja siihen liittyviä toiveita käsitellessä vastaajat nostavat esiin laajasti erilaisia asioita. Nämä vastaukset olivat luokiteltavissa eri pääteemojen alle. Näitä teemoja ovat esimerkiksi koulut ja päiväkodit, yhteisöllisyys, ympäristö ja luonto, harrastusmahdollisuudet ja vapaa-aika, turvallisuus ja viihtyisyys sekä palvelut.

Lisäksi käsitellään vastaajien kokemuksia ja ajatuksia kiinnostuksesta oman asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Raportin viimeisestä osiosta, johtopäätöksistä, selviää alueiden lapsiperheiden vastauksista ilmenneet keskeisimmät näkökulmat sekä mainitaan myös jo tehtyjä kyselyssä ilmenneisiin tarpeisiin vastaavia toimenpiteitä.

JOHDANTO

Tämä raportti on lapsiperheiden kokemustiedonkartoituksesta ja se pyrkii antamaan tietoa ja avaamaan Ritaharju-Aaltokangas-Kuivasranta & Kuivasjärvi-Pöllönkangas-Jylkynkangas alueiden lapsiperheiden kokemuksia arjen hyvinvoinnin ja sujuvuuden kannalta. Kartoituskysely on toteutettu Webropol-kyselynä ajalla 9.-27.9.2019 yhteistyössä alueiden monialaisen työryhmän ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin kanssa. Tämän raportin kartoituskyselyn vastauksista on koontanut kasvatustieteen maisteriopiskelija Petra Holappa Oulun yliopistosta osana maisteriopintojen harjoitteluaan vuonna 2020 elomarraskuun aikana.

Kartoituskyselyyn on vastannut yhteensä 170 vastaajaa. Alueet on jaettu kahteen isompaan kokonaisuuteen. Ensimmäisenä käsittelyssä on Ritaharju-Aaltokangas-Kuivasranta sekä toisena kokonaisuutena Kuivasjärvi-Pöllönkangas-Jylkynkangas. Alla olevasta kuviosta (Kuvio 1) nähdään vastaajien määrän jakautuminen asuinalueittain. Eniten vastaajia on Ritaharjun ja Kuivasjärven alueilta. Vastaajien jakautuminen useammille eri kokoisille asuinalueille voi vaikuttaa joissain kohdin kartoituksen tulosten tulkintaa.

Kuvio 1: Vastaajien jakautuminen eri asuinalueille

Kartoituksen tulosten perusteella on saatu laajasti tietoa perheiden erilaisista kokemuksista arjen sujuvuudesta, perheiden hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Kartoituksen mukaan lapsiperheiden arjessa eniten iloa ja hyvinvointia tuovat vastausten mukaan perhe, ystävät ja kaverit. Kavereiden tärkeys korostuu vastauksissa erityisesti kouluikäisten lasten kohdalla. Lapsiperheiden arkeen kaivataan tukea eniten harrastusmahdollisuuksiin ja mielekkääseen tekemiseen vapaa-ajalle. Eniten tukea ja apua perheet ja huoltajat ovat saaneet sukulaisilta ja läheisiltä. Arkeen haettavan tuen saamiseen ja hakemiseen liittyvän kynnyksen madaltamista toivottiin ja koettiin tarpeelliseksi eniten lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Toiseksi eniten kynnyksen madaltamisen tarvetta koettiin olevan perheen arjen sujuvuuteen liittyvissä tuki ja apukeinoissa.

Alueiden palveluiden kehittämisen kohdalla eniten vastauksissa nousi esiin terveys- ja sosiaalipalvelut. Niiden kehittämistä on toivonut noin puolet vastaajista. Lisäksi liikuntapalvelut ovat toinen vastauksissa paljon esiin noussut kehityksen kohde. Myös perusopetuspalveluita ja varhaiskasvatuspalveluita toivottiin kehitettävän.

Asuinalueiden tulevaisuutta ja siihen liittyviä toiveita käsitellyissä kysymyksissä vastaajat nostivat esiin laajasti erilaisia asioita. Nämä vastaukset olivat luokiteltavissa eri pääteemojen alle. Pääteemoiksi nousivat esimerkiksi koulut ja päiväkodit, yhteisöllisyys, ympäristö ja luonto, harrastusmahdollisuudet ja vapaa-aika, turvallisuus ja viihtyisyys sekä palvelut. Lisäksi alueiden julkisten tilojen käyttöä pohdittiin tiedotuksen ja koulun tilojen hyödyntämisen näkökulmista.

Tässä raportissa tullaan tarkastelemaan kartoituksen vastauksia erikseen näiden kahden mainitun aluejaon mukaisesti. Raportissa ensimmäisenä käsitellään Ritaharju-Aaltokangas-Kuivasranta alueen vastauksia ja vastaajien kokemuksia. Kuivasjärvi-Pöllönkangas-Jylkynkangas-alueen vastaukset ja kokemukset käsitellään omassa jälkimmäisessä osiossa. Lopuksi johtopäätöksissä käsitellään alueiden vastauksista esiin nousseita aiheita, kehityskohtia ja palautetta.

RITAHARJU-AALTOKANGAS-KUIIVASRANTA

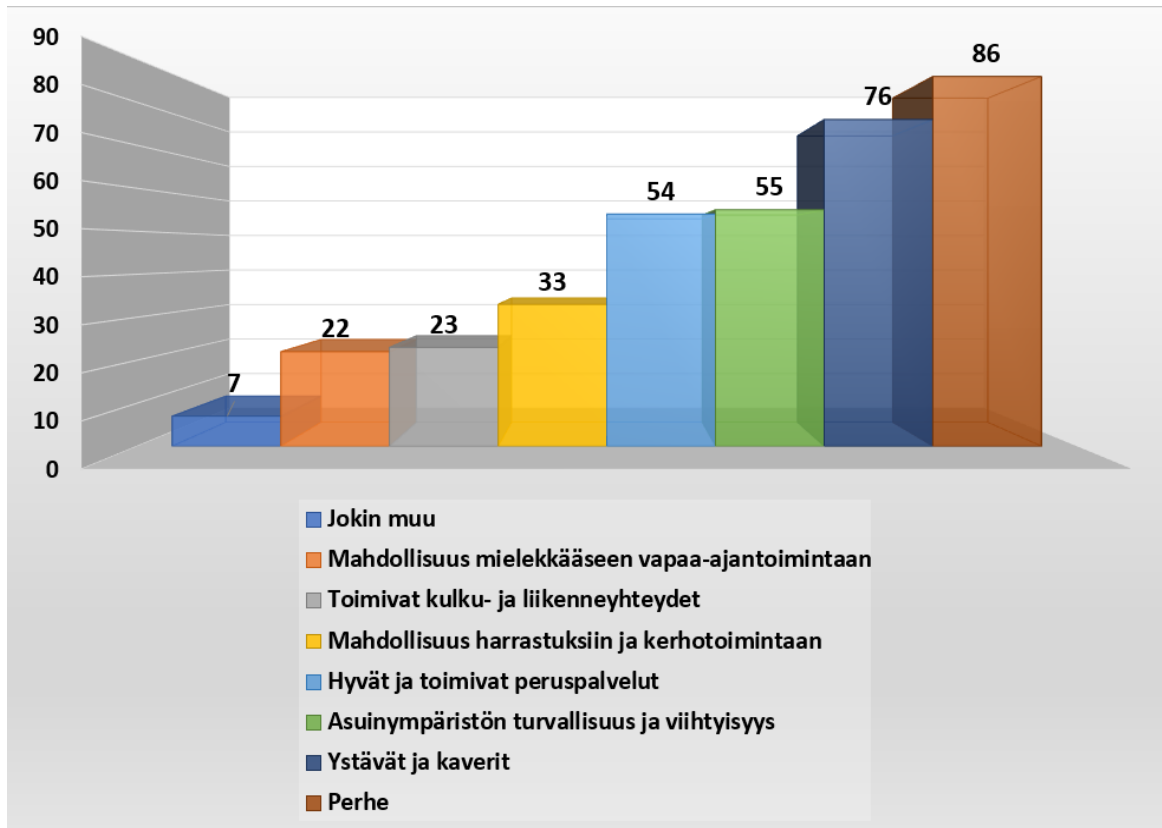
ARJEN HYVINVOINTI

Kyselyssä käsiteltiin perheiden arjen hyvinvointiin liittyviä asioita. Tämä luku käsittelee näitä perheiden, lasten ja nuorten arkeen liittyviä tekijöitä. Aluksi käsitellään tekijöitä, jotka vaikuttavat alueen perheiden arkeen tuomalla iloa ja hyvinvointia. Seuraavaksi luvussa käsitellään perheiden kokemia tuen tarpeita arjessaan, sen sujuvoittamisen ja hyvinvoinnin kannalta. Luvussa käsitellään perheiden tarvitseman ja saaman tuen ja avun järjestymiseen liittyviä tekijöitä ja kokemuksia. Lisäksi käsitellään tuen ja avun saamiseen ja hakemiseen liittyvän kynnyksen madaltamiseen liittyviä tekijöitä. Luvussa käsitellään myös vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen liittyviä toiveita tuesta ja avusta sekä avun ja tuen kanavista.

Lasten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

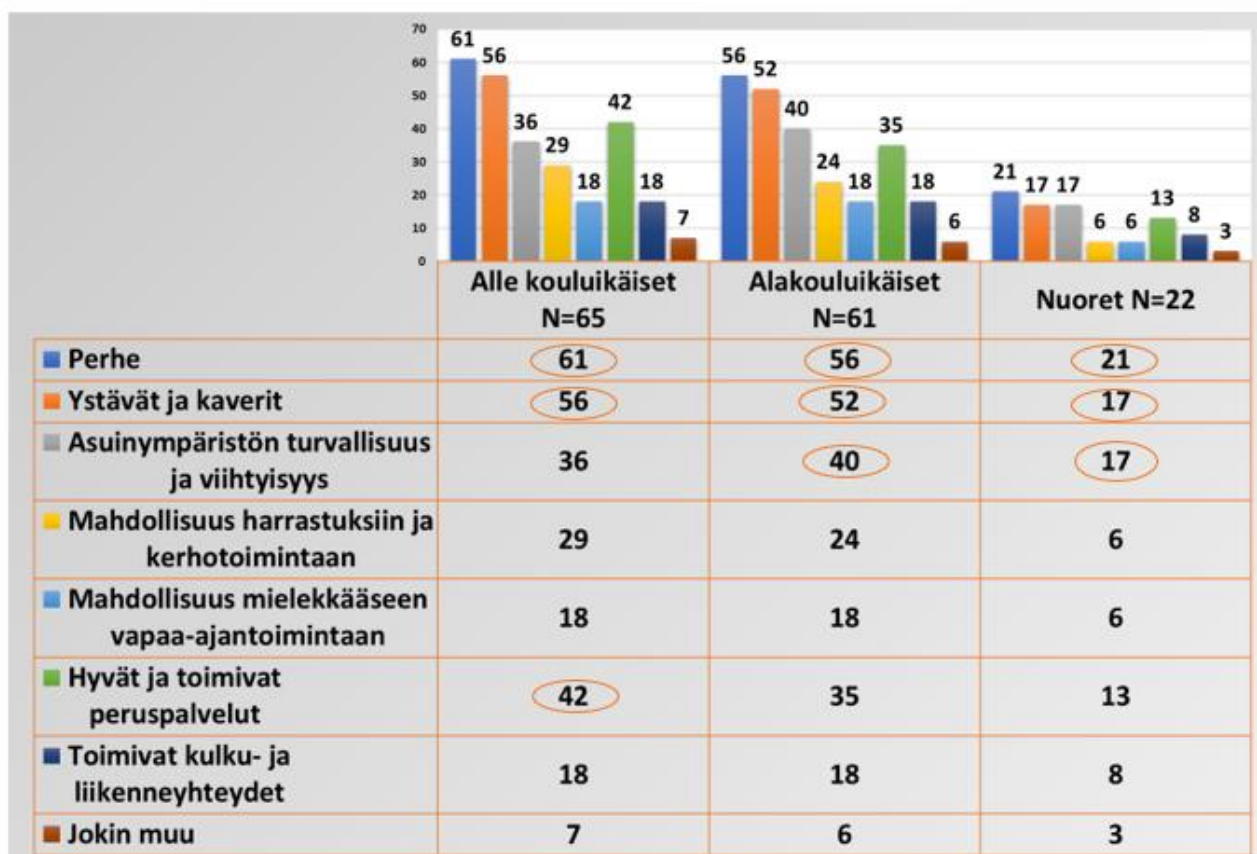
Ritaharju-Aaltokangas-Kuivasranta alueella kysymykseen lasten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavista asioista vastasi 91 vastaajaa. Kysymyksessä pyydettiin valitsemaan vaihtoehdoista kolme tärkeimmäksi nousevaa tekijää, jotka vaikuttavat perheen lasten arkeen tuoden iloa ja hyvinvointia. Asiat tuli asettaa tärkeysjärjestykseen numeroimalla tärkein numerolla 1, toiseksi tärkein numerolla 2 ja kolmanneksi tärkein numerolla 3.

Alla olevan kuvion (Kuvio 2) mukaan voidaan tulkita, että kyselyyn vastanneiden mukaan lasten arkeen eniten iloa ja hyvinvointia tuo perhe. Seuraavaksi eniten iloa ja hyvinvointia lapsille tuovat ystävät ja kaverit. Kolmantena vastanneiden mukaan merkittävimmät tekijät ovat asuinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys sekä hyvät ja toimivat peruspalvelut ovat tuomassa arkeen iloa ja hyvinvointia.

Kuvio 2: Lasten elämään iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

Kun seuraavaksi tarkastellaan samoja tuloksia (Kuvio 3) eri ikäisten lasten perheiden näkökulmasta, niin perhe on edelleen kaikkein tärkeimmäksi nimetty arkeen iloa ja hyvinvointia tuova asia. Ystävät ja kaverit ovat myös kaikilla ikäryhmillä toiseksi tärkeimmäksi nouseva tekijä. Eroa ikäryhmien välille muodostui siinä, että nuorten kohdalla asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys koetaan yhtä tärkeäksi kuin ystävät ja kaverit. Kolmanneksi tärkeimmän asian kohdalla alle kouluikäisillä tärkeäksi nousee hyvät ja toimivat peruspalvelut. Alakouluikäisten kohdalla kolmantena on asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys. Nuorten kohdalla kolmanneksi eniten arkeen iloa ja hyvinvointia tuovaksi asiaksi on koettu hyvät ja toimivat peruspalvelut.

Kuvio 3: Ikäryhmittäin jaoteltuna lasten elämään iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

Kartoituskyselyyn vastanneet saivat antaa myös avoimia kommentteja vastauksiinsa liittyen. Näitä annettiin yhteensä 17 kappaletta. Seuraavaksi käsitellään näitä avoimien kommenttien kautta esiin nousevia tekijöitä, jotka on koettu lasten elämään iloa ja hyvinvointia tuottaviksi asioiksi. Tähän raporttiin on nostettu avoimista vastauksista keskeisimpiä kommentteja suorina lainauksina. Nämä lainaukset on kirjoitettu kursivilla ja oranssilla tekstillä.

Ystävien ja kavereiden kohdalla mainitaan kavereiden olevan tärkeitä erityisesti perheen kouluikäisille lapsille. Lisäksi naapurustossa olevat lapset koetaan myös tuomaan iloa ja hyvinvointia arkeen.

Mahdollisuus harrastuksiin ja kerhotoimintaan nähdään tärkeänä kouluikäisille lapsille. Toisaalta nämä koetaan myös harmilliseksi siltä kannalta, että ryhmiin ei mahdu kaikki halukkaat. Avoimissa kommentteissa toivotaan lisää harrastusmahdollisuuksia ja ryhmiä lapsille.

"Hieman pettynyt koulujen kerhotoimintaan, kun ryhmiin ei mahdu. Enemmän harrastuksia lapsille."

Hyvät ja toimivat peruspalvelut nähdään arjen hyvinvointia ja iloa lisääväksi tekijäksi siinä merkityksessä, että koulumatka on turvallinen ja päiväkodin palvelut ovat lähellä ja hyödynnettävissä.

”Koulumatka ei ole liian pitkä, reitti on turvallinen”

Toimivien kulku- ja liikenneyhteyksien kannalta mainitaan arjen hyvinvointia helpottavaksi tekijäksi mahdollisuus harrastaa kauempanakin, kun liikenneyhteydet toimivat. Vastauksissa kaivataan myös leikkipuistoja päiväkotilaisten käytettäväksi.

”Toimivat kulku- ja liikenneyhteydet mahdollistavat harrastamisen myös kauempana, matka ei muodostu ongelmaksi.”

Muita arjen hyvinvointia ja iloa tuottavia asioita ovat avoimien kommenttien mukaan turvallinen koti, lemmikki, luonto ja metsät lähellä, sekä lähellä olevat palvelut.

”Lemmikki (koira)”

”Palvelut lähellä, Ideapark ja ruokakauppa”

”Turvallinen koti”

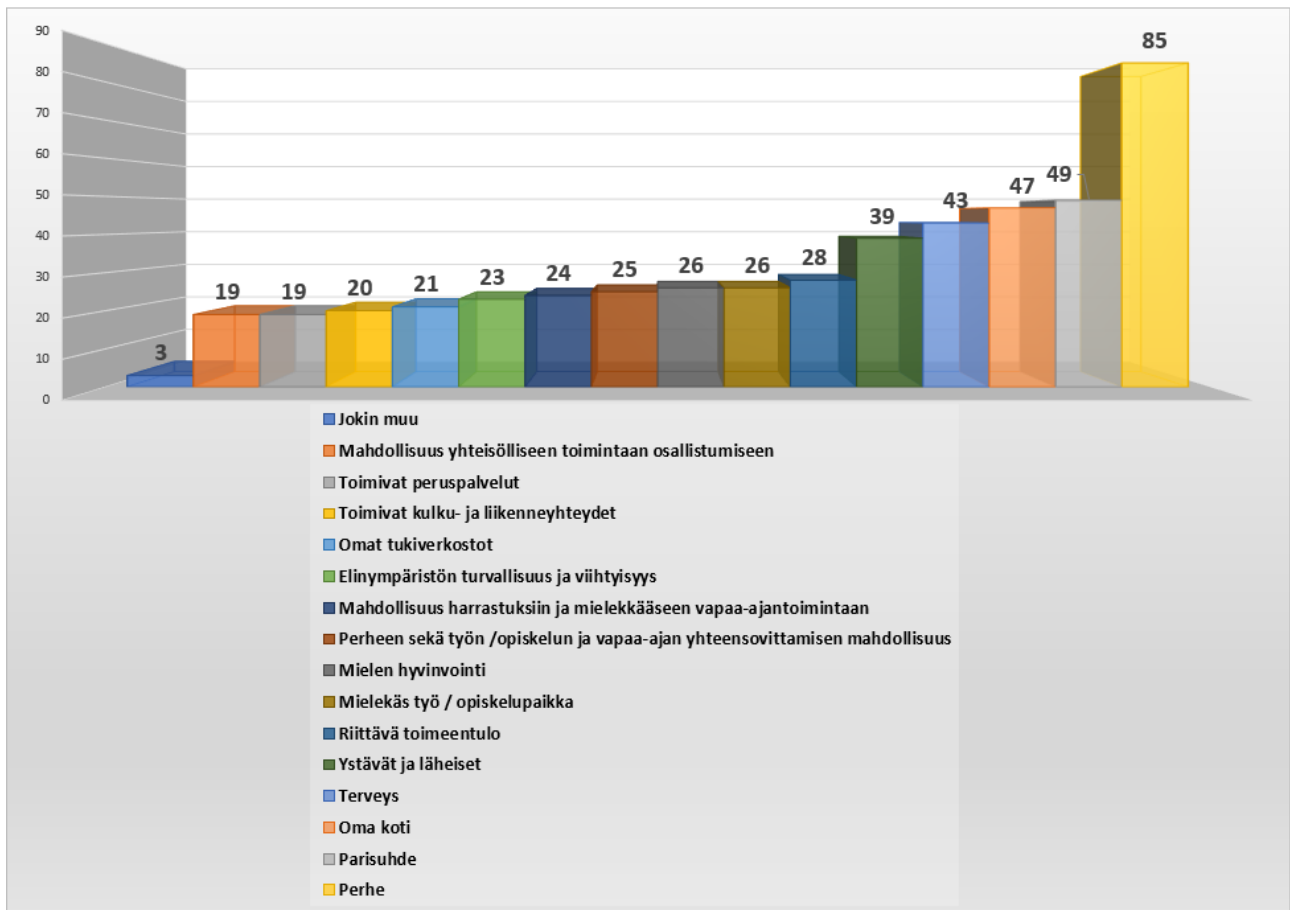
”Luonnon läheisyys”

”Metsät talojen takana”

Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

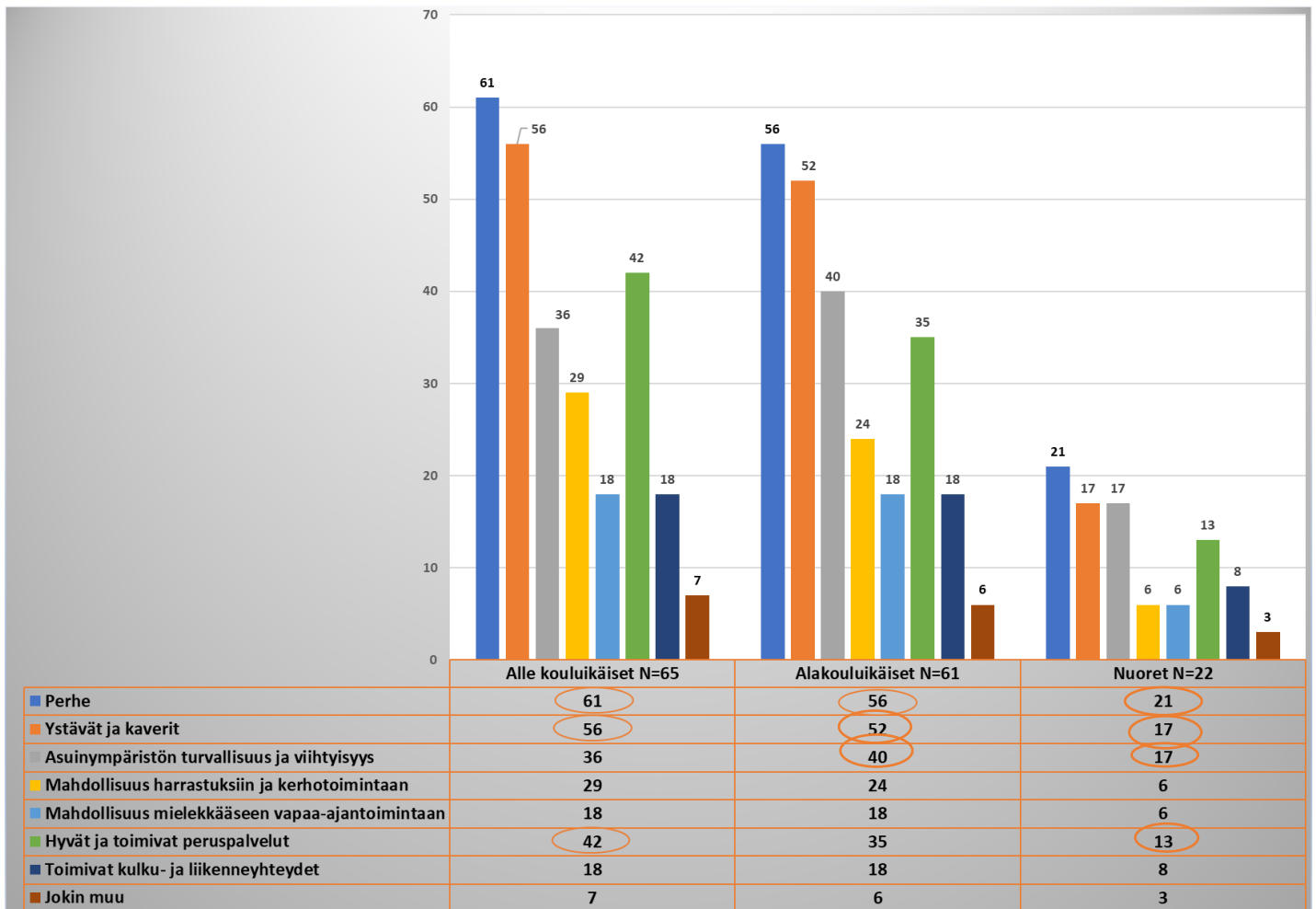
Seuraavaksi käsitellään perheiden huoltajien ja kartoituskyselyyn vastanneiden omaan arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia tekijöitä. Kysymykseen huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuovista asioista vastasi 89 vastaajaa. Kysymyksessä pyydettiin valitsemaan vaihtoehtoista kolme tärkeimmäksi nousevaa tekijää, jotka vaikuttavat perheen huoltajien arkeen tuoden iloa ja hyvinvointia. Asiat tuli asettaa tärkeysjärjestykseen numeroimalla tärkein numerolla 1, toiseksi tärkein numerolla 2 ja kolmanneksi tärkein numerolla 3.

Alla olevasta kuviosta (Kuvio 4) voidaan tulkita, että tärkeimmäksi asiaksi vastauksien perusteella nousee perhe. Seuraavaksi tärkeimmiksi koettiin melko tasaisesti parisuhde ja oma koti. Lisäksi terveys sekä ystävät ja läheiset ovat merkityksellisiä huoltajien kokemia iloa ja hyvinvointia tuovia asioita. Loput kyselyn vaihtoehtoista jakautuvat hyvin tasaisesti, joten nekin on kaikki koettu tärkeiksi asioiksi kyselyyn vastanneiden huoltajien pohtiessa arjen hyvinvointia ja iloa.

Kuvio 4: Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuovia asioita

Kun vastaajat jaotellaan perheen lasten iän mukaan ryhmiin niin taulukosta (Kuvio 5) voidaan tulkita, että ikäryhmien välillä kaikki vastanneet huoltajat kokevat tärkeimmäksi iloa ja hyvinvointia tuottavaksi tekijäksi edelleen perheen. Nuorten ikäryhmän huoltajien kohdalla oma koti nousee toiseksi tärkeimmäksi tekijäksi ja kolmanneksi koetaan parisuhde. Alakouluikäisten huoltajat nimeävät oman kodin toiseksi tärkeimmäksi ja parisuhteen sekä terveyden kolmanneksi tärkeimmiksi. Alle kouluikäisten lasten huoltajat nimeävät toiseksi tärkeimmäksi parisuhteen ja kolmanneksi ystävät ja läheiset.

Kuvio 5: Ikäryhmittäin jaoteltuna huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

Vastaajilla oli mahdollisuus myös antaa kysymyksiin avoimia kommentteja vastauksiinsa. Niitä annettiin tähän kysymykseen yhteensä yhdeksän kappaletta. Seuraavaksi käsitellään näitä avoimia kommentteja.

Toimivien peruspalveluiden näkökulmasta huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuovista tekijöistä avoimissa vastauksissa nousee esiin terveyspalveluiden puute. Alue koetaan muuten toimivaksi ja viihtyisäksi, mutta terveyspalveluiden puute koetaan arjen hyvinvointia vähentäväksi tekijäksi, sillä sen koetaan vaikeuttavan arjen sujuvuutta.

Perheiden omat tukiverkostot nousevat avoimissa vastauksissa esiin siltä kannalta, että tukiverkostoa ei ole. Tämä koetaan siis huoltajien hyvinvointia hankaloittavaksi tekijäksi.

”Ei ole tukiverkostoa”

Mahdollisuus harrastuksiin ja mielekkääseen vapaa-ajan toimintaan tulee ilmi huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuovana tekijänä yhteisöllisyyden näkökulmasta. Harrastusten koetaan lisäävän yhteisöllisyyttä.

”Tähän kuuluu myös yhteisöllisyys koska harrastus on yhteisöllisyyttä.”

Perhe ilmenee avoimissakin vastauksissa tärkeäksi arkeen hyvinvointia ja iloa tuottavaksi tekijäksi huoltajien näkökulmasta. Perheen arjen yhteensovittamisen näkökulmasta toivotaan joustavuutta. Kokoaikatyön sijaan toivottaisiin laajempia mahdollisuuksia osallistua esimerkiksi osa-aikatyöhön, jolloin perheen arjen yhteensovittamisen koetaan olevan joustavampaa.

Lisäksi avoimessa vastauksessa nousee esiin huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuovana tekijänä arjen kokonaisuus. Kun perheen arki koetaan kokonaisuutena toimivaksi paketiksi, se myös koetaan iloa ja hyvinvointia lisääväksi tekijäksi.

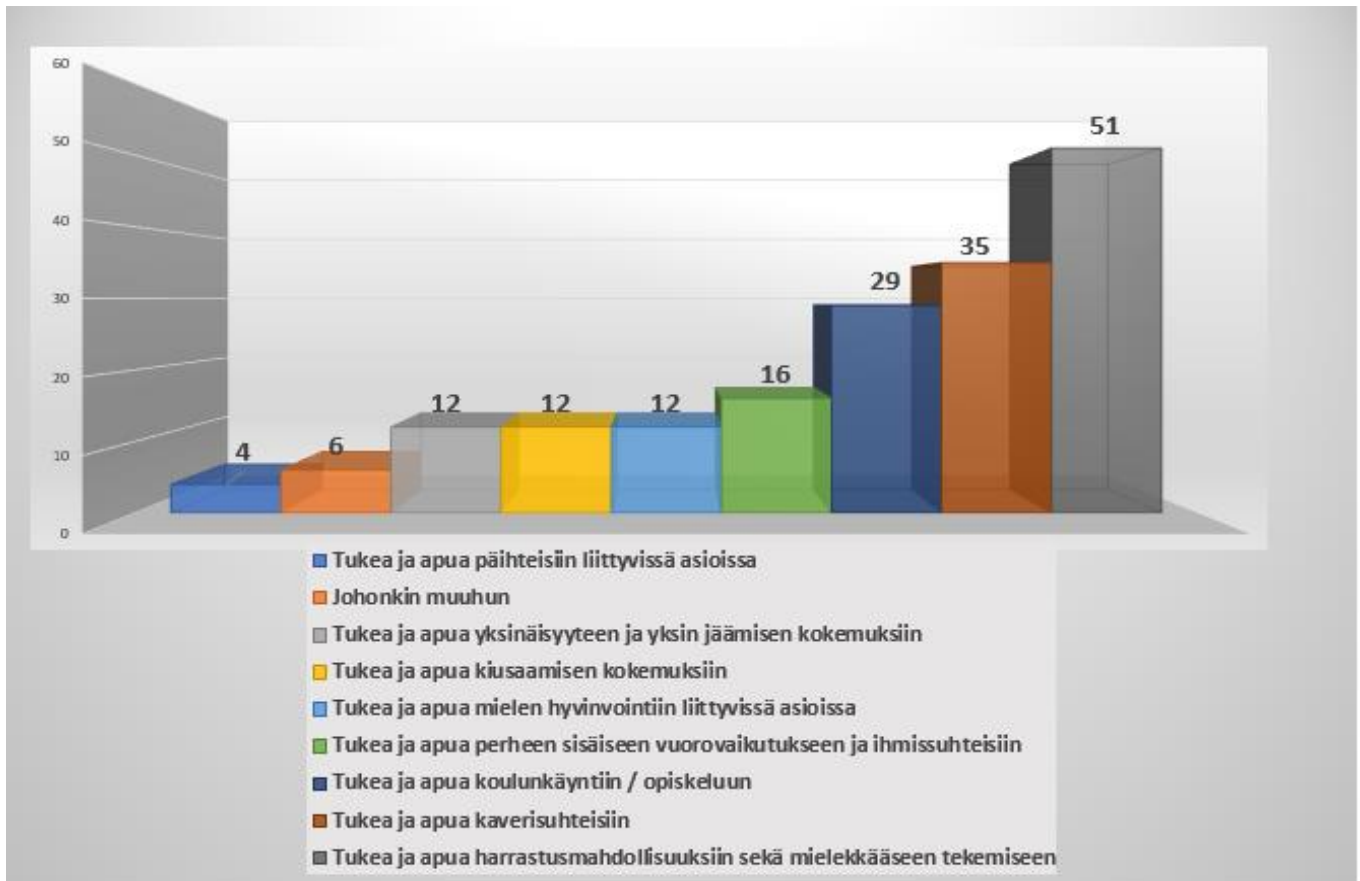
”Tärkein”

”Kokonaisuus”

Arkeen toivottu tuki ja apu

Seuraavaksi käsitellään perheiden lasten ja nuorten arkeen liittyviä asioita, joihin toivottaisiin saavan tukea ja apua. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon ja lisäksi näitä vastauksia sai täydentää avoimilla kommentteilla.

Kysymykseen lasten ja nuorten arkeen toivotusta tuesta ja avusta vastasi yhteensä 49 vastaajaa. Alla olevan kuvion (Kuvio 6) mukaan voidaan tulkita, että perheissä tukea kaivataan eniten harrastusmahdollisuuksiin ja mielekkääseen tekemiseen. Lisäksi tukea ja apua kaivataan kaverisuhteisiin sekä koulunkäyntiin ja opiskeluun.

Kuvio 6: Arkeen toivottu tuki lapselle tai nuorelle

Kun eri ikäisten lasten perheiden vastaukset jaettiin alle kouluikäisiin, alakouluikäisiin ja nuoriin ei vastauksissa esiintynyt merkittäviä eroavaisuuksia. Kaikissa ikäryhmissä tukea ja apua kaivattiin harrastusmahdollisuuksiin ja mielekkäaseen tekemiseen, kaverisuhteisiin ja koulunkäyntiin. Kuviot, joissa eroavaisuuksia ikäryhmien välillä ei esiinny on jätetty pois tästä raportista.

Avoimien kommenttien kautta ilmenee, että harrastusmahdollisuuksien kohdalla tukea kaivataan esimerkiksi erityislasten harrastuksiin lähialueella ja harrastuksien kustannuksiin tai edullisempiin harrastusmaksuihin. Lisäksi harrastuksia toivotaan järjestettävän alkuillasta esimerkiksi lähikouluilla.

”Muitakin kohtaamispaikkoja, kun nuokkari esim. nuorten kahvila.”

”Lisää ei-kilpailullisia liikuntatapahtumia”

Myös johonkin muuhun tukea kaivanneet ovat avanneet avoimien vastausten kautta kaipaavansa tukea esimerkiksi lasten rennompiin, ei kilpailuun tähtääviin harrastusmahdollisuuksiin. Lisäksi lajeihin toivotaan monipuolisuutta.

”Ympäristöön ja sen tarjontaan. Esim. Scootti- ja skeittipuisto olisi kiva.”

Lasten kaverisuhteisiin kaivataan tukea tai apua esimerkiksi päiväkodin kautta huomioimalla kaverisuhteiden tukeminen ryhmäjakojen avulla. Koululaisten kaverisuhteisiin toivotaan myös tukea. Esimerkiksi kauempana muissa kouluissa kulkevat lapset tarvitsisivat tukea kaverisuhteiden muodostamiseen kodin lähialueella.

Koulunkäynnin kohdalla tukea tai apua kaivataan esimerkiksi ison koulun ja isojen ryhmäkokojen aiheuttamaan stressiin lapselle. Vastausten mukaan lapset voivat kokea jatkuvan tilan ja ryhmän vaihtumisen stressaavaksi. Lisäksi pienten koululaisten itseohjautuvuus isossa ryhmässä ja vapaassa tilassa huolestuttaa ja koetaan kuormittavaksi lapselle. Lisäksi tukea kaivattaisiin myös koulupaikan saamiseen alueellisesta erityisryhmästä.

”Erityinen tuki lähikouluihin riittävin resurssein”

Avoimissa kommenteissa tulee ilmi myös tarve lastenhoidon palveluille yhtenä keinona tukea perheiden arkea.

Vanhemmuuteen ja kasvattajan rooliin toivottu tuki ja apu

Tässä luvussa käsitellään kartoituskyselyn vastauksia, jotka vastaavat vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottua tukea ja apua koskevaan kysymykseen. Vastaajat saivat valita annetuista vaihtoehdoista yhden tai useamman vaihtoehdon, johon he toivoisivat tukea ja apua. Vastaajat saivat myös täydentää vastaustaan avoimilla kommenteilla.

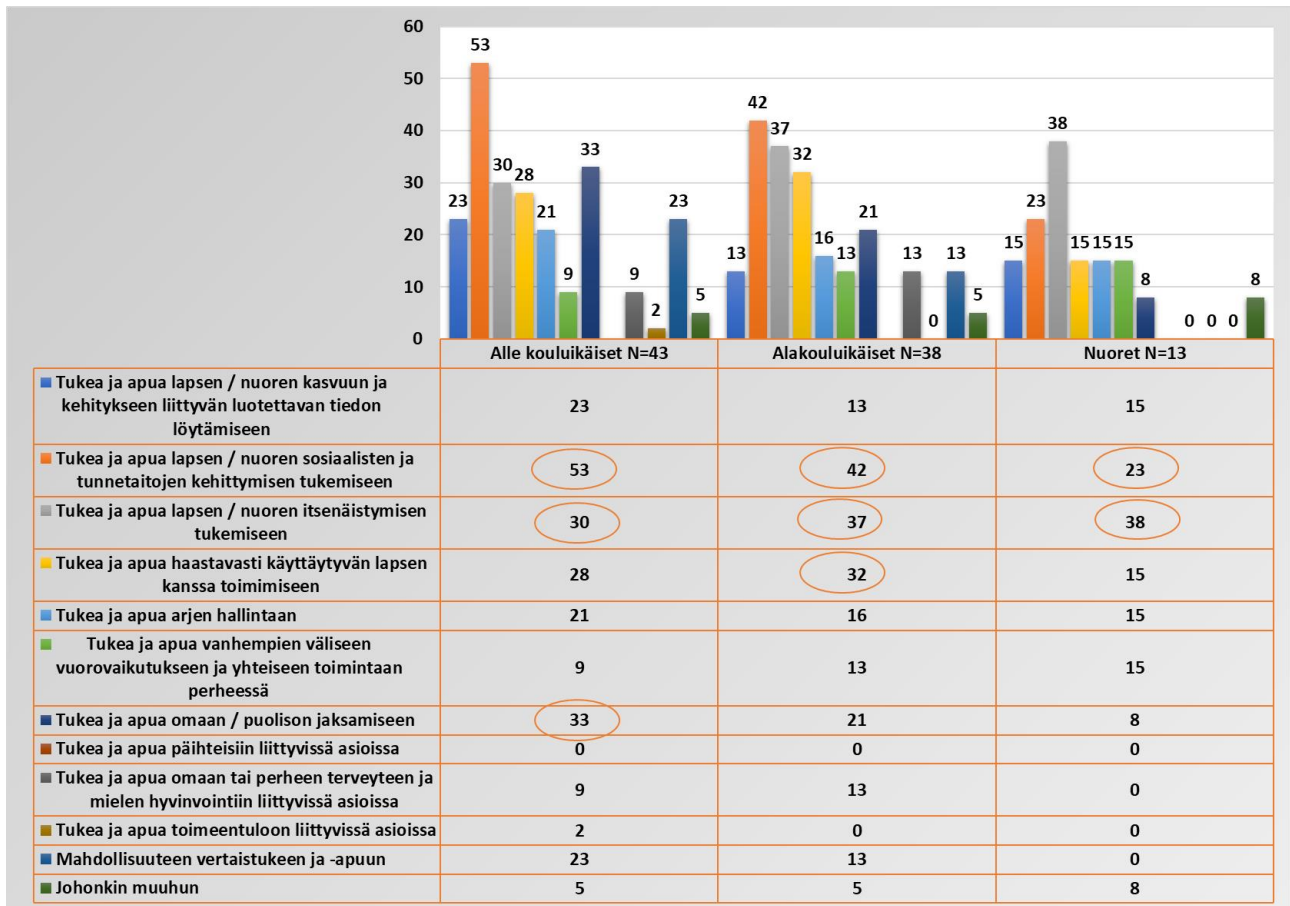
Kysymykseen tuen ja avun toiveista vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen vastasi yhteensä 59 vastaajaa. Alla olevasta kuviosta (Kuvio 7) voidaan havaita, että eniten tukea ja apua toivottiin lapsen tai nuoren sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittämiseen. Seuraavaksi eniten tukea ja apua toivottiin lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen ja haastavasti käyttäytyvän lapsen tai nuoren tukemiseen.

Kuvio 7: Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu

Alla olevaan kuvioon (Kuvio 8) on jaoteltu vastaukset eri ikäisten lasten mukaan. Alle kouluikäisten ja alakouluikäisten lasten kohdalla tukea ja apua toivottiin eniten sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittymisen tukemiseen. Myös nuorten kohdalla tähän toivottiin tukea, mutta enemmän tukea toivottiin kuitenkin nuoren itsenäistymisen tukemiseen.

Alle kouluikäisten perheiden kohdalla tukea ja apua toivottiin toiseksi eniten omaan ja puolison jaksamiseen. Kolmanneksi eniten lapsen itsenäistymisen tukemiseen. Alakouluikäisten kohdalla toiseksi eniten tukea kaivattiin lapsen itsenäistymisen tukemiseen ja kolmanneksi eniten haastavasti käyttäytyvän lapsen tukemiseen.

Kuvio 8: Ikäryhmittäin jaoteltu vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu

Avoimia kommentteja vastausten tueksi annettiin yhteensä 17 kappaletta. Perheiden terveyttä ja hyvinvointia tukemaan toivottaisiin esimerkiksi keskusteluapua perheen huoltajille. Perheiden vuorovaikutuksen kannalta koettaisiin tarpeelliseksi myös esimerkiksi parisuhdekurssit. Lisäksi toivottaisiin lasten kasvuun ja kehittymiseen liittyvää tietoa helpommin perheiden saataville.

Luotettavan tiedon löytäminen koetaan toisinaan arkea kuormittavaksi tekijäksi. Myös lasten ja nuorten sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittämiseen liittyvää tietoa ja taitoja tukemiseen kaivataan. Avoimen kommentin kautta ehdotetaan esimerkiksi, että päiväkodilla voitaisiin järjestää teemojen mukaisia avoimia vanhempainilloja.

”Luentoja mikä on normaalia lapsen käyttäytymistä.”

Perheiden arjen hallinnan kannalta iltapäiväkerhon merkitys korostuu myös. Paikkaa iltapäiväkerhoon toivottaisiin myös 2-luokkalaisille. Arjen hallintaa tukemaan koetaan tarpeelliseksi myös kodinhoitoon liittyvä tuki arkisiin kodin askareisiin. Lisäksi esimerkiksi vähäisen tukiverkon myötä kaikenlainen tuki ja apu lapsiperheiden arkeen koetaan tarpeelliseksi ja tervetulleeksi joissakin vastaajien perheissä. Arjen hallintaan koetaan vaikuttavan myös esimerkiksi terveyskeskuksen lakkauttamisen, sillä matkat neuvolaan ja lääkäriin koetaan kohtuuttoman pitkiksi.

”Kaijonharjun terveyskeskuksen lakkauttaminen oli ehdottomasti huono asia. Se heikentää asuinalueemme palveluja merkittävästi, ja pidentää matkan neuvolaan ja lääkäriin kohtuuttomaksi.”

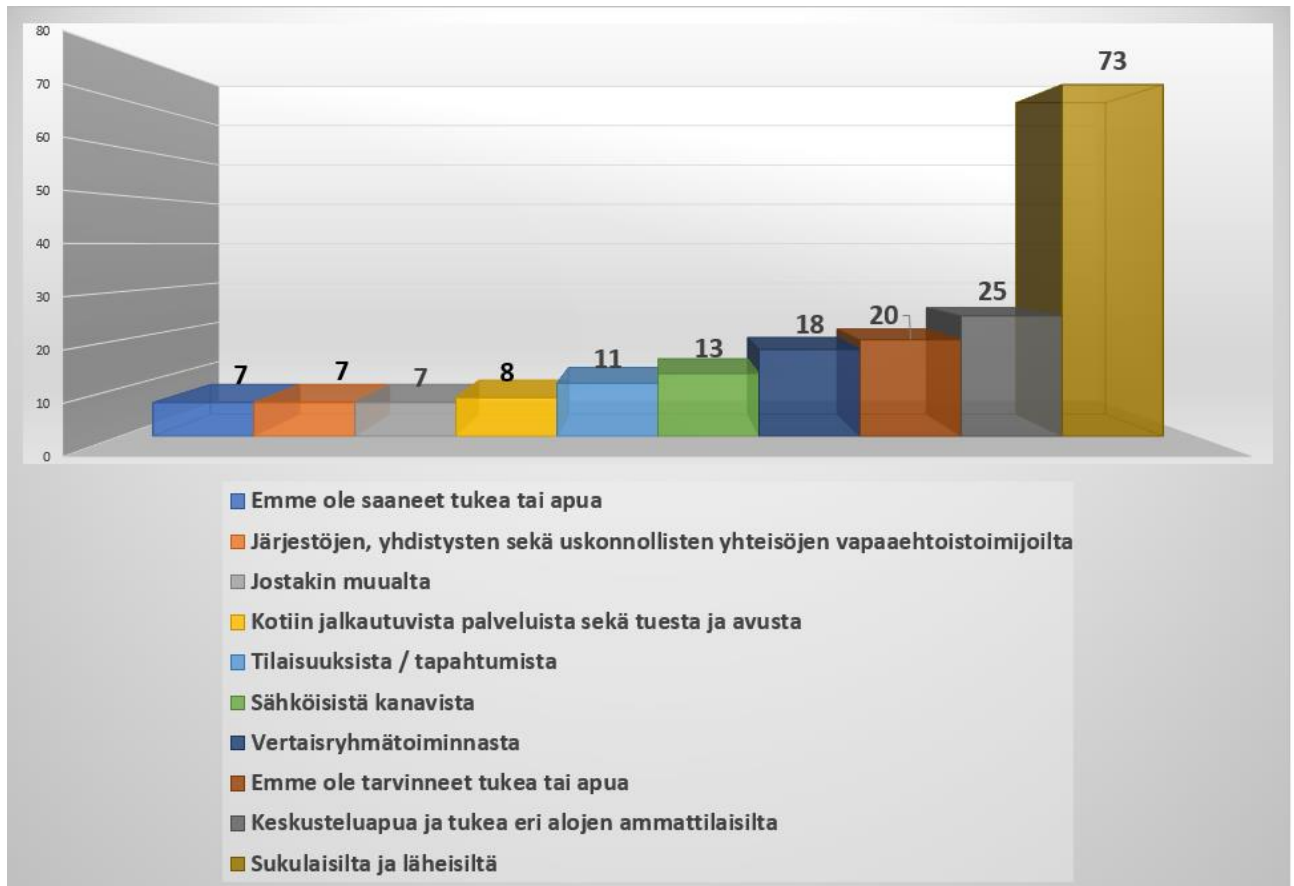
”Vertaistuki on aina tärkeää”

Avun ja tuen kanavia

Seuraavaksi käsitellään lapsiperheiden tuen ja avun kanavia. Kartoituskyselyn kysymyksessä vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon, jolla he ilmaisivat mistä heidän perheensä on saanut tukea ja apua. Vastaajat saivat myös halutessaan kommentoida vastaustaan avoimella kommentilla.

Vastaajia saadun tuen ja avun kanaviin liittyvään kysymykseen oli yhteensä 89. Alla olevan kuvion (Kuvio 9) mukaan eniten tukea ja apua perheet ja huoltajat ovat saaneet sukulaisilta ja läheisiltä. Sen lisäksi

vastanneet olivat saaneet tukea ja keskusteluapua eri alojen ammattilaisilta. Kolmanneksi eniten kyselyn vastausvaihtoehdoista sai vastauksia vaihtoehto ”Emme ole tarvinneet tukea tai apua”.

Kuvio 9: Tuen ja avun kanavia

Keskusteluapua on saatu neuvolasta ja päiväkodin henkilökunnan kanssa käydyissä keskusteluissa. Lisäksi tukea on saatu esimerkiksi perheen lasten kanssa työskenteleviltä terapeuteilta.

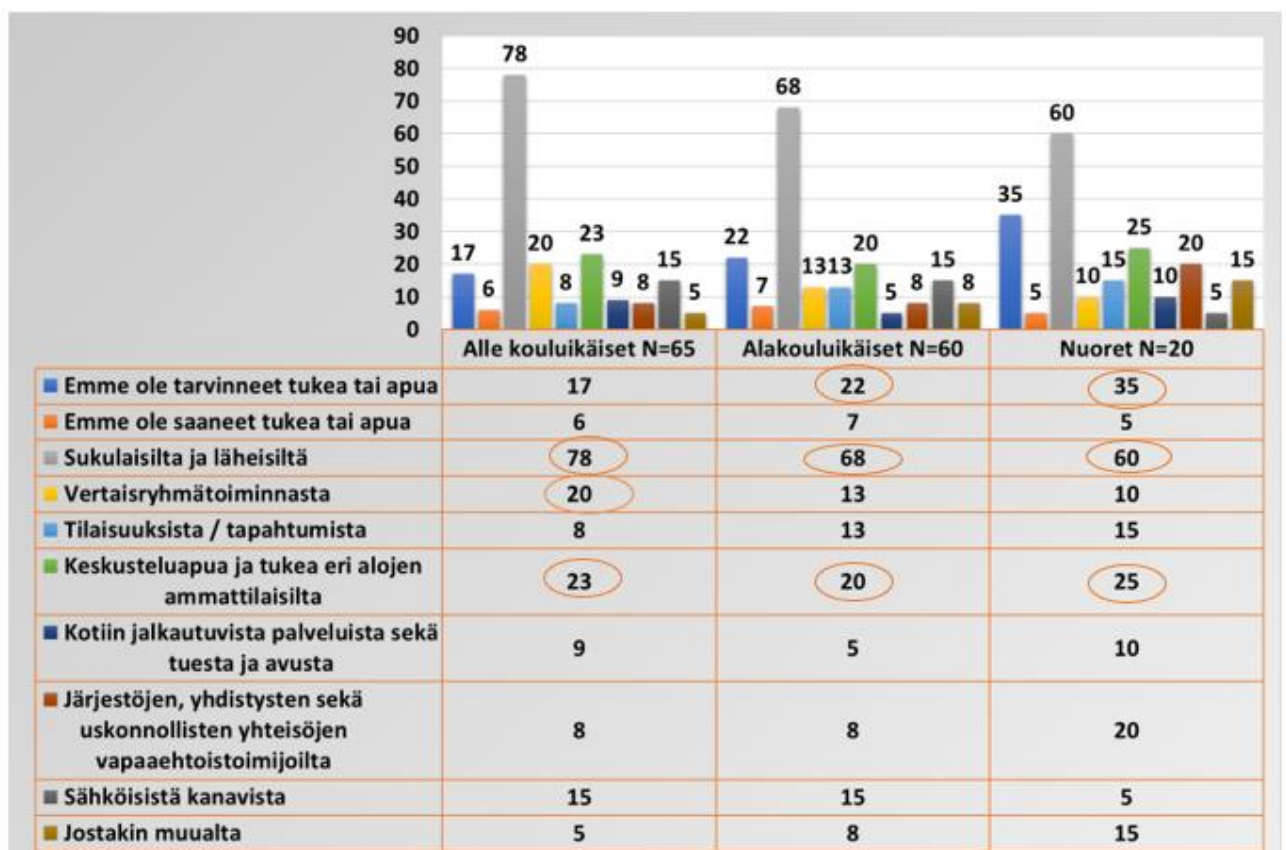
Lastenhoitoapua on vastausten mukaan saatu eniten sukulaisilta ja läheisiltä. Avoimissa vastauksissa korostuu myös ne näkökulmat, joissa läheisiltä saatava tuki ja apu esimerkiksi lastenhoitoon on kuitenkin harvinaista tai hyödynnettävissä vain harvoin. Avoimissa vastauksissa on nostettu esiin kuitenkin myös tilanteita, joissa tukea on saatu esimerkiksi naapureilta, ystäviltä ja esimerkiksi ostetun lastenhoitopalvelun tai siivouspalvelun kautta.

”Tukiverkostot ovat arjen pelastus ja aina löytyy myös juttukaveria mieltä askarruttaviin kysymyksiin.”

Tukea ja apua on saatu myös työterveyden ja terveydenhuollon eri palveluiden kautta. Myös erilaiset vertaisryhmät ja kerhot ovat avointen vastauksien mukaan yksi keino, joista tukea ja apua arkeen on saatu.

”Perhekerhosta on löytynyt vertaistukea.”

Eri ikäisten lasten perheiden kohdalla saadun tuen tai avun kanavien taulukosta (Kuvio 10) voidaan havaita, että kaikissa ikäryhmissä eniten tukea ja apua on saatu läheisiltä ja sukulaisilta. Alle kouluikäisten kohdalla toiseksi eniten tukea on saatu keskusteluapuna eri alojen ammattilaisilta ja kolmanneksi eniten vertaisryhmätoiminnasta. Alakouluikäisten ja nuorten kohdalla tukea ja apua on saatu myös eri alojen ammattilaisilta. Lisäksi nuorten ja alakouluikäisten kohdalla korostuu myös ne vastaukset, että tukea tai apua ei ole tarvittu.

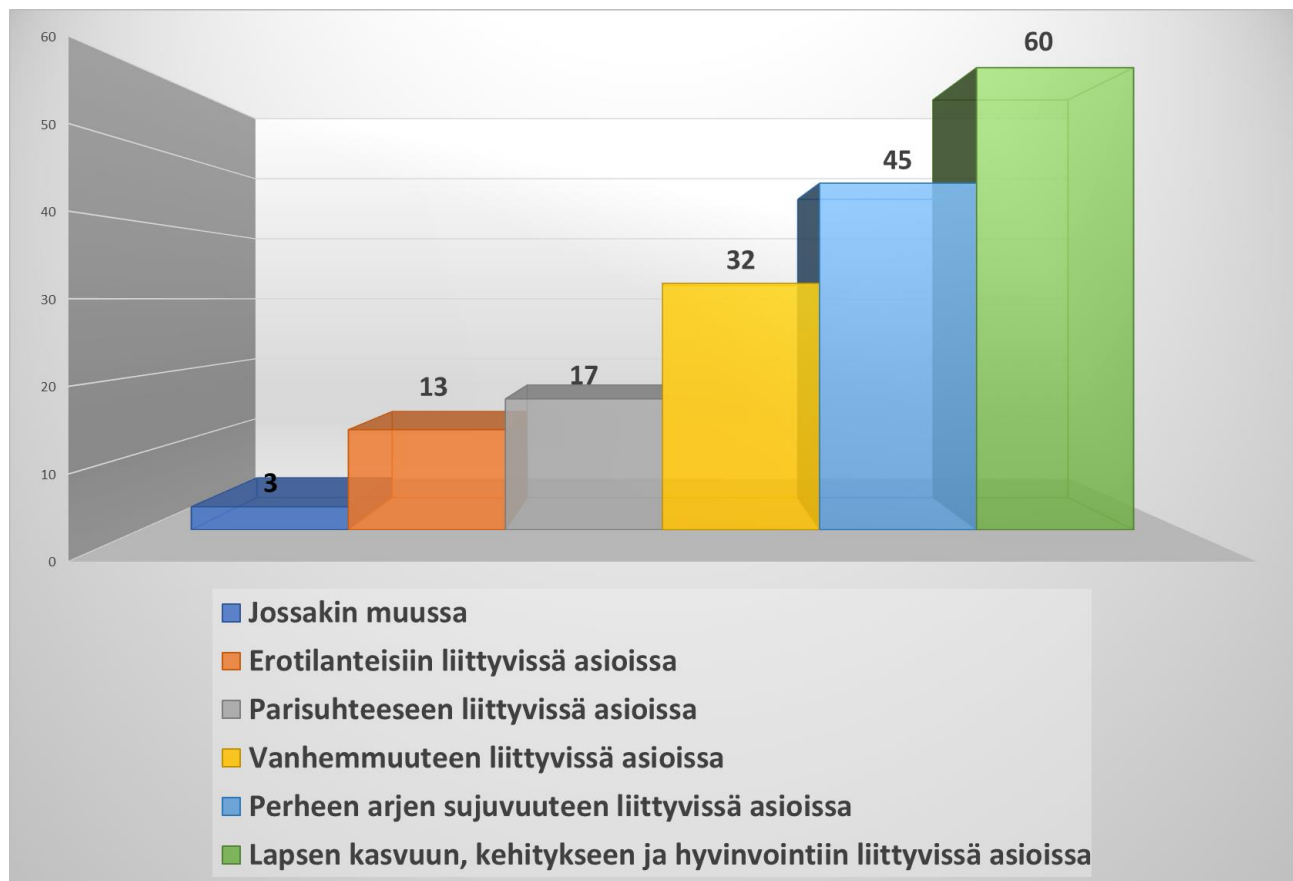

Kuvio 10: Ikäryhmittäin jaoteltuna kanavat avun ja tuen hakemiseen

Avun ja tuen hakemisen kynnyksiä madaltavia tekijöitä

Seuraavana käsitellään lapsiperheitä koskevan avun ja tuen hakemiseen liittyviä kynnyksiä ja niiden madaltamista. Kartoituskyselyssä kysyttiin vastaajilta, miten heidän mielestään avun hakemiseen liittyvää kynnyksiä tulisi madaltaa, jotta alueen lapsiperheitä voitaisiin tukea nykyistä paremmin. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman annetun vaihtoehdon ja myös täydentää vastaustaan avoimella kommentilla.

Ritaharju-Aaltokangas-Kuivasranta alueelta 60 vastaajaa vastasi tuen ja avun kynnyksen madaltamista koskevaan kysymykseen. Alla olevan kuvion (Kuvio 11) mukaan kynnyksen madaltamista toivottiin ja koettiin tarpeelliseksi eniten lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Toiseksi eniten kynnyksen madaltamisen tarvetta koettiin olevan perheen arjen sujuvuuteen liittyvissä tuki ja apukeinoissa. Kolmanneksi eniten kaivattiin kynnyksen madaltamista vanhemmuuteen liittyvissä asioissa.

Kuvio 11: Lapsiperheiden saaman tuen ja avun hakemiseen liittyvän kynnyksen madaltamisen toiveet

Avoimien kommenttien kautta vastaajat ovat avanneet kokemuksiaan ja havaintojaan tuen ja avun hakemisen kynnyksistä. Avoimia kommentteja annettiin yhteensä 16 kappaletta. Tukea kynnyksen madaltamiseen toivotaan vanhemmuuteen ja parisuhteeseen liittyvien asioiden kannalta kaikkien saataville, jotta pienten lasten

vanhempien erotilanteita voitaisiin ennaltaehkäistä. Vanhemmuuden osalta toivottaisiin huoltajille myös rohkeutta asettaa lapsille ja nuorille turvalliset rajat.

Alueelle toivotaan luentoja ja webinaareja vanhemmuudesta ja kasvattajana toimimisesta.

Neuvolalta toivotaan tukea myös negatiivisten tunteiden käsittelyyn ja niihin valmistautumiseen. Neuvolalta ja terveydenhuollolta toivotaan myös omaa hoitajaa ja lääkäriä sekä yleisesti ottaen terveystalvueluita lähemmäksi asuinalueita.

Lapsen kehitykseen ja kasvuun liittyvien tuen ja avun palveluiden kynnyistä toivottaisiin madallettavan koulun ja varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Koulun ja varhaiskasvatukseen toivotaan lisää resursseja, pienryhmiä ja erityistä tukea toivotaan saavan lähikoulusta. Varhaiskasvatukselta toivotaan myös enemmän herkkyyttä lasten haasteiden ja mahdollisten ongelmien esiin tuomiseen ja niihin puuttumiseen varhaisessa vaiheessa. Kasvatushenkilöstön toivottaisiin ohjaavan ja kannustavan lapsia myös kiinnostuksen kohteiden mukaisiin harrastuksiin.

Lasten ja nuorten kasvuun ja kehittymiseen liittyvän tiedon toivottaisiin niveltävän perheiden arkeen ja tietoa toivottaisiin jaettavan lähellä kotia ja tapaamisissa ammattilaisten kanssa.

”Riittävät resurssit kouluihin ja päiväkoteihin sekä sosiaali- ja terveystalvueluihin.”

”Parisuhdekursseja, joissa on järjestetty lastenhoito, pitäisi olla enemmän.”

”Neuvola/terveyskeskus Ritaharjun suuralueelle tai sen läheisyyteen. Pitkät välimatkat terveyskeskuksiin nostavat kynnyistä hakeutua palveluiden pariin silloinkin, kun siihen olisi tarvetta.”

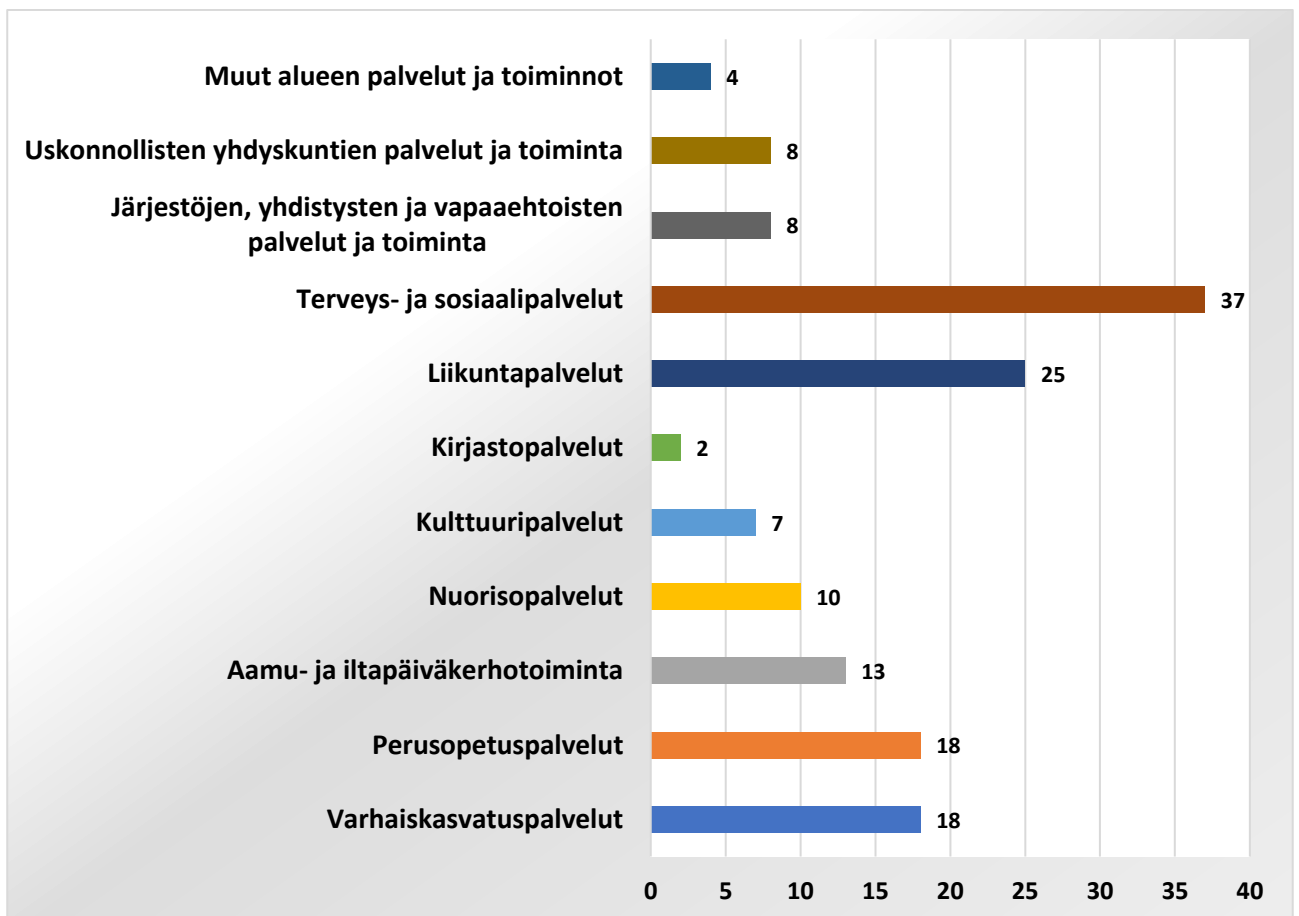
Eri ikäisten lasten perheiden vastauksien välillä ei ollut vaihtelua tuen ja avun hakemisen kynnyksen madaltamisen kohdalla. Kaikkien ikäryhmien kohdalla toivottiin eniten lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvien asioiden tuen ja avun kynnyksen madaltamista.

PALAUTETTA JA KEHITTÄMISTOIVEITA

Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistoiveet

Seuraavaksi käsitellään kartoituskyselyn kysymystä, joka käsitteli alueen lapsi- ja perhepalveluiden sekä toiminnan kehittämistä. Kysymyksessä vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon, joka heidän mielestään tukisi perheen arjen sujuvuutta ja hyvinvointia. Lisäksi vastaajat saivat täydentää vastauksiaan avoimilla kommentteilla. 75 vastaajaa vastasi kysymykseen, kuinka alueen lapsi- ja perhepalveluita sekä toimintaa tulisi kehittää. Alla olevasta kuviosta (Kuvio 12) voidaan nähdä, että eniten vastauksissa nousi esiin terveys- ja sosiaalipalvelut. Niiden kehittämistä on toivonut noin puolet vastaajista. Lisäksi liikuntapalvelut ovat toinen vastauksissa paljon esiin noussut kehityksen kohde.

Myös perusopetuspalveluita ja varhaiskasvatuspalveluita toivotaan kehitettävän. Avoimia vastauksia annettiin 98 kappaletta ja seuraavaksi käsitellään alueen palveluiden kehittämiskohteita näiden avointen vastauksien pohjalta.

Kuvio 12: Palveluiden kehittämiskohteet

Terveys- ja sosiaalipalvelut

Terveys ja sosiaalipalveluita toivotaan alueelle lähemmäksi tai itse asuinalueelle ja myös riittävät resurssit palveluihin. Hammaslääkäripalvelut ja terveysasema toivotaan takaisin lähemmäksi, kun se Kaijonharjusta siirrettiin. Useimmat vastauksista toivoivat myös neuvolan palveluita lähemmäksi asuinalueetta. Useissa vastauksissa korostui myös se, että terveys ja sosiaalipalveluihin tarvitaan enemmän resursseja.

”Neuvola, hyvinvointipiste/-keskus Ritaharjun suuralueelle tai sen läheisyyteen”

”Hammashoito ja terveysasema lähempänä, helpompi saavutettavuus ilman autoa.”

”Riittävät resurssit näihinkin ja oma lääkäri sekä terveydenhoitaja koko perheelle samat. Terveysasema olisi ollut hyvä säilyttää alueella.”

Liikuntapalvelut

Useissa vastauksissa toivottiin monen ikäisille enemmän ei-kilpailullista kuntoliikuntaa edullisin maksuin.

Ulkoliikuntapaikkojen ylläpito ja kehittämisideoita annettiin useita. Luistinradan toivottiin olisi paremmassa kunnossa, lisäksi toivottiin lämmintä tilaa luistinten vaihtoa varten. Leikkipuistojen yhteyteen toivottiin kuntolaitteita myös aikuisille. Lisäksi toivottiin monipuolisia ulkoliikuntapaikkoja esim. skeittipaikkaa.

Sisäliikuntapaikoista esille nostettiin toive sisäleikkipuistosta vanhemmille lapsille, lisäksi toivottiin Linnanmaalle uimahallia.

Liikuntapalveluiden monipuolisuuden puolesta toivottiin myös ryhmiä erityislapsille sekä sellaista liikuntatoimintaa, jossa voisi tutustua laajasti eri lajeihin ja valita sitä kautta itselleen sopivan lajin, jota harrastaa.

”Ympäristö tukemaan paremmin liikuntaa. Leikkipuistojen yhteyteen vanhemmille liikuntamahdollisuuksia”.

”Lapsille liikuntamuoto, jossa tutustutaan eri laajasti lajeihin. Olisi helpompi alkaa harrastamaan, kun lapsi itse tietää ja voi vertailla mikä paras.”

Perusopetuspalvelut

Koulun palveluiden osalta kehitystä toivottiin pienempien ryhmäkokojen puolesta. Lisäksi toivottiin vähemmän vaihtuvuutta opetusryhmiin, jotta lapsi voisi kokea olonsa turvalliseksi tutussa ryhmässä. Koulukiusaamiseen toivottiin puuttumaan entistäkin paremmin ja tehokkaammin.

Erityisopetuksen osalta useissa vastauksissa toivottiin pienryhmiä. Lisäksi erityistä tukea toivottiin saavan lähikoulussa ja pienryhmiin toivottiin tarpeeksi paikkoja.

Vastauksissa toivottiin alueen lasten mahtuvan opiskelemaan lähikouluunsa, jotta ei tarvitsisi kulkea eri kouluihin kuljetuksella. Lisäksi toivottiin varmuutta tulevan koululaisen mahtumisesta omaan lähikouluun. Lähikouluun toivottiin riittäviä tukitoimia ja resursseja.

Koulun tilat koettiin myös liian ahtaiksi nykyiselle oppilasmäärälle, ja ratkaisuksi ehdotetaan, että alueelle tarvittaisiin pienempiä kouluja lisää.

”Vähemmän vaihtuvuutta perusopetuksen ryhmiin, jotta lapsi voi oppia tuntemaan oman ryhmän ja kokemaan kouluympäristön turvalliseksi”

”Koulun tilat liian ahtaat oppilasmäärälle”

”Erityinen tuki lähikouluihin, riittävästi paikkoja pien- ja erityisryhmiin, pienemmät luokat, seinällisiä kouluja ei avoimoppimisympäristöjä”

”Varmuus koulupaikan suhteen tulevan koululaisen osalta”

Varhaiskasvatuspalvelut

Päivähoitopaikkoja toivotaan useissa vastauksissa enemmän, jotta kaikki halukkaat saisivat lapselleen läheltä kotiaan päivähoitopaikan. Alueelle toivotaan erityisesti kunnallisia päiväkoteja lisää. Lisäksi toive pienemmistä ryhmäkoista on mainittu useasti.

Varhaiskasvatukseen toivotaan pienryhmiä erityisesti tuentarpeisille lapsille.

Varhaiskasvatuksen laatuun toivotaan myös kiinnitettävän huomiota, ettei henkilöstö jatkuvasti vaihtuisi. Lisäksi toivotaan tarpeeksi resurssia varhaiskasvatukseen, esimerkiksi ehdotetaan lisäämään avustajia ryhmiin. Perhepäivähoidon kannalta nostetaan esiin se, että olisi oltava mahdollisuus varahoitopaikkaan.

Ulkoleikkikoululle toivotaan jatkoa. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen toivotaan alkavan myöhemmin kuin kahdeksalta.

Päiväkotipaikan saaminen on koettu hankalaksi ja siitä tiedottaminen myöhäiseksi, joten siihen toivotaan parannusta.

Lisäksi varhaiskasvatuksen maksuista toivotaan, että maksu perittäisiin päivistä, jotka lapsi on paikalla päivähoitossa. Se koetaan stressaavaksi perheen arjelle, kun sairastellaan paljon ja maksetaan myös niistä päivistä, jolloin lapsi ei pääse osallistumaan varhaiskasvatukseen.

”Päiväkotipaikkoja ei ole riittävästi!!”

”Hinta vain päivistä, jotka lapsi on paikalla. Lisää stressiä, kun sairastellaan paljon ja maksetaan ”turhasta”.”

”Pienryhmiä tuentarpeisille, pienemmät ryhmäkoot muutenkin.”

Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta

Vastauksissa toivotaan kaikille tarvitseville lapsille paikkoja aamu- ja iltapäiväkerhojen toimintaan. Paikkoja tarvittaisiin usean vastauksen perusteella enemmän. Lisäksi korostetaan myös vanhempien kuin ekaluokkalaisten lasten mahdollisuutta osallistua iltapäivätoimintaan. Lisäksi vastauksissa nousee esiin se, että olisi hyvä, jos toimintaan voisi osallistua, vaikka lapsen huoltaja olisi kotona.

Toiminnan toivotaan olevan liikunta tai harrastepainotteista. Lisäksi nostetaan esiin ajatus tilasta, jossa voisi vapaasti valvotusti olla aamuisin/iltapäivisin.

Laskutukseen ehdotetaan tuloperusteista laskutusta samalla tavoin kuten päivähoitossa.

”Meillä ei ole vielä kouluikäisiä lapsia, mutta huolehdin jo nyt, onko riittävät palvelut saatavilla muutaman vuoden kuluttua.”

”Vapaa paikka/ tila, jossa aikuinen, ja minne lapsi voisi vapaasti mennä aamulla ennen koulun alkua. Tai iltapäivällä joksikin aikaa.”

Nuorisopalvelut

Vastauksissa nousee esiin tarve nuorille ja lapsille tarkoitetuista avoimista paikoista ja kerhoista, joissa voi viettää vapaa-aikaa. Nuorille kaivataan muuta paikkaa kokoontumiseen kuin koulut ja päiväkodit. Nuorisotoiminnan tarve kaikilla alueilla nostetaan myös esiin. Välimatkat voivat olla pitkiä kulkea, jos lähialueella ei ole toimintaa tarjolla.

Lisäksi vastauksissa nousee esiin toive jalkautuvasta toiminnasta säännöllisesti alueelle.

”Nuorille iltaisin kokoontumispaikkoja tarhojen ja koulujen sijaan. Mopoiluun tai vaikka myös graffiti seinä.”

”Jalkautuva toimintaa säännöllisesti alueelle.”

Uskonnollisten yhdyskuntien palvelut ja toiminta

Seurakunnalta toivotaan alueelle lapsille kerhoja, lapsiparkkeja ja aamu- ja iltapäivätoimintaa alakoululaisille. Lapsille toivotaan erityisesti turvallista paikkaa missä olla, ettei tarvitsisi olla yksin kotona koulupäivän ulkopuolella. Lisäksi vastauksissa nousee esiin toive koteihin jalkautuvasta lastenhoitopalvelusta. Myös muskaria toivotaan.

Diakoniatyötä toivotaan myös alueelle. Lisäksi vastauksissa mainitaan toive kirkosta tai kappelista alueella.

”Seurakunnalla voisi olla lapsiparkkitoimintaa sekä koteihin jalkautuvaa lastenhoitoa.”

”Aamu/iltapäivätoimintaa alakoululaisille. Voi olla vapaatakin, kunhan olisi paikka missä olla turvallisesti leikkien, jos ei halua yksin kotona odottaa.”

”Seurakunta rakentamassa omia tiloja alueelle, kappeli tai kirkko olisi kiva.”

Järjestöjen, yhdistysten ja vapaaehtoisten palvelut ja toiminta

Vastauksissa toivotaan alueelle esimerkiksi puistoihin järjestettävää ohjattua toimintaa ja tapahtumia perheille. Lisäksi nostetaan esiin kotona lasten kanssa olevien vanhempien tilanne, olisi hyvä, jos tekemistä ja toimintaa olisi tarjolla myös päivisin. Useammassa vastauksessa toivotaan koteihin helpommin saatavilla olevaa lastenhoitopalvelua.

”Ehdottomasti MLL:n lastenhoitopalvelu pitäisi saada takaisin. Ulkopuolisia lastenhoitajia on vaikea löytää muuten.”

”Voisiko vaikka puistoissa järjestää ohjattua toimintaa perheille järjestöjen toimesta? Alueella on paljon vanhempia kotona lasten kanssa ja toimintaa päiville olisi kiva saada. En mene perhekahvilaan, koska se on aina liian täynnä, tilat eivät ole tarpeeksi isot.”

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluita koskeneissa vastauksissa esiin nousevat eri ikäisille alueella järjestettävät tapahtumat. Alueelle toivotaan lapsille edullisia konsertteja ja tapahtumia, erilaisia tapahtumia kouluille ja myös ilmaisia tapahtumia.

Kirjaston tilojen hyödyntäminen tapahtumien kannalta nostetaan myös esiin. Lisäksi eri alojen kanssa tehtävä yhteistyö tapahtumien kanssa.

”Kirjaston tiloihin enemmän toimintaa, tapahtumia eri alojen kanssa.”

Muut alueen palvelut ja toiminnot

Vastauksissa nousee esiin erilaiset kaupalliset palvelut ja niiden tarve. Alueelle toivotaan lähikauppaa, huoltoasemaa sekä apteekkia. Lisäksi kauppakeskukseen toivotaan ruokakauppaa.

Myös terveyskeskusta ja hammashoitoa kaivataan alueelle.

Alueelle toivotaan lisäksi lisää leikkipuistoja.

Kirjastopalvelut

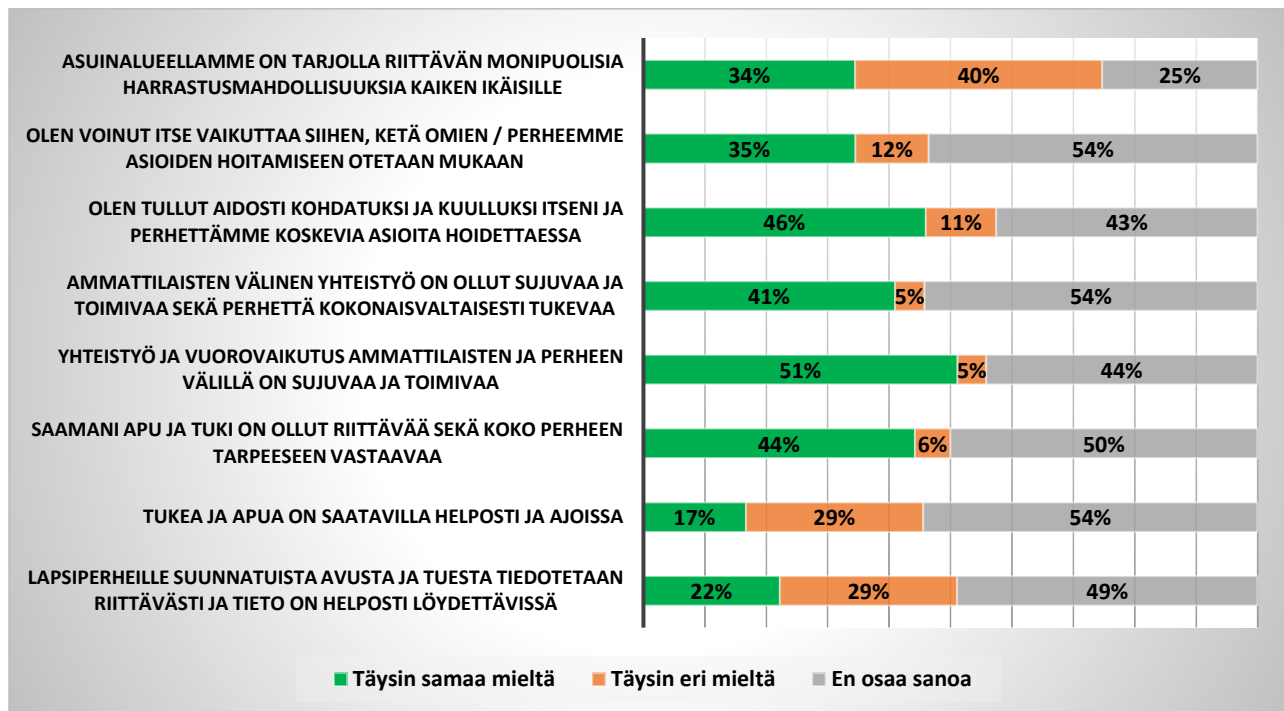
Kirjastopalvelut koetaan toimiviksi. Omatoimijalle toivotaan myös jatkoa, niin että kirjastossa olisi henkilökuntaa joskus myös iltaisin.

”Omatoimipalvelut saisi jatkua myös, mutta että kirjaston hoitajat olisivat myös joskus iltasella paikalla.”

Palveluiden saatavuus

Tässä osiossa käsitellään kyselykartoituksessa esitettyjä väittämiä, jotka käsittelivät palveluiden saatavuutta. Vastaajilta kysyttiin mitä mieltä he ovat annetuista väittämistä. Vastaajat saivat vastata kokemustensa mukaan alueen palveluista ja niiden saatavuudesta. Vastausvaihtoehtoina oli ”Täysin samaa mieltä”, ”Täysin eri mieltä” ja ”En osaa sanoa”. Vastauksia sai myös täydentää avoimilla kommentteilla. 91 vastaajaa vastasi väittämiin ja avoimia kommentteja annettiin yhteensä 39.

Alla olevasta kuviosta (Kuvio 13) voidaan nähdä väittämät ja vastaajien vastausten jakautuminen vaihtoehtojen välille. Vastauksissa esiintyy paljon myös harmaalla merkittyä ”En osaa sanoa”-vaihtoehtoa. Tähän voidaan olettaa syyksi mahdollisesti jyrkiksi koetut ”täysin samaa mieltä” ja ”täysin eri mieltä” vastausvaihtoehdot.

Kuvio 13: Kokemukset palveluiden saatavuudesta

Seuraavaksi käsitellään väittämiin annettujen vastausten tueksi lisättyjä avoimia kommentteja.

Harrastusmahdollisuudet

Harrastusmahdollisuuksien osalta vastauksissa korostuu se, että alueella on jo jonkin verran harrastusmahdollisuuksia. Tarjontaa kuitenkin toivottaisiin lisää ja enemmän, sillä kaikki halukkaat eivät mahdu ryhmiin.

Alueelle toivotaan esimerkiksi koulujen pihalle lisää ulkoliikuntamahdollisuuksia. Uimahallien kaukaisuus harmittaa. Erityisesti yläkouluikäisille toivotaan monipuolisempia harrastusmahdollisuuksia.

”Siitä kiitos, että on paljon monipuolista toimintaa tarjolla eri ikäisille! Helpottaa huomattavasti arkea, kun ei tarvitse lähteä kускаamaan kauas harrastuksiin”

”Taaperoille ja koululaisille enemmän edullisia liikunta/ tanssi/kokki/taide/musiikkikerhoja/ryhmiä”

”Alueella löytyy paljon kaikkea kivaa mutta on ollut silti hankaluuksia löytää läheltä sopivia harrastuksia tietyn ikäiselle lapselle. En kuitenkaan ole täysin eri mieltä. Tämä on suurimmaksi osaksi hyvä alue.”

”Yläkouluikäisille liikuntaa lähikoululle”

Ammattilaisten aito kohtaaminen

Aidoista kohtaamisista ammattilaisten kanssa vastauksissa nousee esiin kokemukset, joissa perheet tulevat kyllä kohdatuiksi, mutta eivät saa tarvitsemaansa tukea resurssien takia. Kohtaamisiin toivotaan parannusta mutta vastauksista ilmenee kuitenkin se, että vastaajat kokevat yleensä tulleen kohdatuiksi aidosti.

”Tässä on parannettavaa.”

”Ei ole resursseja auttavilla tahoilla.”

”En ihan täysin samaa mieltä mutta en myöskään eri mieltä. Kyllä kuunnellaan ja nyökytellään ihan hyvin mutta asioille ei silti tehdä mitään.”

Tuen ja avun saatavuus

Tuen ja avun saatavuus koetaan haastavaksi. Vastauksissa nousee esiin kokemukset, joissa tuen tai avun saaminen on vaatinut paljon aktiivisuutta tai avun tarvitsijalla ei ole oikein tietoa mistä lähtisi apua kyselemään. Lisäksi on myös kokemuksia, joissa avun tarvitsija ei ole osannut tai uskaltanut hakea apua.

Lisäksi tukea kaivataan matalammalla kynnyksellä normaaliin perhearkeen esimerkiksi ammattilaisia kohdatessa. Toivottaisiin esimerkiksi tukea kannustamaan arjessa, lastenhoitoapua ja tukea aikuisten jaksamiseen.

Vastauksissa on myös useita kokemuksia, joissa apua ei ole saatu. On myös haluttu tuoda ilmi kokemuksia, joissa on itse saanut apua mutta vastaajalla on kuitenkin huoli muiden perheiden tilanteista, joissa ei ole osattu tai haluttu hakea apua.

”...On vähän semmoinen pärjäämisen kulttuuri ja sitä on vaikea muuttaa.”

”Me olemme saaneet mutta tiedän monia, jotka eivät.”

”Emme ole saaneet riittävästi tukea jaksamiseen”

”Olemme tarvinneet vain vähän apua ja tukea, mutta olemme olleet tyytyväisiä siihen, mitä olemme saaneet.”

Yhteistyö ammattilaisten kanssa

Yhteistyö ammattilaisten kanssa on koettu vaihtelevaksi. Osa vastanneista perheistä kokee koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön haastavaksi. Yhteistyöhön toivotaan lisää herkkyyttä ja ammatillisuutta. Vastauksissa nousee myös esiin kokemuksia, joissa yhteistyö on koettu kiitettäväksi ja enimmäkseen toimivaksi.

”Toivoisin ammattilaisilta vielä enemmän herkkyyttä yhteistyöhän ja sitä, että kuuntelisivat mitä vanhemmilla on mielen päällä. Kun on väsynyt pikkulapsiperheen vanhempi toivoisi, että joku joskus jaksaisi kuunnella ja ymmärtäisi sekä tsemppaisi että olet aivan riittävän hyvä vanhempi, vaikka aina ei itsestä siltä tunnukaan.”

”Meitä ihmisiä löytyy joka lähtöön.”

”Enimmäkseen näin. Joskus vastapuoli ei ole osannut olla riittävän ammatillinen.”

Tieto tuesta ja avusta

Tieto tuen ja avun saamisesta nousee esiin avoimien kommenttien kautta siinä valossa, että vastaajilla ei ole tietoa missä tietoa on. Kaikissa tietoa käsitelleissä vastauksissa tulee ilmi, että vastaajat eivät ole tietoisia siitä, mistä tietoa tuesta ja avusta saa. Lisäksi vastaajat kokevat, että tieto pitää etsimällä etsiä, se ei tule vahingossa vastaan ikään kuin mainoksina.

”Vaikka tiedän näistä asioista aika paljon, en ole nähnyt juurikaan mainoksia aiheesta. Tieto ei tavoita minua, itse pitää aktiivisesti etsiä.”

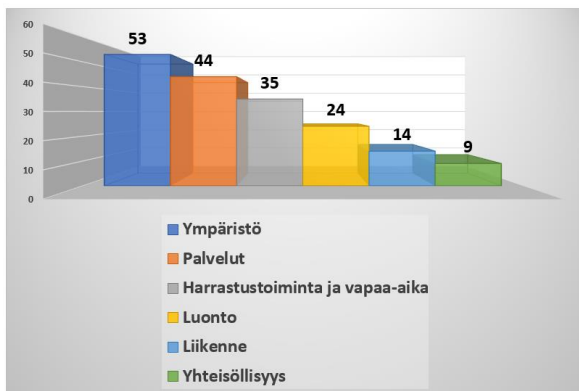
”Ei ole tullut missään vastaan.”

”Täytyy tietää tarkasti millä hakusanoilla etsii tietoa.”

ELINYMPÄRISTÖ JA ASUINYHTEISÖ

Asuinalueen viihtyisyyteen vaikuttavat tekijät

Seuraavaksi käsitellään kartoituskyselyn kysymystä, jossa vastaajia pyydettiin kertomaan asuinalueensa viihtyisyydestä ja vetovoimaisuudesta. Kysymykseen vastasi yhteensä 63 vastaajaa. Kyselyssä pyydettiin kertomaan asuinalueen viihtyisyyteen vaikuttavia tekijöitä. Vastaukset olivat luokiteltavissa eri teemojen alle. Alla olevista kuvioista voidaan nähdä nämä teemat ja niihin luokiteltujen mainintojen määrä. Kunkin vastaajan yhdessä vastauksessa on voitu mainita useampaan eri teemaan kuuluva asia, joten mainintoja on enemmän kuin itse vastaajien antamia vastauksia.

Kuvio 14: Viihtyisyyttä lisäävät tekijät

Kuvio 15: Viihtyisyyttä vähentävät tekijät

Eniten viihtyisyyteen lisäävästi vaikuttavaksi tekijäksi koettiin asuinalueen ympäristöön liittyviä tekijöitä.

Toiseksi eniten mainintoja sai erilaisia palveluita koskevat tekijät. Palveluihin on laskettu tässä yhteydessä myös kouluun ja varhaiskasvatukseen liittyvät tekijät. Palveluiden kohdalla käsitellään myös terveydenhuollon ja kaupallisten palveluiden tekijöitä.

Harrastustoiminnan ja vapaa-ajan tekemisen osalta mainintoja tuli myös paljon. Alueella koettiin olevan hyvät leikkipuistot ja harrastustoimintaa koettiin olevan tarjolla.

Luonto on myös yksi alueiden viihtyisyyteen merkittävästi vaikuttava tekijä.

Liikenteen osalta alueen viihtyisyydeksi koettiin toimivat ja hyvät kulkuyhteydet. Pyörätiet mainittiin myös useammassa vastauksessa. Julkinen liikenne koettiin toimivaksi.

Yhteisöllisyyden puolesta alue koetaan viihtyisäksi naapureiden ja tuttavien takia. Lisäksi lapsiperheiden määrä vaikuttaa myös alueella viihtyvyyteen. Myös Facebook-ryhmät ja tapahtumat koettiin yhteisöllisyyden puolesta viihtyisyyttä lisääviksi.

Viihtyisyyttä vähentäviksi tekijöiksi kyselyyn vastanneet ovat kokeneet erityisesti häiriökäyttäytymisen. Lisäksi viihtyisyyttä koetaan vähentävän myös rakentamiseen liittyvien tekijöiden kautta sekä liikenteeseen ja eri palveluihin liittyvien tekijöiden kautta. Myös varhaiskasvatuksen ja koulun osalta vastanneilla oli viihtyisyyttä vähentäviin tekijöihin liittyviä kommentteja.

Häiriökäyttäytymiseen liittyvissä vastauksissa esiin nostetaan esimerkiksi ilkivalta, roskaaminen ja epäsiisteys, äänekäs mopoilu, varkaudet sekä kiusaaminen.

Rakentamisen osalta viihtyvyyttä vähentäviksi tekijöiksi nimetään liian tiheään rakennetut talot, kerrostalot, savun haju tulisijojen lämmittämisestä sekä lipputangottomuus.

Liikenteen puolesta viihtyisyyttä vähentäviin tekijöihin mainintoja on saanut äänekäs mopoilu alueella ja myös kevyenliikenteen väylillä, lisäksi useampi vastaaja koki, että myös autoilijat ajavat alueella liian lujaa. Moottoritieltä tuleva melu koetaan myös alueen viihtyisyyttä vähentäväksi tekijäksi. Lisäksi joukkoliikenteen yhteys keskustan suuntaan koetaan hitaaksi.

Palveluiden osalta viihtyvyyttä vähentäviksi tekijöiksi nähdään erityisesti huoltoaseman ja apteekin puute. Lisäksi terveyspalveluja kaivataan lähemmäksi aluetta.

Koulun ja varhaiskasvatuksen kohdalta useat vastaajat mainitsevat alueen koulun olevan liian suuri ja liian täysi. Kommentit toistuivat useissa vastauksissa ja myös päiväkodeista oli samankaltaisia kokemuksia, ettei kaikki lapset mahdu alueen päiväkoteihin. Myös alueen muut palvelut lapsille ja nuorille, kuten vapaa-ajanviettoon tarkoitettut paikat ja harrastusmahdollisuudet koettiin alueen viihtyisyyttä vähentäväksi tekijäksi vähyyden puolesta.

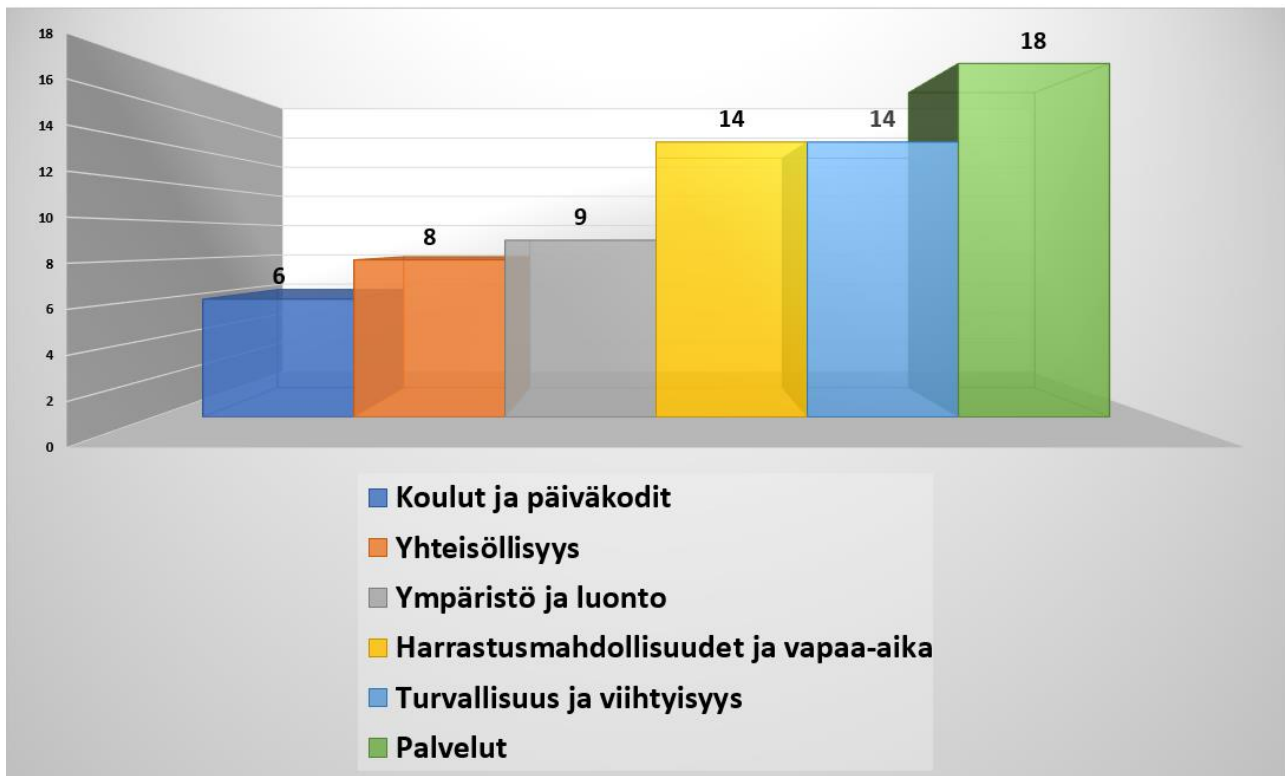
Seuraavassa taulukossa on nähtävissä vastaukset viihtyisyyttä lisäävistä ja vähentävistä tekijöistä. Useissa vastauksissa toistui samoja asioita, joten niitä on yhdistelty. Näitä on merkitty taulukkoon numeroin ilmaisten mainintojen määrää. Otsikoiden perässä olevat numerot ilmaisevat teemaan liittyneiden mainintojen määriä.

Viihtyisyyttä lisäävät tekijät	Viihtyisyyttä vähentävät tekijät
<p>Ympäristö (53) Turvallisuus (11) Yleinen siisteys (11) Rauhallisuus (8) Omakoti- ja rivitaloja (kerrostaloja vähän) (6) Viihtyisä asuinalue & ympäristö (5) Teiden ja viheralueiden kunnossapito (4) Turvallinen koulumatka (2) Väljä kaavoitus (2) Katuvalot Kotoisa ympäristö Omistusasuntoja Alue on kehittynyt nopeaa</p>	<p>Häiriökäyttäytyminen (47) Rikollisuus ja ilkivalta (20) Epäsiisteys (10) Häiriökäyttäytyminen (4) Hoitamattomat puistoalueet/tien vierustat (3) Päihteet (3) Kiusaaminen (2) Turvattomuus (2) Metsä- ja puistoalueiden hävittäminen (2) Kasvavan alueen tuomat lieveilmiöt</p>
<p>Palvelut (44) Hyvät peruspalvelut lähellä (15) Koulu (8) Päiväkodit (6) Hyvät kaupalliset palvelut lähellä (5) Lähellä kauppakeskus (4) Ruokakauppa (3) Kirjasto (2) Yliopisto lähellä</p>	<p>Rakentaminen (18) Tiivis rakentaminen (10) Kerrostalot (5) Kallis asuminen Uunien, takkojen, paljujen ym. jatkuva lämmittäminen, joiden savu tulee muihin asuntoihin sisälle. Lipputangottomuus</p>
<p>Harrastustoiminta ja vapaa-aika (35) Leikkipuistot (13) Vapaa-ajan harrastemahdollisuudet & liikuntamahdollisuudet (10) Ulkoilumahdollisuudet (5) Kuntopuisto (3) Hiihtolatu (2) Easyfit-kuntokeskus Hevostalli</p>	<p>Liikenne (16) Liikenne (5) Häiritsevä mopoilu (5) Autoilla ajellaan liian lujaa (2) Moottoritien melu (2) Hidasteiden puute pääväylillä Hidas bussiyhteys keskustaan</p>
<p>Luonto (24) Luonto lähellä (17) Metsää lähellä (6) Järvi</p>	<p>Palvelut (14) Puuttuvat sosiaali- ja terveyspalvelut (4) Apteekki (4) Huoltoasema (3) Palvelut laahaavat pahasti perässä Ideaparkin ulkonäkö</p>

	Ideaparkin huono tarjonta
Liikenne (14) Hyvät kulkuyhteydet (9) Moottoritie lähellä (4) Pyöräteitä riittävästi	Lasten ja nuorten palvelut (13) Liian vähän kouluja ja päiväkotipaikkoja (6) Liian suuri koulu (5) Nuorille liian vähän aktiviteettia ja harrastus/hengailupaikkoja missä viettää järkevästi aikaa. (2)
Yhteisöllisyys (9) Lapsiperheitä on paljon (3) Alueen tapahtumat (2) Facebook-kirppis Tuttavat Naapurit Mukavat ihmiset	

Toiveita tulevaisuuteen asuinalueesta ja yhteisöstä

Alueen tulevaisuutta ajatellen kartoitukseen vastanneet saivat esittää avoimien kommenttien kautta toiveitaan asuinalueen ja asuinyhteisön kehittymisestä ja tulevaisuudesta. Vastaajia oli yhteensä 46. Vastaukset olivat luokiteltavissa kuuden eri pääteeman alle. Nämä kuusi teemaa ovat koulut ja päiväkodit, yhteisöllisyys, ympäristö ja luonto, harrastusmahdollisuudet ja vapaa-aika, turvallisuus ja viihtyisyys sekä palvelut. Avointen kommenttien sisältö on luokiteltu näiden teemojen alle ja alla olevassa kuviossa (Kuvio 16) näkyy vastausten jakautuminen teemoihin.

Kuvio 16: Tulevaisuuden toiveet alueella

Eniten tulevaisuuden toiveita esitettiin alueen **palveluita** kohtaan.

Yleisesti ottaen sana ”palvelut” nousi useissa vastauksissa esiin kehittämisen kohteena ja tulevaisuuden toiveena. Lisäksi terveystalvueluita toivottaisiin lähemmäksi alueelle ja esimerkiksi hammashoidon ja neuvolan palveluita kaivataan lähelle lasten kuljettamisen helpottamisen näkökulmasta. Myös apteekkia kaivataan alueelle.

Huoltoasema ja tankkauspiiste nousee esiin myös useammissa vastauksissa. Liikenneyhteydet koetaan muuten pääasiassa toimiviksi, mutta nopeampaa bussiyhteyttä keskustan suuntaan kaivataan.

Alueelle toivotaan isompaa ruokakauppaa ja kauppakeskukselta toivotaan laajempaa valikoimaa.

”Ja nämä palvelut, jos saisi tänne niin kyllä tänne ihmisiäkin jäisi pysyvämmiin asumaan.”

”Toivon asuinalueemme säilyvän muuten nykyisellään, mutta sosiaali- ja terveystalvueluiden tulevan lähemmäs ja helpommin saavutettaviksi.”

Seuraavaksi eniten mainintoja saivat alueen turvallisuuteen ja viihtyisyyteen liittyvät tekijät sekä harrastusmahdollisuudet ja vapaa-aika.

Turvallisuus ja viihtyisyys mainittiin avoimissa kommentteissa yksittäisinä sanoina sellaisinaan useasti. Alueelta siis toivotaan turvallisuutta, turvallisenä säilymistä sekä viihtyisyyttä. Turvallisuuden turvaamiseksi toivotaan alueelle enemmän poliisin valvontaa, jotta esimerkiksi pyörävarkaudet saataisiin kuriin. Ilkivallan kannalta toivotaan myös esimerkiksi kameravalvontaa ilkivallan vähentämiseksi. Lisäksi toivotaan, että yleiset käytöstavat olisivat hallussa ihmisillä esimerkiksi siitä näkökulmasta, että ympäristöä ei roskattaisi ja toisten omaisuutta rikottaisi.

Turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta toivotaan myös, että puistoalueet pidettäisiin kunnossa ja ihmiset kunnioittaisivat liikennesääntöjä sekä nopeusrajoituksia. Nopeusrajoitusten noudattamisen tukemiseksi ehdotetaan esimerkiksi hidasteiden rakentamista suojateille. Näin voitaisiin ylläpitää alueen rauhallisuutta ja turvallisuutta lasten koulumatkoilla.

Alueelta toivotaan turvallisuutta myös lasten turvallisenä kasvuympäristönä toimimisen kannalta.

Harrastusmahdollisuuksiin ja vapaa-aikaan liittyviä toiveita ja ehdotuksia annettiin myös paljon. Nuorille toivottiin sopivaa kohtaamispaikkaa, jotta olisi turvallinen paikka viettää aikaa. Lisäksi tulevaisuuden kannalta nuorille suunnatut vapaa-ajanpalvelut koetaan merkityksellisiksi myös siltä kannalta, että tulevaisuudessa alueella tulee olemaan paljon nuoria, kun alueen lapset kasvavat.

Lapsille toivotaan monipuolisesti erilaista harrastustoimintaa ja kerhoja. Lasten ja nuorten lisäksi toivotaan kaikenikäisille erilaisia paikkoja harrastaa ja viettää vapaa-aikaa. Esimerkiksi vastauksissa nostetaan esiin toiveena frisbeegolfrata, uimahalli, monipuolisempia puistoja, erilaisia kursseja, skeittiramppi, suunnistusrasteja, lintutorni ja nuotiopaikkoja.

Alueelle toivotaan myös jalkautuvaa nuorisotyötä säännöllisesti.

Kesäajalle toivotaan myös toimintaa alakouluikäisille. Esimerkiksi kaupungin tarjoama ruokailu ja ohjattua toimintaa puistoissa tai koulun tiloissa. Ehdotuksessa nostetaan esiin myös toiminnan järjestämisestä muodostuva työllistävä vaikutus kesätyöntekijöiden kannalta.

Lisäksi alueella toivottaisiin järjestettävän erilaisia yhteistapahtumia esimerkiksi kulttuurin ja liikunnan eri teemoista.

Ympäristöön ja luontoon liittyvät tulevaisuuden toiveet liittyivät alueen puistojen ja metsäalueiden säilymiseen ja niiden pysymiseen siistinä. Lisäksi ympäristö ja luonto itsessään koettiin merkityksellisenä asiana asuinalueen tulevaisuuden ja siellä viihtymisen kannalta.

Alueelle toivottaisiin lisää puistoalueita ja luontoa asutuksen keskelle. Ympäristön ja asuntojen toivotaan pysyvän siistissä ja hyvässä kunnossa.

Lisäksi kaavoituksen toivottaisiin olevan väljempi. Rakentamiseen liittyen muutamissa vastauksissa toivottiin myös, että kerrostalorakentaminen vähentyisi alueella.

Yhteisöllisyys ja alueen asukkaiden yhteisöllinen toiminta nousee esiin myös useissa vastauksissa. Alueelta toivotaan tulevaisuudessa enemmän yhteisöllisyyttä. Alueen toivottaisiin toimivan tulevaisuudessa enemmän yhteisönä kuin yksittäisinä perheyksiköinä.

Yhteisöllisyyden kautta toivottaisiin toteutuvan esimerkiksi tavaroiden lainaamista naapuruston kesken, jolloin myös kulutus vähenisi. Myös muunlainen naapuriapu koetaan tarpeelliseksi ja erityisesti naapuruston lapsista ja nuorista huolehtiminen yhdessä nousee vastauksissa esiin. Esimerkiksi lasten vaarallisiin leikkeihin toivottaisiin puututtavan matalalla kynnyksellä.

”Pidetään yhdessä huolta alueen lapsista ja nuorista, ”koko kylä kasvattaa”.”

Alueelle toivotaan myös laajasti eri-ikäisiä ja eri elämäntilanteissa olevia asukkaita. Yhteisöllisyyttä voitaisiin tukea myös erilaisten yhteisten tapahtumien järjestämisen kautta. Lisäksi yhteisöllisyyden kautta voitaisiin tukea kierrätystä naapurustossa ja tehostaa sitä entistä parempaan suuntaan.

Koulut ja päiväkodit toimivat alueella yhtenä lapsiperheille merkityksellisenä kohteena. Koululle toivottaisiin lisää terveydenhuollon palveluita. Vastauksissa nousee esiin tarve useammalle koululääkärille, jotta palvelu olisi käytettävissä muihinkin tarpeisiin, kuin terveystarkastuksiin.

Koulujen riittävyys nousee myös yhdeksi huolenaiheeksi. Kouluissa on tällä hetkellä paljon oppilaita ja koulupaikkoja toivotaan riittävän tarpeeksi myös tulevaisuudessa. Kouluun toivotaan lisää koulurakennuksia, ettei lapsia tarvitsisi kuljettaa kauas muihin kouluihin. Päiväkotien kohdalla esiin nousee sama huoli. Vastauksista tulee ilmi, että on paljon perheitä, jotka joutuvat kuljettamaan lapsiaan muiden alueiden päiväkoteihin, koska lähipäiväkodit ovat täynnä.

”Päiväkodissa ja koulussa on kova käyttöaste ja paine. Olisi hyvä saada riittävät resurssit ja tilat niille.”

Toiveet julkisten tilojen käyttämisestä

Seuraavaksi käsitellään alueen julkisten tilojen käyttämiseen liittyvää kysymystä. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten alueella olevia julkisia tiloja voitaisiin hyödyntää nykyistä paremmin alueen asukkaiden hyväksi. Vastaajista 25 antoi vastatessaan kommentin alueen julkisten tilojen hyödyntämisestä. Eniten vastauksissa korostui koulun tilojen hyödyntäminen sekä yhteisöllisten tapahtumien järjestäminen. Koulun tilojen hyödyntämistä koskien seitsemän kommenttia käsitteli asiaa esimerkiksi monitoimitalomaisen toiminnan järjestämisen kannalta, että alueen keskeisessä julkisessa rakennuksessa olisi laajemmat aukioloajat, toimintaa ja valvontaa. Koulun tilojen iltakäytön kannalta nostettiin esiin erityisesti käsityötilojen ja liikuntasalien hyödyntäminen iltaisin harrastusmahdollisuuksiin. Toivottiin käsityö tai ompelukerhoja, kokkikerhoa, ja avoimia vuoroja liikuntasaleihin. Lisäksi koulun tilojen vuokraaminen perheiden käyttöön nousi esiin useammassa vastauksessa.

Valvonnan näkökulma tuli esiin myös vastauksissa. Koulun tilojen käytön ja laajemman aukiolon kannalta pohdittiin myös yhteisten sääntöjen sopimisesta, kameravalvonnasta sekä vartijan tai virastomestarin läsnäolosta iltaan saakka.

Yhteisöllisen toiminnan ja tapahtumien kannalta vastauksissa nousee toive julkisten tilojen hyödyntämisestä alueen asukkaita yhteisöllistävään toimintaan. Esimerkiksi kirpputorien järjestäminen ja välineiden lainaustoiminta nostetaan esiin. Lisäksi toivotaan alueelle yhteisiä tapahtumia ja tilaisuuksia. Lisäksi yhteisöjen toimintaa varten toivottaisiin tilaa, jossa alueen eri toimijat voisivat järjestää toimintaa. Myös ajatus nuorisokahvilasta, perhetuvasta ja kohtaamispaikasta niin lapsille kuin aikuisillekin nousee esiin useammassa vastauksessa.

Osa vastaajista koki, että alueen julkiset tilat ovat jo hyvin käytössä. Useammassa vastauksessa tuli ilmi, että tiloja hyödynnetään nyt jo tosi hyvin ja tilat ovat aktiivisessa käytössä. Kirjaston omatoimiaika koettiin myös positiiviseksi ja toimivaksi asiaksi.

Yksi vastauksissa keskeisesti nouseva tekijä on harrastusmahdollisuuksien lisääminen. Vastauksissa toivotaan, että julkisia tiloja alueella pystyttäisiin hyödyntämään enemmän harrastusmahdollisuuksiin. Harrastustoimintaa toivotaan eri viikonpäiville ja eri ikäisille. Myös vapaamman toiminnan näkökulma nousee esiin ja toivotaan esimerkiksi enemmän sellaista harrastepohjaista liikuntatoimintaa lapsille, mikä ei tähtää kilpailuun.

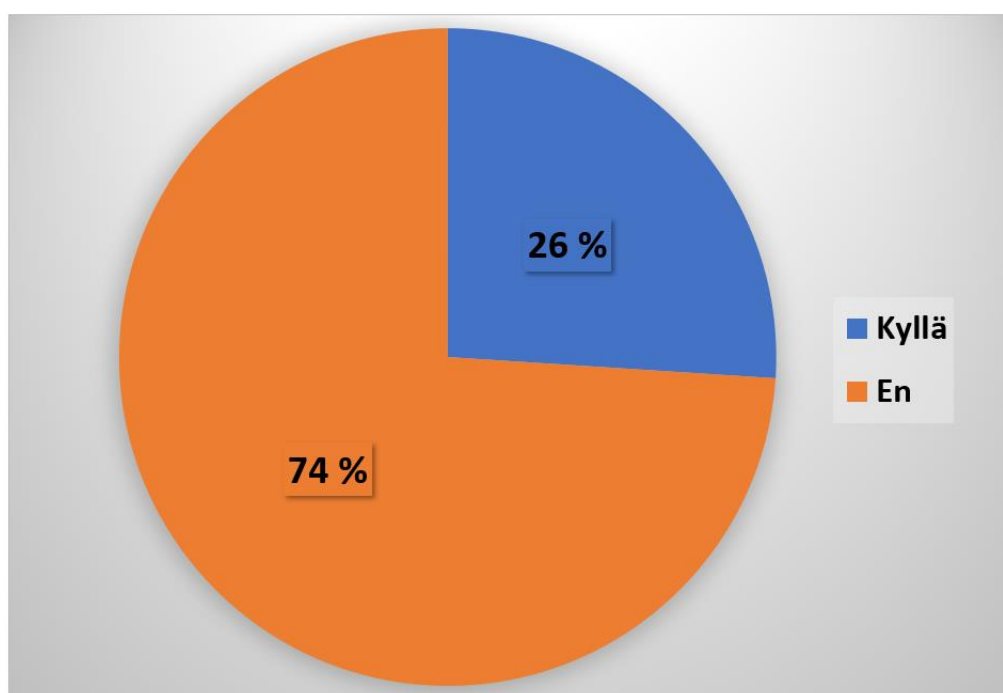
”Tiloja ei oikein ole saatavilla yhteisöjen toimintaa varten, tarvittaisiin joku asukkaiden & yhteisöjen yhteinen kerhotalo, josta jaettaisiin vuoroja eri tahoille, jotka toimivat alueellamme.”

”Varmaan niistä voisi jollain tavalla tiedottaa, jos ovat asukkaiden käytössä. Itse en ainakaan tiedä, että olisivat jotenkin avoimessa käytössä”

”Olisi mukava pitää käsityöluokissa esim. ompelukerhoja (lapsille omansa, aikuisille oma), tai kokkikerhoja, siten että kuka tahansa voisi vuokrata tilat kohtuuhintaan ja hankkia jäsenet kerhoihinsa. Sovittaisiin selkeät säännöt siisteydestä ym. tärkeistä asioista.”

Kiinnostus kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan osallistumista kohtaan

Viimeisenä käsitellään Ritaharju-Aaltokangas-Kuivasranta alueen vastaajien kiinnostusta osallistua oman asuinalueensa kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Asuinalueen kehittämiseen osallistumiseen koskevaan kysymykseen tuli 73 vastausta.

Kuvio 17: Kiinnostus osallistua alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan

Yllä olevasta kuviosta voidaan nähdä, että vastaajista 26 % vastasi olevansa kiinnostunut osallistumaan asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Heistä 12 vastaajaa perusteli vastaustaan avoimen kommentin kautta esimerkiksi kiinnostuksella yhteisten tilaisuuksien järjestämiseen, suunnitteluun, talkoisiin ja esimerkiksi vanhempaintoimikunnan kautta osallistumalla. Lisäksi osa koki, ettei tiedä kuinka voisi osallistua, vaikka kiinnostusta löytyy.

Vastaajista 74 % koki, ettei ole kiinnostunut osallistumaan alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Heistä 32 vastaajaa perusteli en-vastaustaan vielä avoimella perustelulla. Perusteluissa nousi esiin jo olemassa olevat vapaaehtoistehtävät, muutto, jaksaminen ja kiinnostuksen puute. Lisäksi koettiin, että olisi kiinnostusta osallistua, mikäli olisi mielekäs tapa. Myös vaikutusmahdollisuudet koettiin vaivaan nähden pieniksi.

"Liikaa vaivaa vs. liian vähän vaikutusmahdollisuuksia"

"Tällä hetkellä aika riittää juuri töissä käyntiin sekä lasten läksytouhuihin sekä heidän harrastuksiinsa kускаamiseen."

"Sopivin kohdin, esim. yhteisten tilaisuuksien järjestäminen"

"Esim. vanhempainyhdistyksessä toimiminen voisi olla mukavaa ja hyödyllistä."

KUIVASJÄRVI-PÖLLÖNKANGAS-JYLKYNKANGAS

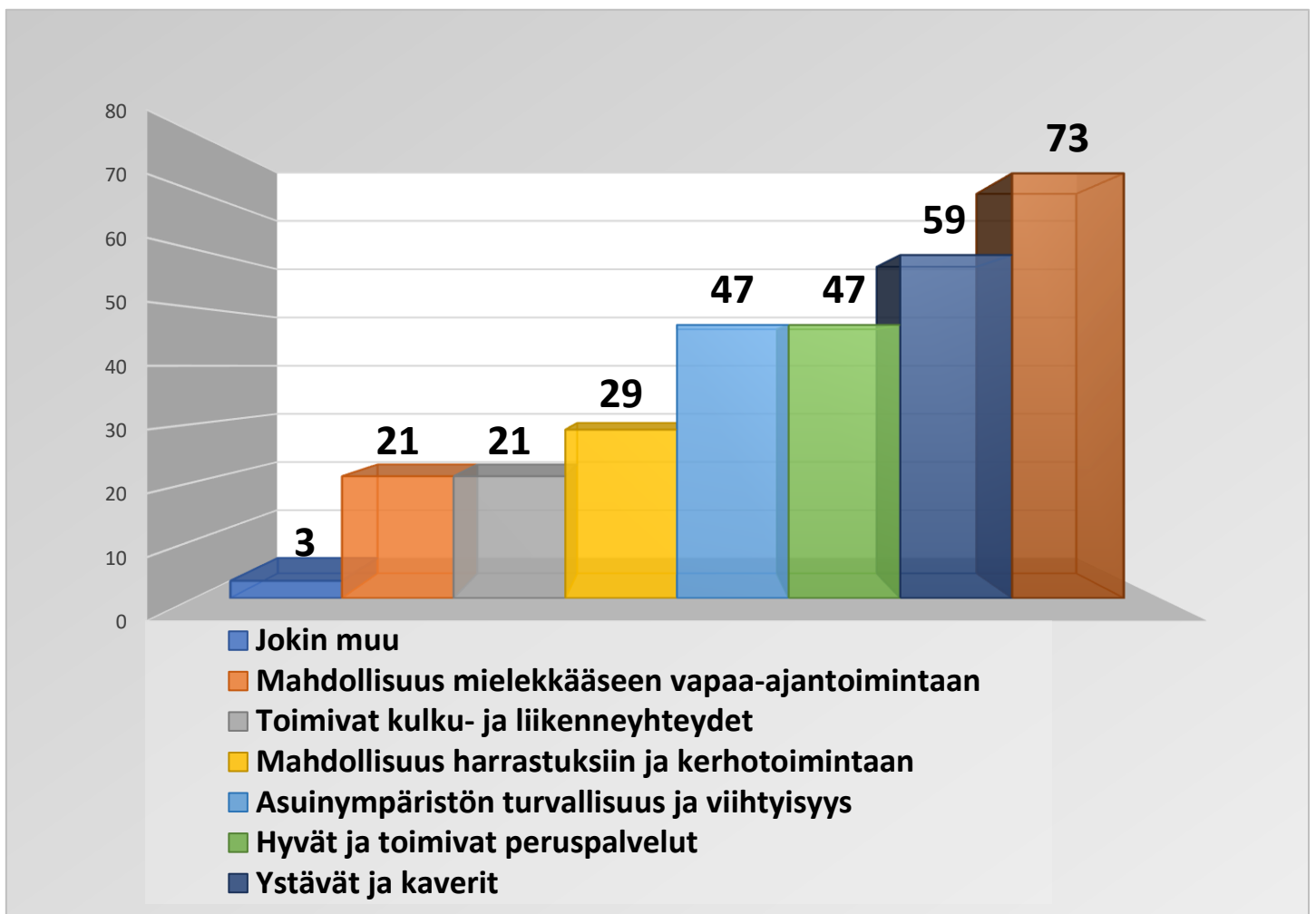
ARJEN HYVINVOINTI

Kyselyssä käsiteltiin keskeisiä lapsiperheiden arjen hyvinvointiin liittyviä asioita. Tässä luvussa käsitellään näitä perheiden, lasten ja nuorten arkeen liittyviä tekijöitä. Aluksi käsitellään tekijöitä, jotka vaikuttavat alueen perheiden arkeen tuomalla iloa ja hyvinvointia. Seuraavaksi käsitellään perheiden kokemia tuen tarpeita arjessaan, sen sujuvoittamisen ja hyvinvoinnin kannalta. Luvussa käsitellään perheiden tarvitseman ja saaman tuen ja avun järjestymiseen liittyviä tekijöitä ja kokemuksia. Lisäksi käsitellään tuen ja avun saamiseen ja hakemiseen liittyvän kynnyksen madaltamiseen liittyviä tekijöitä. Luvussa käsitellään myös vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen liittyviä toiveita tuesta ja avusta sekä avun ja tuen kanavista.

Lasten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

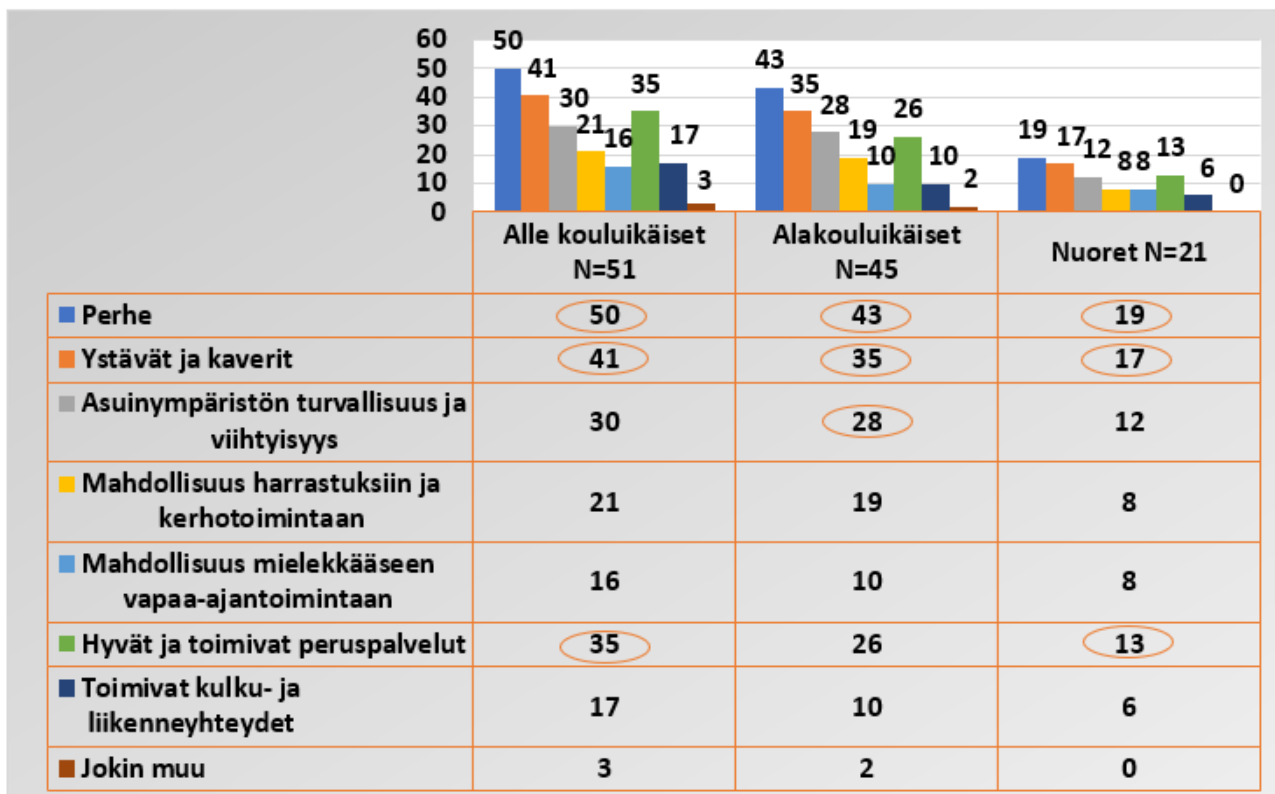
Kuivasjärvi-Jylkynkangas-Pöllönkangas alueella kysymykseen lasten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavista asioista vastasi 76 vastaajaa. Kysymyksessä pyydettiin valitsemaan vaihtoehdoista kolme tärkeimmäksi nousevaa tekijää, jotka vaikuttavat perheen lasten arkeen tuoden iloa ja hyvinvointia. Asiat tuli asettaa tärkeysjärjestykseen numeroimalla tärkein numerolla 1, toiseksi tärkein numerolla 2 ja kolmanneksi tärkein numerolla 3.

Alla olevan kuvion (Kuvio 18) mukaan voidaan tulkita, että kyselyyn vastanneiden mukaan lasten arkeen eniten iloa ja hyvinvointia tuo perhe. Seuraavaksi tärkeimmäksi nousevat ystävät ja kaverit. Kolmanneksi tärkeimmiksi nimetään niin hyvät ja toimivat peruspalvelut kuin myös asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys.

Kuvio 18: Lasten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

Kun tarkastellaan samaa kysymystä ja vastauksia eri ikäisten lasten perheistä voidaan huomata pieniä eroavaisuuksia. Jokaisessa ikäryhmässä nimetään edelleen perhe tärkeimmäksi iloa ja hyvinvointia tuovaksi asiaksi. Myös ystävät ja kaverit ovat edelleen toiseksi tärkeimmällä sijalla useimmin. Kolmanneksi tärkeimmän asian kohdalla ikäryhmien välillä ilmenee vaihtelua. Alle kouluikäisten lasten perheissä iloa tuottavaksi asiaksi nostetaan hyvät ja toimivat peruspalvelut. Alakouluikäisten lasten perheissä kolmanneksi tärkeimmäksi koetaan asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys. Nuorten kohdalla hyvät ja toimivat peruspalvelut ovat myös kolmanneksi tärkein asia iloa ja hyvinvointia tuova tekijä.

Kuvio 19: Ikäryhmiin jaoteltuna lasten arkeen hyvinvointia tuottavat asiat

Kysymykseen vastanneilla oli myös mahdollisuus antaa avoimia kommentteja vastauksiensa tueksi. Avoimia kommentteja annettiin yhteensä kymmenen kappaletta.

Perheen kohdalla korostetaan yhdessä olemisen merkitystä ja turvallisen kodin vaikutusta. Lisäksi vanhempien toimiva ja hyvinvoiva parisuhde nostetaan esiin.

”Yhdessä oleminen

”Sisältää myös turvallisen kodin ja vanhempien toimivan ja hyvinvoivan parisuhteen.”

Ystävien ja kavereiden kohdalla mainitaan ystävät ja kaverit erityisesti siinä, että heidän luokseen on helppo ja turvallista kulkea lapsella yksinkin.

”Ystävät”

”Joiden luokse on helppoa ja turvallista kulkea myös yksin.”

Asuinympäristön turvallisuuden viihtyvyyden kannalta mainitaan se, että alueen pyörätiet ovat kunnossa ja tarvitaan vain vähän autotien ylityksiä.

”Pyörätiet, vähän autotien ylityksiä”

Mahdollisuus harrastuksiin ja kerhotoimintaan nousee esiin urheilukentän ja leikkipuistojen kautta. Myös mielekkään vapaa-ajan toimintojen kannalta leikkipuistot ja metsiköt nousevat avoimessa kommentissa esiin.

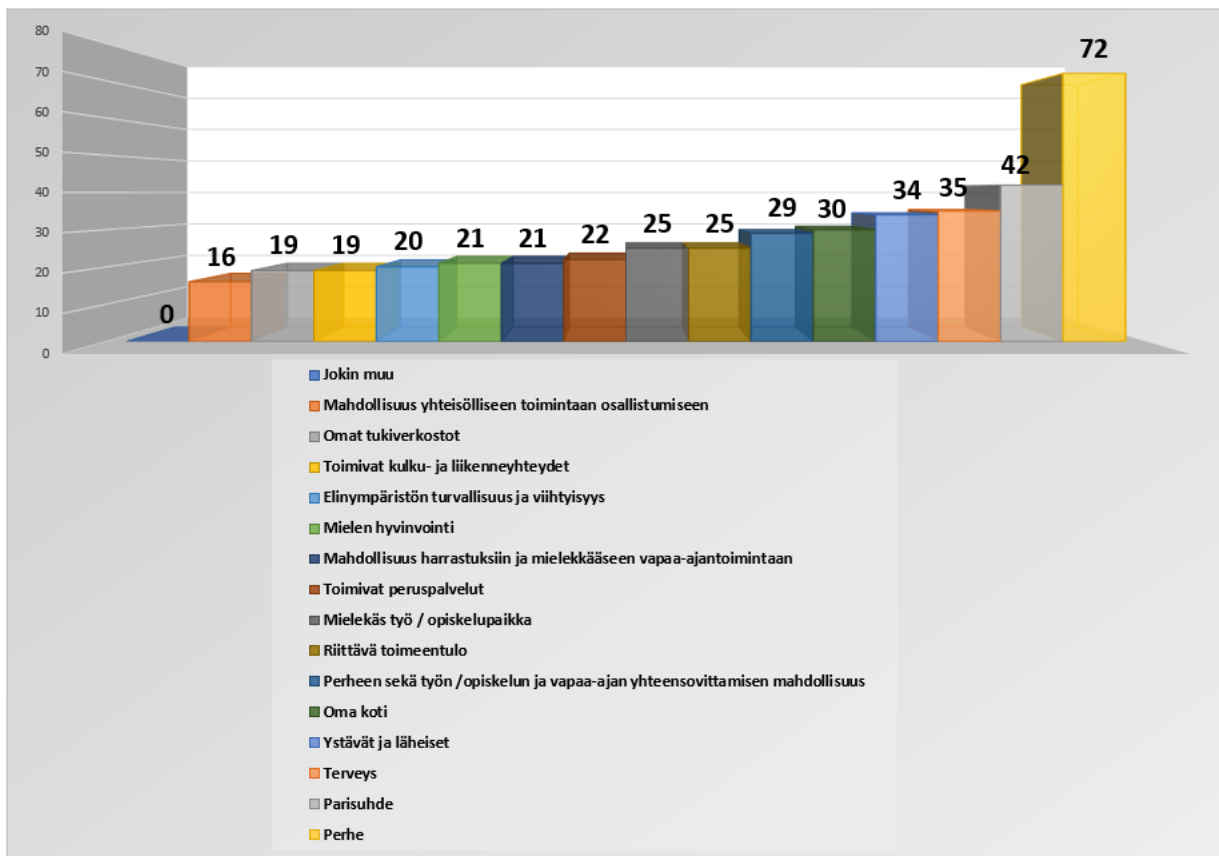
”Leikkipuistot ja metsiköt, joissa voi tutkia ja kuljailla”

”Urheilukenttä, leikkipuistot”

Hyvien ja toimivien peruspalveluiden kannalta pohdintaa aiheuttaa alueen hyväksi koettu päiväkotitoiminta, johon kaikki perheen lapset eivät mahdu. Tilanteen koetaan vaikeuttavan koko perheen hyvinvointia kuljettamisten takia.

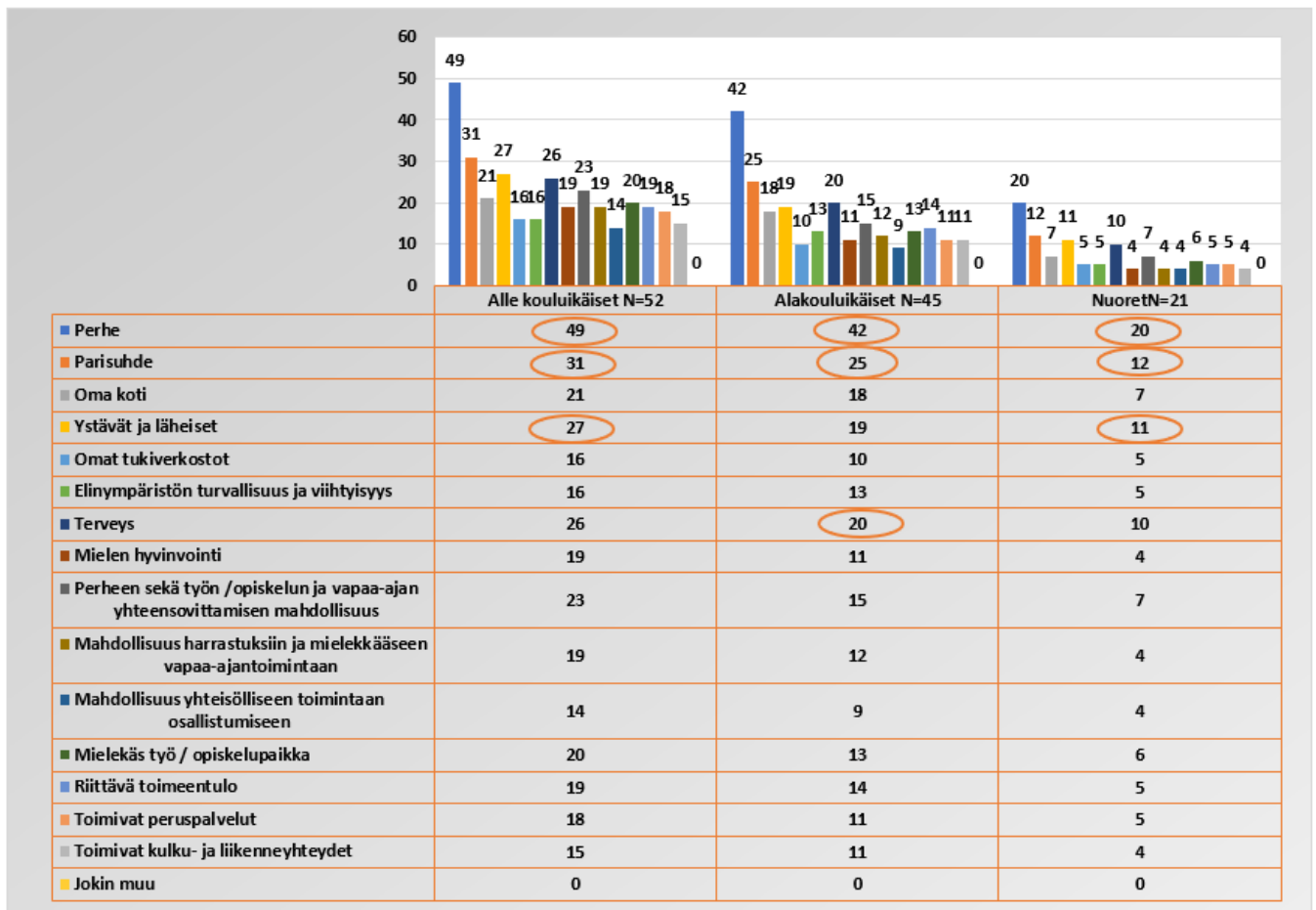
Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

Seuraavaksi käsitellään perheiden huoltajien omaan arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia tekijöitä. Kysymykseen huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuovista asioista vastasi 77 vastaajaa. Kysymyksessä pyydettiin valitsemaan vaihtoehdoista kolme tärkeimmäksi nousevaa tekijää, jotka vaikuttavat perheen huoltajien arkeen tuoden iloa ja hyvinvointia. Asiat tuli asettaa tärkeysjärjestykseen numeroimalla tärkein numerolla 1, toiseksi tärkein numerolla 2 ja kolmanneksi tärkein numerolla 3.

Kuvio 20: Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

Yllä olevan kuvion mukaan voidaan tulkita, että vastauksissa perhe nousi huomattavasti suurimmaksi ilon ja hyvinvoinnin tuojaksi. Toiseksi tärkeimpänä pidettiin parisuhdetta. Lisäksi usea vastaaja mainitsi avoimessa kommentissa, että kokee parisuhteen kuuluvan perheen kanssa samaan kategoriaan. Kolmanneksi eniten iloa ja hyvinvointia tuottavana asiana pidettiin terveyttä. Muiden annettujen vaihtoehtojen kohdalla vastaukset jakautuvat tasaisesti, joten voidaan tulkita niidenkin olevan tärkeitä huoltajien arjen ilon ja hyvinvoinnin kokemusten kannalta.

Kuvio 21: Ikäryhmittäin jaoteltuna huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

Yllä on kuvattuna (Kuvio 21) eri ikäisten lasten huoltajien vastaukset. Perhe nousee edelleen kaikkien ikäryhmien huoltajien arjen tärkeimmäksi ilon ja hyvinvoinnin tuojaksi. Toiseksi tärkeimpänä on kaikkien ikäryhmien huoltajilla parisuhde. Kolmanneksi tärkeimmäksi koetun asian kohdalla eri ikäryhmien huoltajien välillä on vaihtelua. Alle kouluikäisten ja nuorten lasten huoltajat kokevat kolmanneksi tärkeimmäksi ystävät ja läheiset. Alakouluikäisten huoltajilla kolmanneksi eniten arkeen iloa ja hyvinvointia koetaan tulevan terveydestä.

Vastaajat saivat antaa myös avoimia vastauksia. Vastauksia tuli yhteensä 11. Seuraavaksi käsitellään niitä teemoja, joihin annettiin avoimia kommentteja.

Toimivien peruspalveluiden kannalta huoltajien arkeen vaikuttavaksi tekijäksi koetaan esimerkiksi erityislasten saamat palvelut. Lisäksi omaishoidon vapaat mainitaan myös huoltajien arkeen hyvinvointia ja iloa tuovaksi tekijäksi.

Vastauksissa nousee esiin myös näkökulma, jossa pohditaan sitä, että asuinpaikkaa lähellä sijaitsevat hyvinvointipalvelut tukevat huoltajien arjen hyvinvointia.

”Olisi tärkeä, jos toimisivat.”

Oman kodin merkitys korostuu avoimessa vastauksessa taloyhtiön viihtyisän pihan näkökulmasta. Omien tukiverkoston puute nousee esiin avoimissa vastauksissa. Hyvinvoinnin kannalta koetaan tärkeäksi, että tukiverkostoja tulisi olla.

”Taloyhtiön viihtyisä piha”

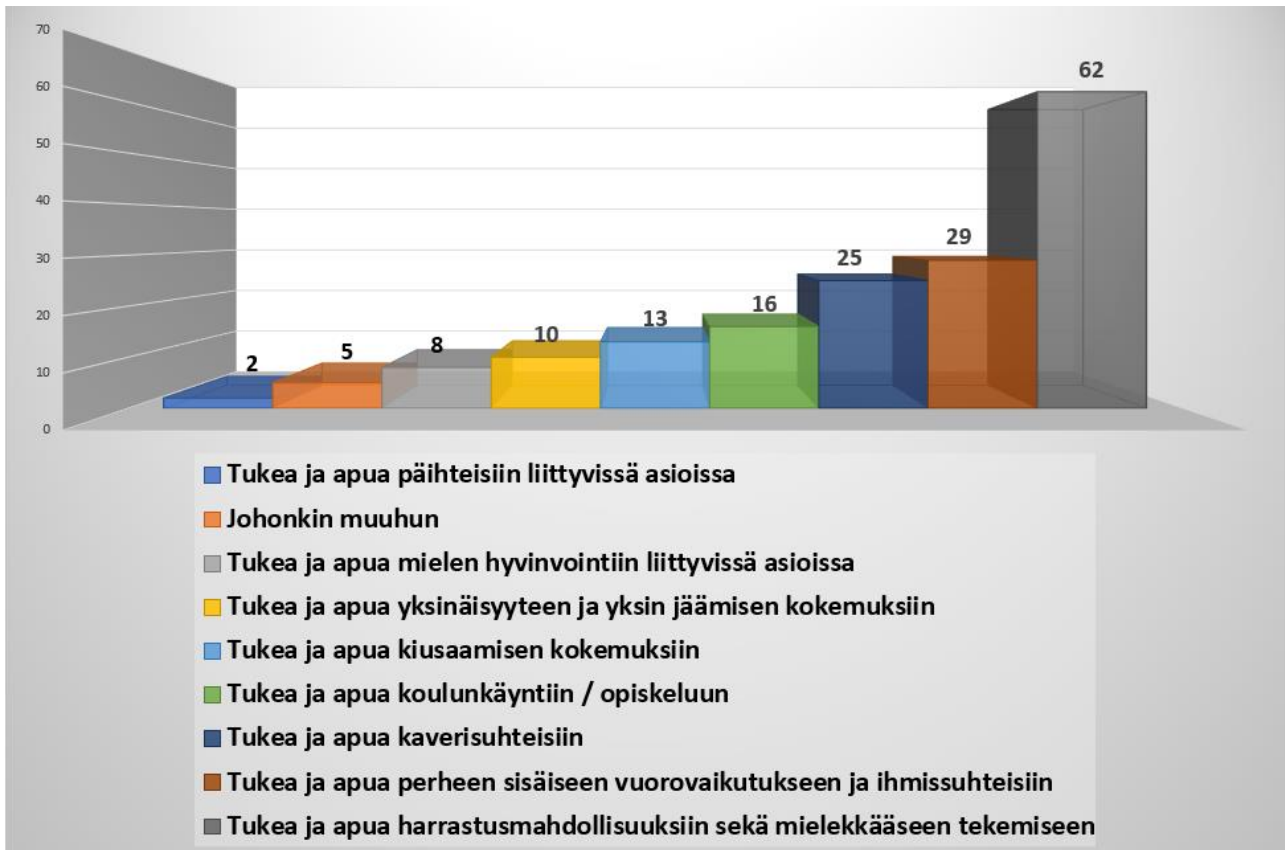
Perheen käsitteen koetaan sisältävän myös parisuhteen. Se on mainittu useassa avoimessa vastauksessa. Huoltajien arjen hyvinvointiin koetaan siis usein vaikuttavan perheen ja parisuhteen yhdistettynä. Myös lapsi koetaan perheen käsitteen kautta iloa ja hyvinvointia tuovaksi tekijäksi. Perheiden arjen yhteensovittamisen näkökulmasta avoimissa vastauksissa on nostettu esiin harrastusten merkitys huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuovana tekijänä.

”Ajattelen myös parisuhteen kuuluvan tähän.”

”Harrastukset”

Arkeen toivottu tuki ja apu

Seuraavaksi käsitellään perheiden lasten ja nuorten arkeen liittyviä asioita, joihin toivottaisiin saavan tukea ja apua. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon ja lisäksi näitä vastauksia sai täydentää avoimilla kommentteilla. Kysymykseen lasten ja nuorten arkeen toivotusta tuesta ja avusta vastasi yhteensä 63 vastaajaa. Alla olevan kuvion (Kuvio 22) mukaan eniten tukea ja apua kaivattiin harrastusmahdollisuuksiin ja mielekkääseen tekemiseen. Lisäksi tukea ja apua kaivataan perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin sekä kaverisuhteisiin.

Kuvio 22: Arkeen toivottu tuki lapselle tai nuorelle

Seuraavaksi käsitellään avoimien vastauksien kautta perheiden arkeen toivottua tukea ja apua. Avoimia vastauksia tuli yhteensä 22 kappaletta.

Harrastusmahdollisuuksiin ja vapaa-aikaan liittyvät tuen ja avun toiveet liittyivät esimerkiksi toiveeseen liikuntaharrastusten harrasteryhmien järjestämisestä, joissa harjoituksia on noin pari kertaa viikossa, ettei lapsi väsy liikaa. Harrastusmahdollisuuksiin toivotaan muitakin vaihtoehtoja kuin pallopelejä. Harrastusten ajankohdan toivottaisiin olevan pian koulupäivän loppumisen jälkeen, jotta koululaisten ei tarvitsisi viettää koko iltapäivää yksin kotona.

Lisäksi harrastuksiin kaivataan mahdollisuutta saada avustaja erityislapselle. Lasten ja nuorten vapaa-ajan kannalta esiin nousee myös se, että lapsilla ja nuorilla ei ole sopivaa kohtaamispaikkaa alueella. Nuorisotalo puuttuu.

”Lapsille ja nuorille ei ole mitään kohtaamispaikkaa Pöllönkangas/Kuivasjärvi/Jylkykangas alueella.”

”Mielestäni Oulussa on ollut yllättävän vähän tekemistä pienille lapsille.”

Perheen terveyden, hyvinvoinnin ja vuorovaikutuksen kannalta avoimissa kommenteissa nousee esiin tuen ja avun tarpeita monipuolisesti. Esimerkiksi erityislasten perheisiin kaivataan tukea vanhemmuuteen. Lisäksi puuttuvat tukiverkostot koetaan arjen vuorovaikutusta ja muuta toimintaa vaikeuttavaksi tekijäksi. Perheisiin toivotaan tukea ja apua myös vanhempien jaksamiseen.

Perheisiin toivotaan tukea ja apua myös perheenjäsenten keskinäiseen kommunikointiin ja esimerkiksi sisarusten kanssa toimimiseen ja pelisääntöjen luomiseen.

”Perheneuvola ym. palvelut tärkeitä ja toimivia”

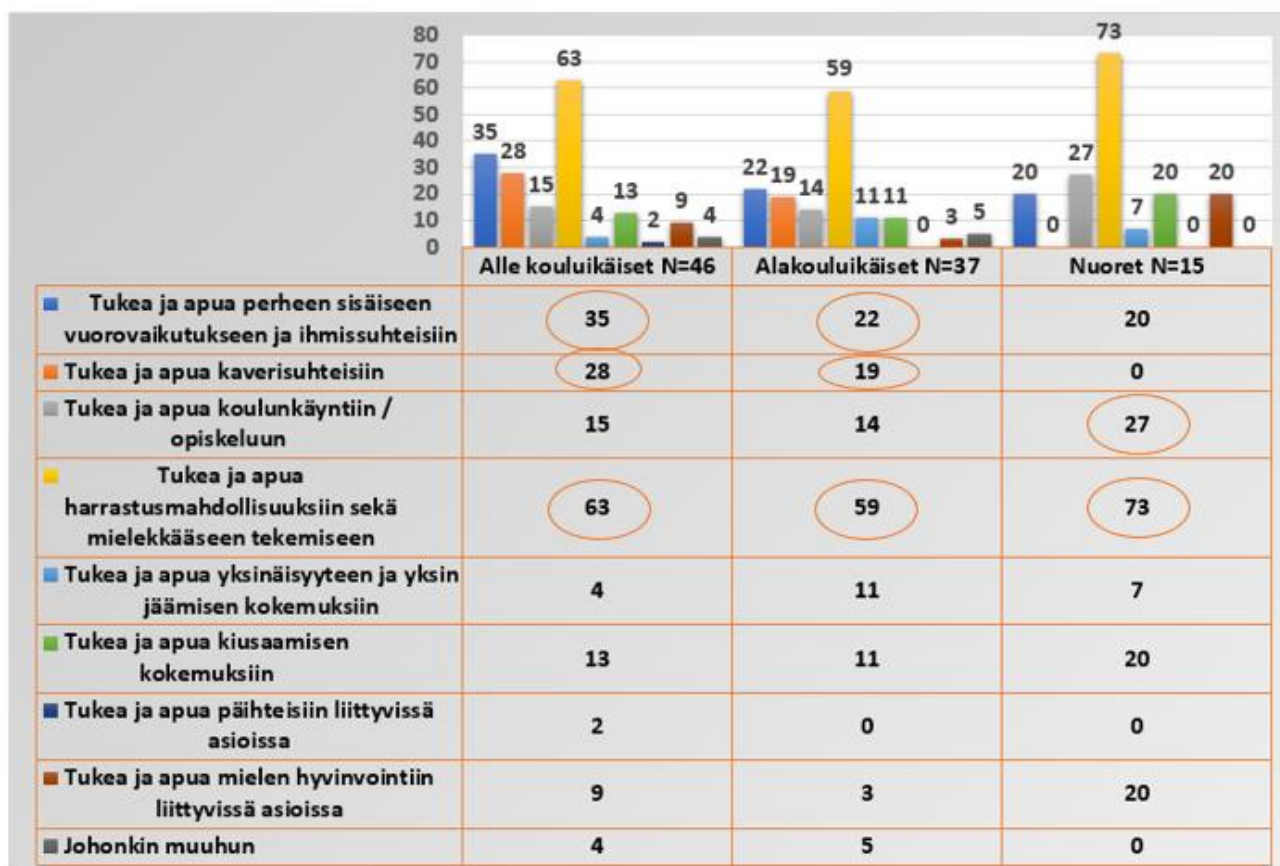
Kaverisuhteiden tukemiseen apua kaivataan esimerkiksi lasten erilaisten diagnoosien vuoksi. Lisäksi kaverisuhteiden kannalta harrastusmahdollisuuksia toivotaan kodin lähelle, jotta sinne olisi helppo mennä tutun kaverin kanssa.

”Verkostot, joiden kautta olisi helpompi löytää kavereita lähialueelta.”

Koulunkäyntiin kaivatun tuen kohdalla avoimissa kommenteissa nostetaan esiin aamu ja iltapäiväkerhotoiminnan tilanne. Kaikki tarvitsijat eivät mahdu kerhoihin, jolloin myöhään alkavat tai aikaisin loppuvat koulupäivät aiheuttavat pienille koululaisille ja heidän perheilleen haasteita. Lisäksi koulunkäynnin kohdalla tukea kaivattaisiin myös erityislapsen koulupaikan valintaan.

Kouluilta toivottaisiin saavan myös enemmän tietoa lapsen sopeutumisesta kouluun ja mahdollisista haasteista koulunkäynnissä. Toivotaan siis avoimempaa ja ahkerampaa viestintää koulun ja kodin välille.

Alla olevassa taulukossa (Kuvio 23) nähdään eri ikäisten lasten kohdalla tuen ja avun kohteista suurin oli kaikissa ikäryhmissä harrastusmahdollisuudet ja mielekäs tekeminen. Alle kouluikäisten ja alakouluikäisten kohdalla tukea kaivattiin myös kaverisuhteisiin ja perheen vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin. Nuorten kohdalla tukea kaivattiin koulunkäyntiin ja opiskeluun. Sen lisäksi tuen ja avun tarpeen kokemukset jakautuvat tasaisesti kyselyyn vastanneiden kohdalla perheen sisäisen vuorovaikutuksen ja ihmissuhteiden, kiusaamisen kokemusten, mielen hyvinvoinnin asioihin.

Kuvio 23: Ikäryhmittäin jaoteltuna arkeen toivottu tuki lapselle tai nuorelle

Vanhemmukseen ja kasvattajan rooliin toivottu tuki ja apu

Tässä luvussa käsitellään kartoituskyselyn vastauksia, jotka vastaavat vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottua tukea ja apua koskevaan kysymykseen. Vastaajat saivat valita annetuista vaihtoehdoista yhden tai useamman vaihtoehdon, johon he toivoisivat tukea ja apua. Vastaajat saivat myös täydentää vastaustaan avoimilla kommentteilla. Kysymykseen tuen ja avun toiveista vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen vastasi yhteensä 60 vastaajaa.

Alla olevasta kuviosta (Kuvio 24) voidaan havaita, että eniten tukea ja apua kaivattiin lapsen tai nuoren sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittymisen tukemiseen. Toiseksi eniten vastanneet toivoivat tukea ja apua haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen ja lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen.

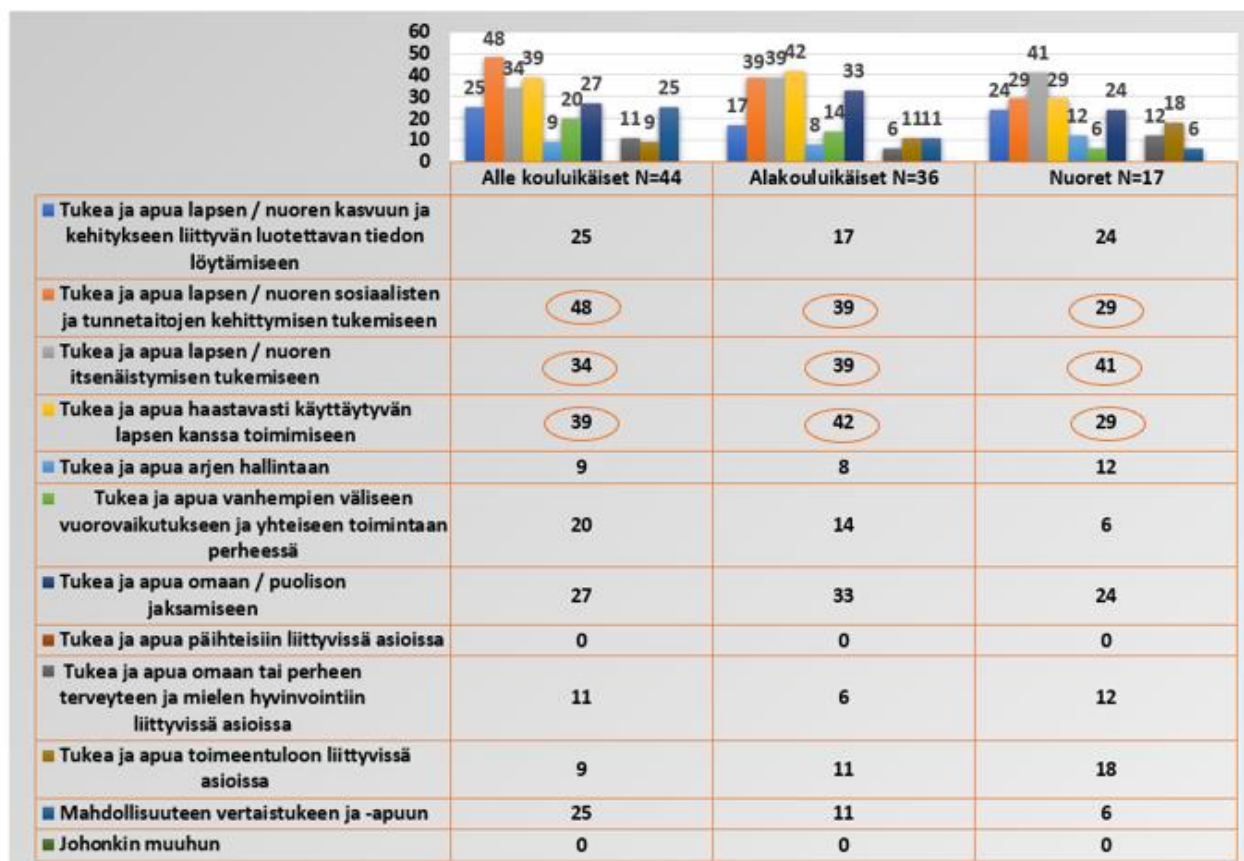

Kuvio 24: Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu

Arjen hallintaan perheissä kaivataan tukea tai apua avoimien vastauksien mukaan esimerkiksi silloin, kun vanhemmat ovat vuorotyössä tai/ja opiskelevat. Perheen aikataulujen yhteensovittaminen koetaan silloin haastavaksi. Esimerkiksi vanhempien, joista toinen on vuorotyössä ja toinen opiskelee, on usein vaikea sovittaa aikatauluja koulun arkeen.

Perheissä kaivataan tukea myös parisuhteen ja vanhempien vuorovaikutuksen tukemiseen tilanteissa, joissa perheessä on erityislapsi. Myös tukiverkoston puuttuminen aiheuttaa tilanteita, joissa tukea ja apua kaivattaisiin kovasti, mutta sitä ei välttämättä ole ollut saatavilla. Yksinhuoltajaperheissä vanhemman oman ajan puute on myös yksi tuen tai avun kohde.

Vertaistuen kannalta avoimissa vastauksissa nousevat esiin esimerkiksi erilaiset ryhmät ja vauvatapaamiset. Perhekahvila koetaan liian meluisaksi vauvan kanssa osallistua. Lisäksi myös monikulttuurisille perheille toivottaisiin järjestettävän erilaista toimintaa ja mahdollisuuksia toisen äidinkielen opiskeluun.

Kuvio 25: Ikäryhmittäin jaoteltuna vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu

Yllä olevassa kuviossa (Kuvio 25) nähdään, että eri ikäisten lasten ja nuorten perheiden kohdalla tukea ja apua vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottiin samoihin asioihin. Ikäryhmien välillä vaihtelua oli kolmen eniten toivotun tuen ja avun kohteen välillä vain järjestyksen osalta. Alle kouluikäisten kohdalla tukea toivottiin eniten sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittämisen tukemiseen, alakouluikäisten kohdalla haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen ja nuorten kohdalla itsenäistymiseen.

”Ei voi koskaan olla liikaa tunnetaitoja”

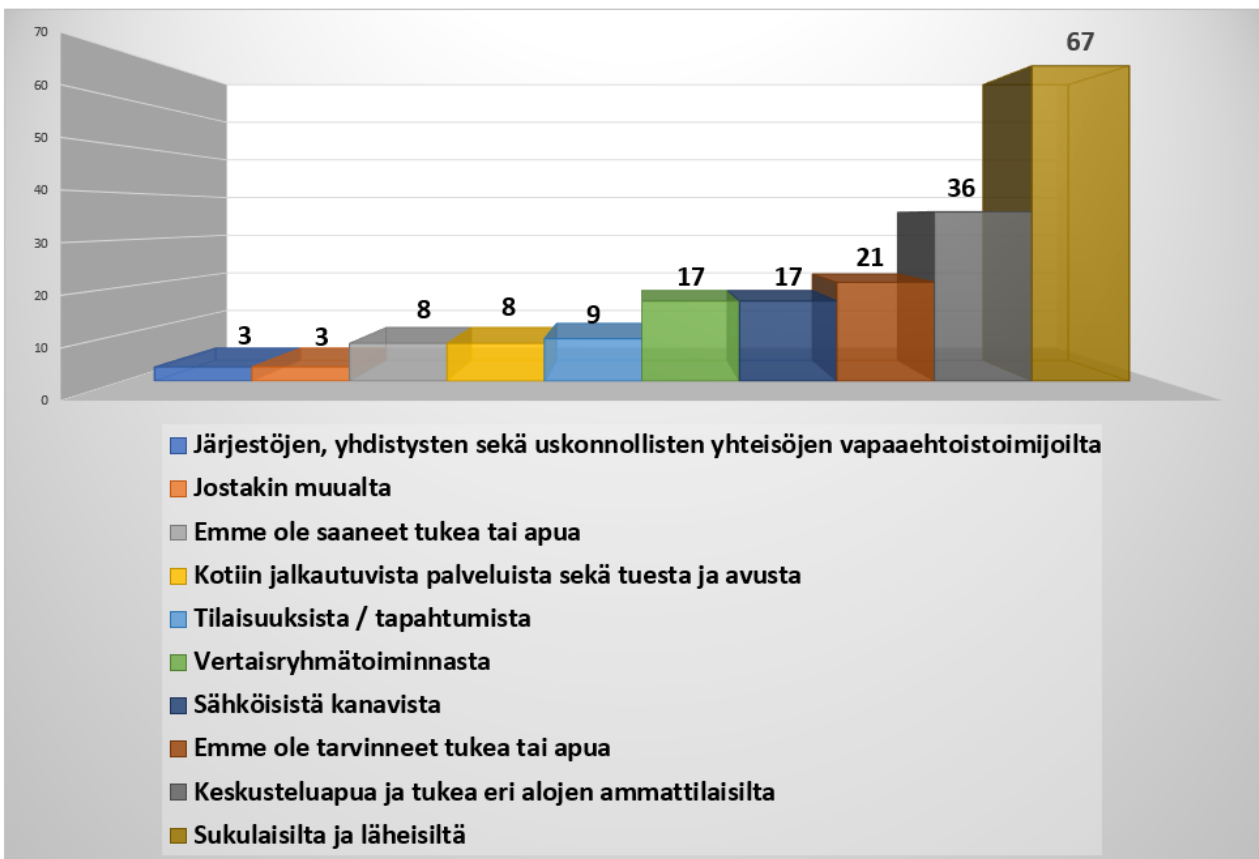
”Vertaistuki muilta esiteinien vanhemmilta olisi tarpeen.”

”Ruutuajan pitävyys lapsilla/nuorilla”

Avun ja tuen kanavia

Seuraavaksi käsitellään lapsiperheiden tuen ja avun kanavia. Kartoituskyselyn kysymyksessä vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon, jolla he ilmaisivat mistä heidän perheensä on saanut tukea ja apua. Vastaajat saivat myös halutessaan kommentoida vastaustaan avoimella kommentilla. Vastaajia saadun tuen ja avun kanaviin liittyvään kysymykseen oli yhteensä 76.

Alla olevan kuvion (Kuvio 26) mukaan eniten tukea saatiin sukulaisilta ja läheisiltä. Toiseksi eniten vastaajat ilmoittivat saaneensa tukea ja apua keskusteluapuna ja tukena eri alojen ammattilaisilta. Kolmanneksi eniten vastaajat ovat ilmoittaneet, etteivät he ole tarvinneet tukea tai apua. Loput tuen ja avun muodot jakautuvat melko tasaisesti, niin että kaikkia vaihtoehtoina olleita tukimuotoja on hyödynnetty joissain perheissä.

Kuvio 26: Tuen ja avun kanavia

Keskusteluapua on avointen kommenttien perusteella saatu esimerkiksi puhe ja toimintaterapiasta ja perheneuvolasta. Lisäksi tukea ja apua on saatu erilaisista sähköisistä keskusteluryhmistä, joissa on mukana vertaisia ja ammattilaisia.

Niissä tilanteissa, joissa on koettu jääneen ilman apua, on toivottu apua esimerkiksi neuvolalta ja terveyskeskuslääkäriltä. Lisäksi parisuhteen ongelmiin haetun avun odotusaika on koettu liian pitkäksi kriisitilanteiden kannalta.

Sukulaisilta ja läheisiltä on mainittu saavan apua ja tukea lastenhoitoon. Lisäksi myös rahallista apua. Myös ystäviltä on voitu saada apua esimerkiksi lastenhoitoon. Läheisten ja sukulaisten avun kannalta vastauksissa nousee kuitenkin esiin myös se näkökulma, että tukea ja apua on harvemmin saatavilla esimerkiksi pitkän välimatkan takia.

Lisäksi apua perheiden arkeen on saatu myös yksityisistä maksullisista palveluista esimerkiksi ruokaostoksissa ja siivouspalveluissa.

”Lastenhoitoapu, taloudellinen apu ja henkinen tuki.”

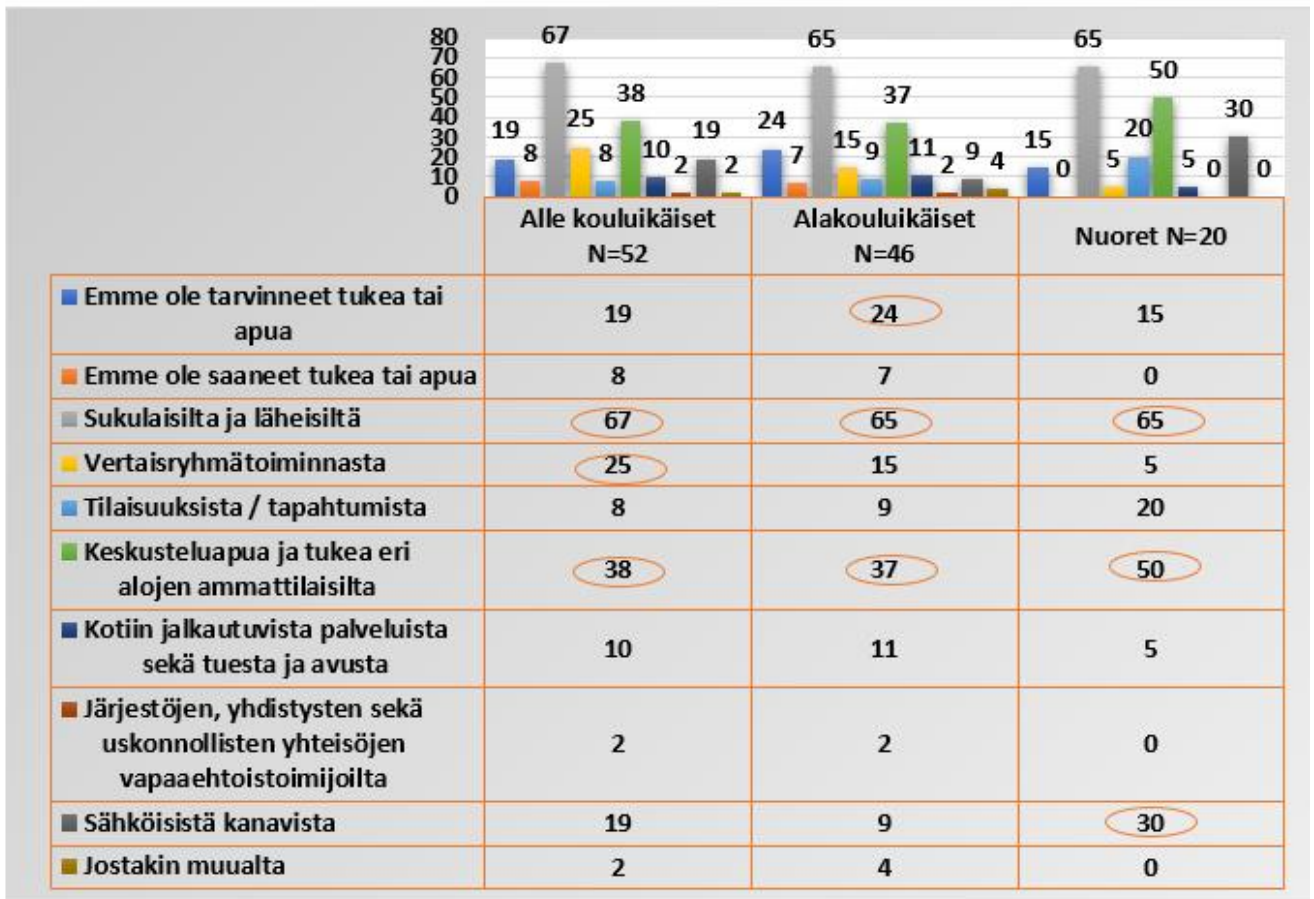
”Sen mitä tarvitsemme esim. harrastuksiin kuljetusapua tai muuta hoitoapua saamme sen omilta vanhemmiltamme”

”Yleensä pärjäämme itseeseen”

”Lasten psykiatrian poli, Nuorten ystävien Vanhempien akatemia”

”Netin vertaistukiyhteisöt”

”Lapsiperheiden kotipalvelu”

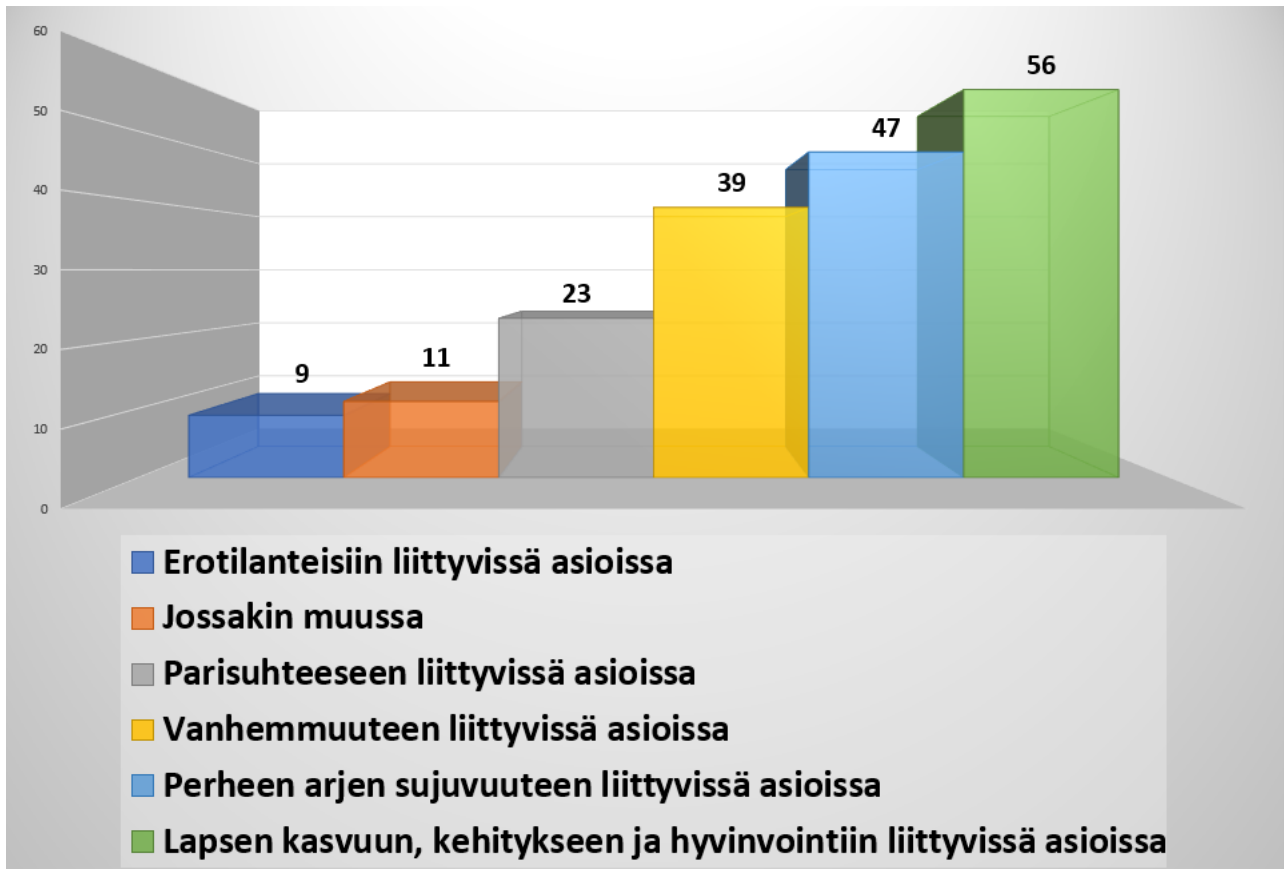
Kuvio 27: Ikäryhmittäin jaoteltuna kanavat avun ja tuen hakemiseen

Yllä (Kuvio 27) nähdään, että eri ikäisten lasten ja nuorten perheiden kohdalla kaikissa ikäryhmissä eniten tukea ja apua on saatu sukulaisilta ja läheisiltä. Toiseksi eniten tukea on saatu keskusteluapuna ja tukena eri alojen ammattilaisilta. Kolmanneksi eniten tukea alle kouluikäisien lasten huoltajat ja perheet ovat saaneet vertaisryhmätoiminnasta. Alakouluikäisten kohdalla kolmanneksi suosituin vastaus on se, että vastaajat ovat kokeneet, etteivät he ole tarvinneet tukea tai apua. Nuorten kohdalla tukea on saatu kolmanneksi eniten sähköisistä kanavista.

Avun ja tuen hakemisen kynnyksiä madaltavia tekijöitä

Seuraavana käsitellään lapsiperheitä koskevan avun ja tuen hakemiseen liittyviä kynnyksiä ja niiden madaltamista. Kartoituskyselyssä kysyttiin vastaajilta, miten heidän mielestään avun hakemiseen liittyvää kynnyksiä tulisi madaltaa, jotta alueen lapsiperheitä voitaisiin tukea nykyistä paremmin. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman annetun vaihtoehdon ja myös täydentää vastaustaan avoimella kommentilla. Kuivasjärvi-

Pöllönkangas-Jylkynkangas-alueella 57 vastaajaa vastasi kysymykseen tuen ja avun kynnyksen madaltamiseen toivomistaan asioista. Alla olevasta kuviosta (Kuvio 28) nähdään, että eniten tuen ja avun kynnyksen madaltamista toivottiin lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Toiseksi eniten kynnyksen madaltamista toivottiin perheen arjen sujuvuuteen liittyviin tuki- ja apukeinoihin. Kolmanneksi eniten kaivattiin vanhemmuuteen liittyvien asioiden tuen ja avun kynnyksen madaltamista.

Kuvio 28: Lapsiperheiden saaman tuen ja avun hakemiseen liittyvän kynnyksen madaltamisen toiveet

Avoimissa vastauksissa nostetaan esiin, että yleisesti apua ja tukea tarvittaisiin ihmisten oman elämän, parisuhteen ja raha-asioiden hallintaan. Vanhempien jaksamiseen ja henkiseen hyvinvointiin sekä perheen arkeen ja vuorovaikutukseen olisi hyvä tarjota vanhemmille helppoja tilanteita puhua näistä aiheista. Esimerkiksi Lapset puheeksi -keskustelun tarjoaminen jokaisen päiväkodin aloittavan lapsen perheelle voisi mahdollistaa tämän.

Vanhempien parisuhteen kannalta tukea ja apua toivottaisiin olevan saatavilla silloin kun sitä tarvitaan. Lisäksi perheissä korostuu parisuhteen kannalta se, jos lastenhoitoapua ei ole saatavilla, niin parisuhteelle on vaikeaa järjestää aikaa.

”Lastenhoitoapua kaivataan.”

Vanhemmuuteen toivotaan tukea esimerkiksi neuvolan tapaamisten kautta mahdollisuudesta keskustella muustakin kuin kuulumisista. Lisäksi kaivataan erilaisia ammattilaisten järjestämiä ryhmätapaamisia, joissa käsitellään vanhemmuuden teemoja.

”Ammattilaisen vetämiä ryhmätapaamisia.”

Perheiden arjen toimimisen ja järjestelyn kannalta toivotaan, että jokaiselle perheelle voitaisiin tarjota esimerkiksi käynti perheterapeutilla, jossa käytäisiin konkreettisesti läpi arjen sujuvuutta. Lisäksi arkeen toivotaan konkreettista apua koteihin, arjen haastavissa tilanteissa. Saatavilla olevista palveluista toivottaisiin olevan saatavilla tietoutta selkeämmin ja tukea ja apua toivottaisiin olevan saatavilla myös sellaisiin perheisiin, joissa ei ole erityisiä haasteita, vaan tukea olisi tarjolla myös matalammalla kynnyksellä.

Terveyskeskuksen ja hammashuollon sijainti koetaan perheiden arjen hallintaa haastavaksi tekijäksi, koska palvelut sijaitsevat kaukana asuinalueesta.

”Ei keskitetä niitä palveluita yhteen paikkaan vaan tuodaan ne palvelut asukkaisen lähelle, jotta arki ei mene ihan sekaisin yhden asiainnin takia.”

Varhaiskasvatuksen kohdalla päiväkotitilanne koetaan perheiden arkea haastavaksi, jos perheiden kaikki lapset eivät mahdu samaan päiväkotiin. Eri päiväkodeista lasten hakeminen aiheuttaa perheiden arkeen haasteita.

Lasten kasvun ja kehityksen kannalta tukea ja apua kaivattaisiin sen selkeyttämiseen, että mistä kouluikäisen lapsen asioita tulisi eri tahojen välillä selvittää. Lisäksi neuvolasta toivottaisiin saavan tietoa erilaisista olemassa olevista arkea tukevista palveluista jo ennen kuin niihin on varsinaista tarvetta.

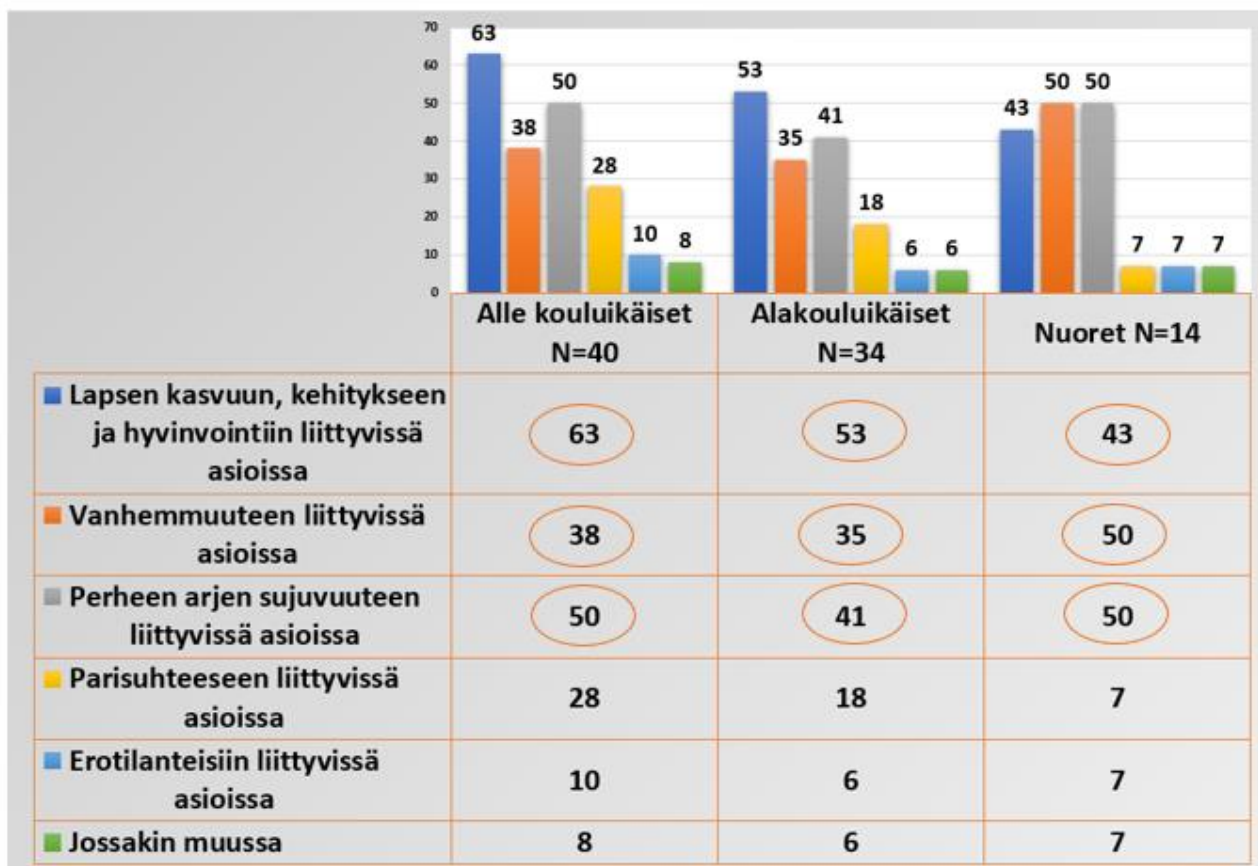
”Neuvolasta voi kysyä mitä vain tukea. Kouluun siirtyessä tahoja on useita (ope, terkka...) eikä ole niin selvää missä minkälaisia asioita kannattaisi ottaa esille tai kenellä on paras kokonaiskuva lapsesta.”

”Erityislasten palvelut tulisi saada yhdestä paikasta eikä pompotella ihmisiä luukulta toiselle.”

Lisäksi lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen liittyvän tiedon osalta toivottaisiin järjestettävän yleisiä tapahtumia, ja kiinnittämään huomiota myös niistä hyvin tiedottamiseen.

”Kerhotoiminnan ja näihin liittyvien verkostojen kehittäminen.”

”Perheiden välinen keskustelu - voitaisiin puolin ja toisin naapurustossa toimia apuna, kun vanhemmilla pakollisia menoja. Yhteisöllisempi kulttuuri auttaisi.”

Kuvio 29: Ikäryhmittäin jaoteltuna lapsiperheiden saaman tuen ja avun hakemiseen liittyvän kynnyksen madaltamisen toiveet

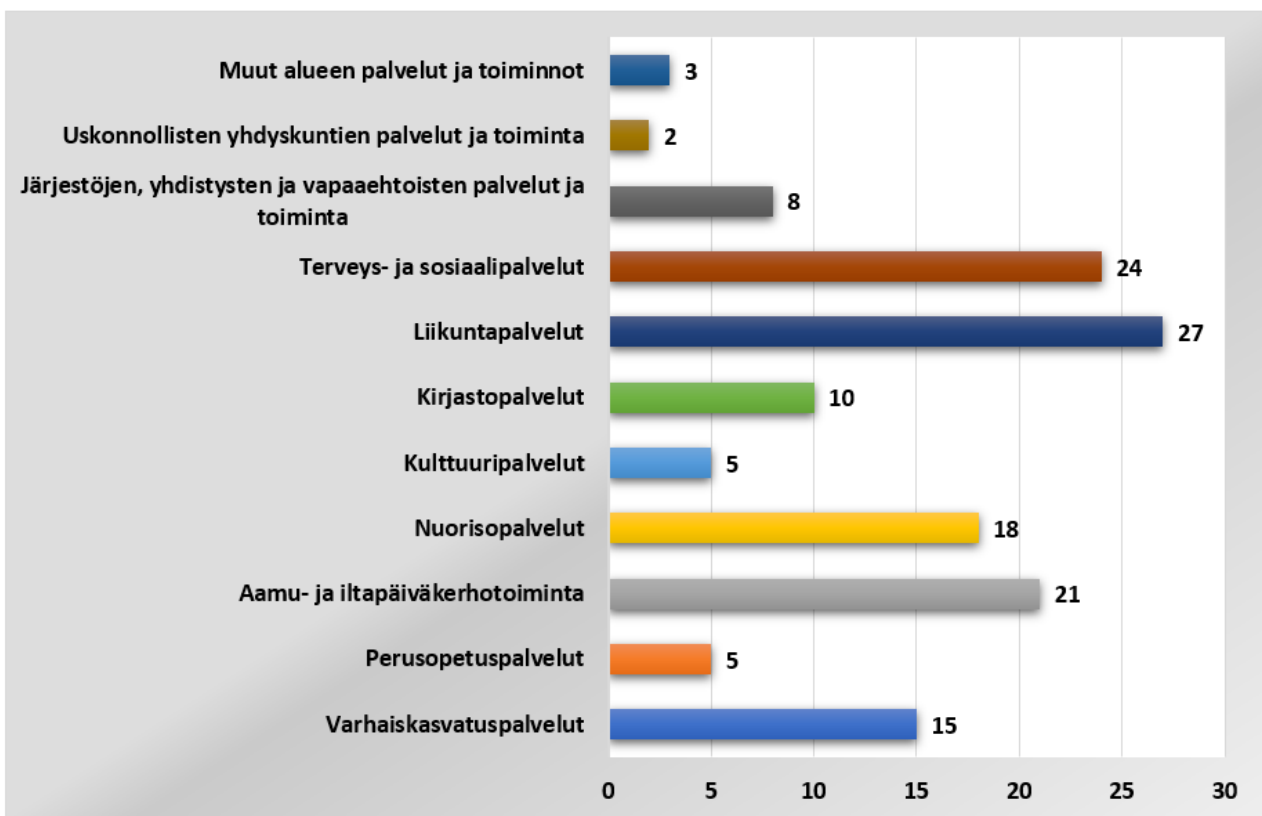
Kuviossa 29 nähdään eri ikäisten lasten perheiden vastauksista, että alle kouluikäisten ja alakouluikäisten lasten perheiden kohdalla tuen ja avun kynnyksen madaltamista toivottiin eniten lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Lisäksi kynnyksen madaltamista toivottiin perheen arjen liittyviin asioihin ja vanhemmuuteen liittyviin asioihin. Nuorisoiäisten lasten perheiden kohdalla tuen ja avun kynnyksen madaltamista toivottiin eniten vanhemmuuteen liittyvissä asioissa ja perheen arjen sujuvuuteen liittyvissä asioissa. Toiseksi eniten kynnyksen madaltamista toivottiin lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyviin asioihin saatavaan tukeen ja apuun.

PALAUTETTA JA KEHITTÄMISTOIVEITA

Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistoiveet

Seuraavaksi käsitellään kyselykartoituksen kysymystä, joka käsitteli alueen lapsi- ja perhepalveluiden sekä toiminnan kehittämistä. Kysymyksessä vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon, joka heidän mielestään tukisi perheen arjen sujuvuutta ja hyvinvointia. Lisäksi vastaajat saivat täydentää vastauksiaan avoimilla kommentteilla. Vastaajia oli yhteensä 67.

Alla olevasta kuviosta (Kuvio 29) on nähtävissä, että eniten kehitystoiveita koettiin olevan liikuntapalveluissa, terveys- ja sosiaalipalveluissa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittämisessä.

Kuvio 30: Palveluiden kehittämiskohteet

Seuraavaksi käsitellään kysymykseen vastattujen avointen kommenttien avulla vastaajien eri palveluiden kehitysideoita ja näkökulmia.

Liikuntapalvelut

Vastauksissa korostuu toiveet ulkoliikuntapaikoista ja niiden kehittämisestä. Alueelle toivotaan esimerkiksi luistelukenttä, ulkokuntosalia, ulkoilureittejä, laavuja, hiekkakenttiä ja tekonurmea.

Sisäliikuntapaikkojen osalta vastauksissa nostetaan esiin toive saada uimahalli Linnanmaalle. Lisäksi useammassa vastauksessa korostuu toive saada alueiden lähikoulujen liikuntasalit monipuoliseen harrastekäyttöön. Vastauksissa tulee esiin myös tilojen monikäytön näkökulma. Se koetaan jo jollain osin toimivaksi järjestelyksi. Lisäksi vastauksissa nousee esiin liikuntapaikkojen lapsiystävällisyys, niihin toivotaan esim. lapsiparkkitoimintaa.

Vastauksissa alueelle toivotaan yleisesti enemmän harrastustoimintaa eri ikäisille ihmisille. Liikuntapalveluiden ja harrastusten toivotaan olevan myös erityislasten saatavilla. Vastauksissa korostuu ohjaajien ja erityislasten kohtaamisen tilanteet. Ohjaajille toivotaan koulutusta ja ammattitaitoa kohdata lapset.

Harrastetoiminnan monipuolisuuden näkökulmasta alueelle toivotaan myös ei-kilpailullisia mahdollisuuksia harrastaa. Toivotaan matalan kynnyksen, koko perheen harrastemahdollisuuksia.

Kouluilla toivottaisiin järjestettävän enemmän kerhoja ja muuta harrastetoimintaa. Liikuntatoimintaa toivotaan myös pienille lapsille. Lisäksi esimerkiksi tempurata-tyyppiset tapahtumat nousevat esiin eräässä vastauksessa.

”Alueen viihtyvyyttä voisi parantaa esimerkiksi ulkokuntosalilla.”

”Kehitetään liikuntatiloja ja paikkoja jatkuvasti. Nykyinen tilojen monikäyttö toimii hyvin.”

”Matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia esim. koulun tiloissa. Jotain sellaista, missä vaikka koko perhe voisi olla mukana eikä tarvitse kilpailla/treenata monta kertaa viikossa.”

Terveys- ja sosiaalipalvelut

Terveys- ja sosiaalipalveluiden osalta vastauksissa korostuu vahvasti se, että palveluita toivotaan olevan saatavilla lähempänä asuinalueita. Palveluiden siirto kauemmaksi aiheuttaa perheille vaikeuksia arkeen. Palveluita toivotaan kävelyetäisyydelle tai helppojen julkisten kulkuyhteyksien päähän.

Lisäksi esiin nousee toive terveystoimintojen saatavuudesta selkeästi yhdestä paikasta. Vastauksissa toivotaan selkeyttä ja ammattilaisilta parempaa osaamista perheiden tilanteiden kohtaamisesta ja palveluiden tarjoamisesta.

Useammassa vastauksessa lasten ja nuorten hammashoitoa toivotaan toteutettavaksi kouluilla, jotta vanhempien ei tarvitsisi kuljettaa lapsia hammashoitoon kesken työpäivän.

”Pitäisi olla lähellä ja pääsy helposti myös julkisella liikenteellä.”

”Iso miinus Kaijonharjun terveysaseman lopettamisesta! Vaikuttaa arkeen.”

”Tuomalla neuvolan ja hammashoidon takaisin alueelle.”

”Hammashoito koululle, jotta vanhempien työaika ei mene kuskaukseen.”

Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta

Vastauksissa korostuu erityisesti se, että toimintaa toivotaan olevan saatavilla myös muille kuin ekaluokkalaisille. Useissa vastauksissa nostetaan esiin, että iltapäivätoimintaa tarvittaisiin myös 2- ja 3-luokkalaisille. Toiminnan toteutuksessa toivotaan huomioitavan myös erityislapsset, joille tarvittaisiin pienemmät ryhmät. Iltapäiväkerhon aukiolon toivotaan jatkuvan kello 17 saakka.

Alueille toivotaan aamutoimintaa takaisin 1–2-luokkalaisille, erityisesti niihin aamuihin, jolloin koulupäivä alkaa vasta kello 10.15.

Kerhoihin toivotaan lapsille mielekästä tekemistä. Lisäksi kerhoista toivotaan saatavan paremmin tietoa missä ja milloin niitä järjestetään. Kerhoja toivotaan olevan esimerkiksi pallokerhoa tai liikuntakerhoa.

Aamu- ja iltapäiväkerhoihin toivotaan paremmin koulutettua henkilökuntaa.

”Saisi olla myös 2–3 luokkalaisena, koska vanhemmilla pitkä työpäivä.”

”Aamupäiväkerho toiminta käyttöön, erityislapsille välttämättömänä saatava pienemmät ryhmät.”

”10.15 alkaviin aamuihin 2.luokkalaiselle valvottua toimintaa.”

Nuorisopalvelut

Vastauksissa nousee vahvasti esiin se, että Pöllönkankaan alueelta puuttuvat nuorisotilat ja kerhot. Lisäksi Kaijonharjun ja Ritaharjun nuorisotoiminta koetaan olevan liian kaukana esim. Jylkynkankaan nuorille. Myös Kuivasjärvelle kaivataan nuorisotilaa.

Fyysisten nuorisotilojen lisäksi vastauksissa korostuu toive nuorten saamasta ohjatusta toiminnasta. Henkilökunnalta toivotaan myös koulutusta erityislusten kohtaamiseen.

Kouluille toivotaan myös kerhoja 4–6-luokkalaisille.

”Enemmän edullista kerhotoimintaa. Nuokkari lähemmäs kuin Kaijonharjuun.”

”Monipuolisempaa tarjontaa, esim. yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneelle nuorelle.”

”Teini-iän kynnyksellä oleville koululaisille olisi tärkeää järjestää mielekästä toimintaa koulun jälkeen.”

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksen palveluiden osalta vastaajat toivovat avointa mahdollisuutta viestintään ja keskustelua silloin, jos ongelmia ilmenee.

Lisäksi toivotaan lisää resursseja. Parempaa tukea ryhmiin pienryhmien, henkilökunnan kouluttamisen ja esimerkiksi avustajien kautta. Päiväkotipaikkoja toivottaisiin olevan enemmän ja saman perheen lasten toivottaisiin mahtuvan samaan päiväkotiin. Myös kunnallisten lähipäiväkotien jonot aiheuttavat perheille hankaluuksia. Lisäksi useissa vastauksissa korostuu toive lisäresursseista varhaiskasvatukseen.

Lisäksi useampi vastaaja nostaa esiin näkökulman saada lapselle oikeus täysiaikaiseen päivähöitoon, vaikka vanhemmat olisivat kotona. Tämä tilanne on kartoituksen kyselyn keräämisen toteuttamisen jälkeen parantunut. 1.8.2020 alkaen lapsilla on ollut valtakunnallisesti oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen.¹

Varhaiskasvatuspalveluista toivotaan enemmän tietoa ja palveluihin toivotaan joustavampia aikatauluja.

”Lähipäiväkotiin vuoden jono - liian pitkä aika!”

”Avointa viestintää ja keskustelua.”

”Kunnallisten päiväkotipaikkojen saaminen läheltä kotia on vaikeaa.”

”Mahdollisuus saada lapsi lähipäiväkotiin.”

Kirjastopalvelut

Kirjaston palveluilta toivotaan laajempia aukioloaikoja, omatoimikirjaston palveluita sekä pienemmille alueille omaa kirjastoa tai kirjastoauton palveluita myös muille alueen asukkaille kuin koululaisille.

”Kirjastoauto palvelee koululaisia, mutta vanhempien on haettava palvelut alueen ulkopuolelta (Ritaharju, Kaijonharju).”

”Kaijonharjun kirjasto omatoimikirjastoksi.”

”Oma kirjasto nuokkarin yhteyteen.”

¹ <https://minedu.fi/varhaiskasvatusoikeus> (viitattu 15.10.2020)

”Laajemmat aukioloajat”

”Kirjastoauton vierailu myös ilta-aikana kl16 jälkeen.”

Järjestöjen, yhdistysten ja vapaaehtoisten palvelut ja toiminta

Järjestöiltä, yhdistyksiltä ja vapaaehtoisilta toivotaan vastauksissa erityisesti harrastus ja kerhotoimintaa esimerkiksi koulujen tiloihin. Vastauksissa nousee esiin tarve esimerkiksi liikuntaan ja kädentaitoihin liittyviä kerhoja iltapäivisin lapsille.

”Selkeämmin omalle koululle toimintaa, yleiskerhoja urheiluun ja askarteluun.”

”Harrastustoimintaa koululle päivisin”

”Matalan kynnyksen liikuntaharrastuksia alueelle.”

Perusopetuspalvelut

Perusopetukselta toivotaan eriyttävää ja yksilöllisempää opetusta, jokaisen lapsen kehityksen ja osaamisen huomioimista paremmin, jotta perusopetus tarjoaisi kullekin lapselle sopivasti haastetta ja onnistumisia. Lisäksi toivotaan parempaa tukea erityislapsille.

Opettajille toivotaan lisää koulutusta ja avustajia toivotaan olevan enemmän käytettävissä myös henkilökohtaisesti.

Koulun alkamisaika pienillä koulun oppilailta kello 10 koetaan haasteelliseksi, koska aamupäiväkerhotoimintaa ei ole ja lapset joutuvat olemaan yksin kotona.

Lisäksi koulusta toivotaan saavan tietoa paremmin jo esikouluvuoden aikana.

”Mahdollistetaan kunkin lapsen paras mahdollinen kehittyminen vaatimalla eri lapsilta eri asioita.”

”Parempi tuki erityislapsille, opettajien koulutus, henkilökohtaiset avustajat saataville.”

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden osalta nuorille toivottaisiin järjestettävän jotain toimintaa.

Muut alueen palvelut ja toiminnot

Koululle toivotaan kerhoja erityisesti 4–6-luokkalaisille. Lisäksi lapsille ja nuorille kaivataan sellaisia tiloja, joissa voisi tavata kavereita ja viettää aikaa.

Uskonnollisten yhdyskuntien palvelut ja toiminta

Myös uskonnollisten yhdyskuntien toivottaisiin järjestävän kouluille toimintaa ja erityisesti kerhoja. Kerhotoiminnasta nousee vastauksissa esiin tarve kerhoille esimerkiksi urheiluun ja askarteluun sekä toive kerhoista yleisesti 4–6-luokkalaisille.

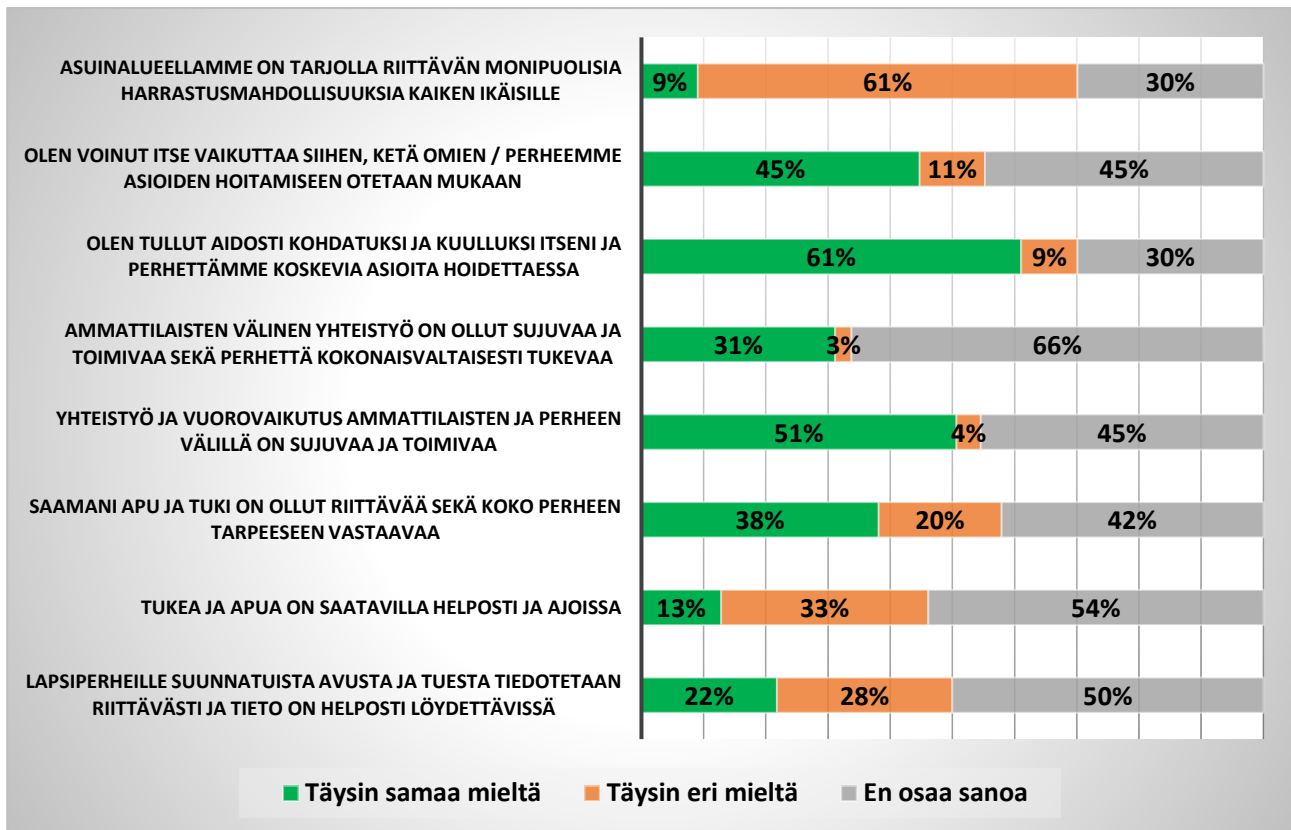
”Koulujen tiloihin (maksullistakin) harrastuksia ja kerhotoimintaa iltapäivisin, tuodaan harrastukset lasten luo niin ei tarvitse käyttää iltoja kускаamiseen ja lapsille jää vähemmän aikaa yksin kotona.”

”Harrastustoimintaa koululle päivisin”

”Matalan kynnyksen liikuntaharrastuksia alueelle.”

Palveluiden saatavuus

Tässä osiossa käsitellään kyselykartoituksessa esitettyjä väittämiä, jotka käsittelivät palveluiden saatavuutta. Vastaajilta kysyttiin mitä mieltä he ovat annetuista väittämistä. Vastaajat saivat vastata kokemustensa mukaan alueen palveluista ja niiden saatavuudesta. Vastausvaihtoehtoina oli ”Täysin samaa mieltä”, ”Täysin eri mieltä” ja ”En osaa sanoa”. Vastauksia sai myös täydentää avoimilla kommentteilla. 78 vastaajaa vastasi väittämiin ja avoimia kommentteja annettiin yhteensä 41. Alla olevasta kuviosta (Kuvio 31) voidaan nähdä väittämät ja vastausten jakautuminen vaihtoehtojen välille. Vastauksissa esiintyy paljon myös harmaalla merkittyä ”En osaa sanoa”-vaihtoehtoa. Tähän voidaan olettaa syyksi mahdollisesti liian jyrkiksi koetut ”täysin samaa mieltä” ja ”täysin eri mieltä” vastausvaihtoehdot.

Kuvio 31: Kokemukset palveluiden saatavuudesta

Seuraavaksi käsitellään väittämien vastauksiin annettuja avoimia kommentteja

Harrastukset

Kuivasjärvelle kaivataan harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille. Vastaajista 61 % oli täysin eri mieltä siitä, että alueella on riittävän monipuolisesti harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille. Erityisesti avoimissa vastauksissa korostuu alle kouluikäisten lasten harrastusten ja nuorten harrastusten puute. Harrastusmahdollisuuksia toivottaisiin lisäksi olevan kävely tai pyöräilymatkan päässä.

”Paras harrastus on sellainen, johon voi mennä aina kävellen tai pyörällä.”

”Nuorille ei ole mitään.”

”Ainakaan ei ole tiedossa, että pienille olisi hyvin harrastusmahdollisuuksia.”

”Alle kouluikäisille saisi olla enemmän tarjontaa ja myös edullisia vaihtoehtoja enemmän.”

Aito kohtaaminen

Aito kohtaaminen ammattilaisten ja viranomaisten kanssa on koettu vaihtelevasti. Esimerkiksi koulun ja varhaiskasvatuksen kohdalta avoimissa kommentteissa nousee esiin kokemuksia siitä, että lapsen asioissa huoltajat eivät ole kokeneet tullessa täysin aidosti kuulluiksi. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kohdalla

kokemuksista mainitaan, että koetaan tullessa ymmärretyksi ja toisaalta myös huonosti kohdatuksi. Useissa vastauksissa toistuu se, että välillä perheet kokevat tullessa aidosti kuulluiksi ja välillä he ovat kokeneet, että heitä ei ole ymmärretty.

Lisäksi kyselyn rakenne saa palautetta, jyrkät täysin samaa tai erimieltä vaihtoehdot kaipaisivat välilleen lievempiä vaihtoehtoja, koska kokemukset asettuvat näiden välimaastoon.

”Välillä on tullut kuulluksi ja välillä täysin väärinymmärretyksi.”

Tieto tuesta ja avusta

Lähes kaikissa vastauksissa korostuu tarve selkeämmälle tiedotukselle. Tieto ja tiedotus tuesta ja avusta koetaan hajanaiseksi, sattumalta löytyväksi, sekavaksi, vähäiseksi ja vaikeasti löydettäväksi. Tiedon löytymiseen toivottaisiin selkeämpää ja helpommin löydettävissä olevaa kanavaa.

Esimerkiksi harrastusryhmien osalta tietojen koetaan löytyvän vaikeasti.

Lisäksi vastauksissa nousee esiin huoli siitä, kuinka tukea ja apua osaa löytää silloin kun on todellinen hätä. Oikeus tukeen ja saatavilla olevat palvelut toivottiin olevan helposti koottuna esille ja tiedon löytämisestä toivottiin saavan ohjausta neuvolasta, varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta.

”Kunnalliset tuet ovat erittäin sekavat. Mihin on oikeus kaikille ja mikä on sitten, kun on hätä.”

”Aika vähäistä on aktiivinen tiedotus. Toisaalta jos osaa etsiä, varmaan tiedon löytää.”

”Tieto voi olla helposti löydettävissä, jos tietää mitä hakee. Vaikeuksien keskellä ei välttämättä usko, että apua saa, ellei tietoa palveluista ole entuudestaan.”

Apu ja tuki riittävää

Apua ja tukea toivottaisiin enemmän. Vastauksissa toivotaan apua ja tukea kodinhoitoon, unikouluun ja lastenhoitoon.

”Unikoulua tarvitsimme ja siihen saimme hyvin apua ja ohjeistusta”

”Ainoa mitä kaivattaisiin, on lastenhoitoapu, ja sitä ei ole saatavilla vasta kuin todellisessa hädässä.”

Helposti ja saatavilla

Avun ja tuen saatavuus koetaan haastavaksi. Neuvolan koetaan toimivan enemmän lapsen fyysisten mittojen tarkkailun paikkana, kuin perheen hyvinvoinnin tukijana. Lisäksi esiin nousee kokemus siitä, että tukea saa vasta, kun on tehty lastensuojeluilmoitus tai perheessä on muu iso kriisi. Avun saaminen koetaan hankalaksi ja vaativaksi prosessiksi ja koetaan, ettei apua välttämättä osaa hakea oikeasta paikasta, jotta sitä saisi.

Vastauksissa korostuu myös se, että apua saa, jos sitä osaa vaatia tarpeeksi ja oikeasta paikasta. Lisäksi useammassa vastauksessa korostuu huoli siitä, kuinka moni luovuttaa, kun hakeminen on niin haastavaa.

Avun saamisen muodot nousevat myös esiin. Avun muotoja ei ole koettu omaan tilanteeseen sopivaksi. On kaivattu esimerkiksi lastenhoitoapua iltapäivisin.

Lisäksi vastauksissa oli useampi kommentti, joissa perhe ei ole kokenut avulle tarvetta, jolloin kokemusta avun saamisen helppoudesta ja saatavuudesta ei ole.

”Apua pitäisi osata pyytää oikeasta paikasta eikä sitä silloinkaan välttämättä saa”

”Kun osaa ja uskaltaa pyytää apua, sitä on varmaankin saatavilla.”

”Tukea on saatavilla varmaankin vasta sitten kun perhe on jonkunlaisessa kriisissä.”

Yhteistyö ammattilaisten kanssa

Yhteistyö ammattilaisten kanssa koetaan eri perheissä eri näkökulmista. Osa kokee yhteistyön toimivan hyvin, osa perheistä taas kokee, että yhteistyö ei toimi esimerkiksi tiedonkulun kannalta. Lisäksi usea vastaaja on maininnut, että yhteistyö toimii välillä tai osittain ja toisinaan taas ei.

Varhaiskasvatuksen kohdalla resurssien riittävyys herättää vastaajissa huolta. Kuitenkin päiväkotien toiminnasta on myös annettu kehuja ja ilmaistaan tyytyväisyyttä varhaiskasvatuspalveluihin.

”Osittain toimii ja osittain ei toimi, pitäisi olla avoimempaa.”

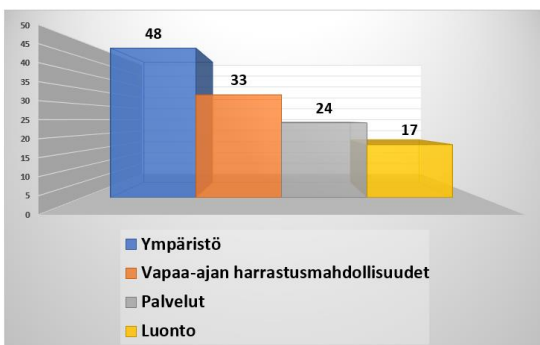
”Pöllökankaan päiväkotitoiminta - sanat ei riitä kertomaan, kuinka hienosti tekevät ammattitaidolla työtään lasten parissa.”

ELINYMPÄRISTÖ JA ASUINYHTEISÖ

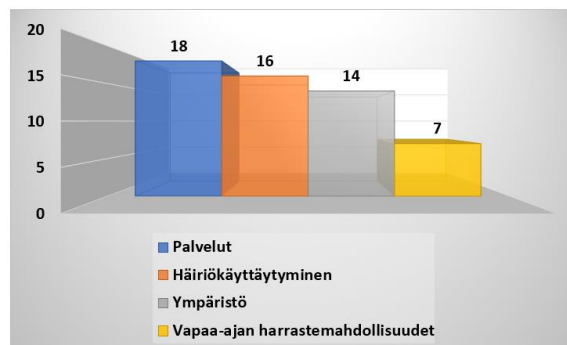
Asuinalueen viihtyisyyteen vaikuttavat tekijät

Seuraavaksi käsitellään kyselykartoituksen kysymystä, jossa vastaaja pyydettiin kertomaan asuinalueensa viihtyisyydestä ja vetovoimaisuudesta. Kysymykseen vastasi yhteensä 52 vastaajaa. Kyselyssä pyydettiin kertomaan asuinalueen viihtyisyyteen vaikuttavia tekijöitä. Vastaukset olivat luokiteltavissa eri teemojen alle. Alla olevista kuvioista voidaan nähdä nämä teemat ja niihin luokiteltujen mainintojen määrä. Vastaajien yhdessä vastauksessa on voitu mainita useampaan eri teemaan kuuluva asia, joten mainintoja on enemmän kuin itse vastaajien antamia vastauksia.

Alla olevista kuvioista (Kuvio 32 & Kuvio 33) voidaan nähdä teemoihin jako ja se että alueilla viihtyisyyttä lisääviksi tekijöiksi koettiin alueiden asuinympäristöön, vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksiin, palveluihin ja luontoon liittyviä asioita. Viihtyisyyttä vähentäviksi tekijöiksi koettiin palveluihin, häiriökäyttäytymiseen, ympäristöön ja vapaa-ajan harrastemahdollisuuksiin liittyviä tekijöitä.

Kuvio 32: Viihtyisyyttä lisäävät tekijät

Kuvio 33: Viihtyisyyttä vähentävät tekijät

Ympäristön osalta merkityksellisiä vastauksissa toistuneita asioita ovat turvallisuus, rauhallisuus ja suojaisuus asuinalueilla. Lisäksi monipuolinen asukasrakenne ja lapsiperheet tekevät vastanneiden mielestä alueesta viihtyisän. Sopivan väljä rakentaminen koetaan myös alueen viihtyisyyttä lisääväksi tekijäksi.

Vapaa-ajan harrastemahdollisuudet koetaan alueen viihtyisyyttä lisääviksi tekijöiksi, sillä alueella mainitaan olevan viihtyisiä leikkipuistoja ja hyvät mahdollisuudet ulkona liikkumiseen lenkkipoluilla. Myös hiihtoladut ja pyöräilyreitit mainitaan useammassa vastauksissa. Vastaajat kokevat myös, että puistojen viihtyvyyttä voitaisiin toisaalta parantaa ja ulkoilureittejä voisi olla vielä nykyistä enemmänkin, jotta alue olisi viihtyisämpi. Lisäksi järvi ja uimaranta koetaan alueen viihtyisyyttä lisääväksi tekijäksi.

Palveluiden osalta vastanneet kokevat, että alueet ovat viihtyisiä, koska koulut ovat lähellä ja päiväkoteja on alueilla. Lisäksi joukkoliikenne koetaan toimivaksi ja liikenneyhteydet koetaan turvallisiksi ja hyvin toimiviksi. Kirjaston läheisyys mainitaan myös alueen viihtyisyyttä lisääväksi tekijäksi. Useampi vastaaja kokee, että alueella on hyvät peruspalvelut.

Luonnon osalta vastaajat mainitsevat alueen viihtyisyyttä lisääviksi tekijöiksi erittäin usein sen, että luonto on lähellä ja ympärillä. Alue koetaan vehreäksi ja metsät viihtyvyyttä lisääviksi tekijöiksi.

Vastaajista 43 oli maininnut myös alueen viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä. Merkittävimmäksi alueen viihtyisyyttä vähentäväksi tekijäksi nimetään palveluihin liittyviä tekijöitä. Lisäksi häiriökäyttäytymiseen ja ympäristöön liittyviä tekijöitä on mainittu myös. Vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksissa koetaan myös olevan tekijöitä, jotka vaikuttavat alueen viihtyisyyttä vähentävästi.

Palveluiden osalta alueiden viihtyisyyteen koetaan vaikuttavan sen, että alueilla koetaan olevan vähän palveluita, esimerkiksi kauppojen ja kirjaston kannalta. Lisäksi terveysaseman, neuvolan ja hammashoidon siirtyminen kauemmaksi koetaan useissa vastauksissa alueen viihtyisyyttä vähentäväksi tekijäksi. Bussiyhteydet koetaan myös heikoiksi joillakin alueen suunnilla. Lisäksi perhekahvilan ja nuorisotilan puute koetaan vaikuttavan alueen viihtyisyyteen negatiivisesti. Lisäksi alueelta puuttuu postipalvelut ja seurakunnan tilat. Myös päiväkotit ja koulupaikkojen suhteen, on ilmaistu olevan toisinaan pulaa.

Alueen viihtyisyyttä vähentäväksi häiriötekijöiksi vastaajat ovat maininneet esimerkiksi häiriköivät mopoilijat ja metelöivän nuorison. Häiritsevää mopoilua on selitetty esimerkiksi liikennesääntöjen rikkomisella ja turhan melun aiheuttamisella. Nuorison metelöinnin häiritsevyyden syyksi on pohdittu esimerkiksi nuorisotilan puutetta, sillä nuorilla ei koeta olevan alueella sopivaa ajanviettopaikkaa. Lisäksi viihtyisyyttä vähentäväksi tekijöiksi koetaan myös julkisilla paikoilla päihteitä käyttävät henkilöt.

Alueiden ympäristö teeman alle luokiteltuja viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä ovat kyselyyn vastanneiden mukaan Raitotieltä tuleva melu, kaatopaikan läheisyys, liian lujaa ajava liikenne. Lisäksi ympäristön viihtyisyyttä vähentäväksi tekijöiksi koetaan se, että pikkulapsiperheitä ei ole lähellä ja alueella ei ole yhteisöllistä toimintaa. Myös epäsiisteys ja roskaisuus mainitaan useassa vastauksessa.

Vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksiin liittyviksi tekijöiksi, jotka vähentävät alueiden viihtyisyyttä koetaan nuorisolle sopivan tilan ja tekemisen puute. Leikkipuistot koetaan pienille lapsille soveltuvaksi ainoaksi virikkeeksi alueella. Lisäksi leikkipuistoja koetaan olevan vähän eikä niissä koeta viihtyvän kovin hyvin. Alueilla koetaan olevan puutteelliset harrastusmahdollisuudet.

Seuraavana olevassa taulukossa on nähtävissä vastaukset viihtyisyyttä lisäävistä ja vähentävistä tekijöistä. Useissa vastauksissa toistui samoja asioita. Näitä on merkitty taulukkoon numeroin ilmaisten mainintojen määrää. Otsikoiden perässä olevat numerot ilmaisevat teemaan liittyneiden mainintojen määriä.

Viihtyisyyttä lisäävät tekijät N=48	Viihtyisyyttä vähentävät tekijät N=43
<p>YMPÄRISTÖ (48) Rauhallinen alue (20) Turvallisuus (13) Viihtyisä ympäristö (4) Ei liian tiiviisti rakennettu (3) Alueen suojaisuus Vähän liikenteen melua Kehittyvä asuinalue Monipuolinen asukasrakenne Paljon lapsiperheitä ja sopivan pieni alue Kuivasjärven kunnossapito Ei kerrostaloja Puhtaat kadut</p>	<p>PALVELUT (18) Kaijonharjun terveysaseman, hammashoitolan ja neuvolan lopettaminen. (5) Vähäiset palvelut (3) Pula päiväkotij- ja koulupaikoista (3) Palveluiden vähyys esim. lähin nuorisotila/perhekahvila aika kaukana. (3) Heikot bussiyhteydet (2) Ei postipalveluja lähellä. Ei seurakunnan toimitiloja</p>
<p>VAPAA-AJAN HARRASTUSMAHDOLLISUUDET (33) Viihtyisät leikkipuistot (12) Reitit pyöräilyyn/kävelyyn (8) Hyvät ulkoilumahdollisuudet (5) Järvi ja uimaranta. (2) Ladut lähellä (2) Liikuntakenttä Tallit Kuntosali Auran maja</p>	<p>HÄIRIÖKÄYTTÄYTYMINEN (16) Epäsosiaalinen käyttäytyminen (8) Häiritsevä mopoilu (6) Alueen irrallaan olevat koirat Metelöivä nuorisotila</p>
<p>PALVELUT (24) Koulu lähellä (8) Liikenneyhteydet (5) Hyvät peruspalvelut (5) Lähikaupat (3) Kuivasjärven päiväkotij (2) Ideapark (2) Kirjasto lähellä</p>	<p>YMPÄRISTÖ (14) Roskaisuus, epäsiisteys (4) Kaatopaikka vieressä (3) Raitotien melu (2) Kova liikenne, liian lujaa ajavat autot ja mopot Ei juurikaan pikkulapsiperheitä ympäristössä Yhteisöllisyyden puute Uudisrakentaminen, kaupunkimaisuus Tien vierustat kaipaisivat paikoitellen raivaamista.</p>
<p>LUONTO (17) Luonto (11) Viherialueet (3) Metsä Vihreys Meri</p>	<p>VAPAA-AJAN HARRASTUSMAHDOLLISUUDET (7) Puutteelliset harrastusmahdollisuudet (3) Alueella ei on nuorille tarkoitettua tilaa, lähin on Ritaharjussa ja/tai Kaijonharjussa. (2) Leikkipuistoja on aika vähän eikä niissä viihdy kovin kauaa. Leikkipuiston lisäksi alueella ei ole paljon pienille lapsille soveltuvia harrastuspaikkoja.</p>

Toiveita tulevaisuuteen asuinalueesta ja yhteisöstä

Alueella tulevaisuutta ajatellen kartoitukseen vastanneet saivat esittää avoimien kommenttien kautta toiveitaan asuinalueen ja asuinyhteisön kehittymisestä ja tulevaisuudesta. Vastaajia oli yhteensä 52. Vastaukset olivat luokiteltavissa viiden eri pääteeman alle. Alla olevasta kuviosta (Kuvio 34) on nähtävissä näiden viiden teeman jakautuminen. Nämä viisi teemaa ovat yhteisöllisyys, liikenne, palvelut, turvallisuus ja ympäristö sekä harrastusmahdollisuudet ja vapaa-aika.

Kuvio 34: Tulevaisuuden toiveet alueella

Seuraavaksi käsitellään näitä vastaajien avoimia kommentteja alueen tulevaisuuden toiveista.

Harrastusmahdollisuudet ja vapaa-aika olivat eniten mainintoja saanut teema alueen tulevaisuuden toiveita käsitellessä. Alueelle toivotaan lisää erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Toivotaan esimerkiksi luistelukenttää, ulkoilu- ja retkeilyreittejä, laavuja, nuotiopaikkoja, puistoja, ulkoilmakuntosalia ja Linnanmaan uimahallia. Lisäksi toivotaan, että liikuntapaikkoja hoidetaan ja pidetään kunnossa. Metsien toivotaan säilyvän hyvänä ulkoilupaikkana.

Yksi useimmissa vastauksissa esiin noussut tarve on myös nuorisotilat ja sellainen paikka lapsille ja nuorille, jossa voisi turvallisesti viettää vapaa-aikaansa. Nuorisotilaan toivotaan ammattitaitoisia ohjaajia,

mahdollisuuksia esimerkiksi pelata, leipoa ja askarrella. Nuorisotilan tilaa pohditaan myös mahdollistavan iltapäivätoiminnan toteutumisen paremmissa tiloissa.

Lapsiperheille toivotaan enemmän toimintaa, esimerkiksi perhekerhoja. Lisäksi alueelle toivotaan enemmän seurakunnan toimintaa ja lisää harrastusmahdollisuuksia pienille lapsille. Kouluille toivottaisiin järjestettävän enemmän harrastusvuoroja.

”Toivoisin, että lapsille löytyisi harrastusmahdollisuuksia ja niistä tiedotettaisiin esim. Eskarissa/koulussa/kaupan seinällä/jaettavilla tiedotteilla.”

”Kuivasjärvi - Pöllönkangas alueella voisi olla myös asukkaiden käytössä olevaa tilaa, kirjasto tms., jonne pääsisi ilta-aikaan. Ulkoilupaikat olisi hyvä päivittää, sorakentät eivät houkuta lapsia pelaamaan.”

Turvallisuus ja viihtyisyys ovat myös keskeisiä vastauksissa esiin nousseita teemoja, joita alueen tulevaisuudelta toivotaan. Alueen toivotaan säilyvän rauhallisena ja pientalovaltaisena. Turvallisuutta toivottaisiin pidettävän tavoitteena jatkossakin, mutta alueen toivotaan myös pysyvän eloisana ja ikäjakauman monipuolisena. Alueen toivotaan olevan tulevaisuudessa turvallinen ympäristö lapsille ja nuorille.

Viihtyisyyden kannalta toivotaan, ettei metsiä kaadettaisi, säilytettäisiin viheralueet, arvostettaisiin luonnon monimuotoisuutta ja pidettäisiin järvi kunnossa. Lisäksi siisteyden ja viihtyisyyden näkökulmasta alueelle kaivattaisiin kestäviä roskakoreja pyöräteiden varsille.

Palveluiden osalta alueelle toivotaan nykypalveluiden ylläpitämistä ja myös lisää palveluita. Palveluiden kehittämisen osalta toivottaisiin osattavan kiinnittää huomiota asutuksen kasvuun ja olevan askeleen edellä siinä. Erityisesti terveys- ja sosiaalipalvelut alueella helpottaisivat erityisesti lapsiperheiden ja autottomien elämää.

”Että neuvola, terveyskeskus ja hammaslääkäri saataisiin alueelle, edes lapsille.”

Lisäksi alueelle toivotaan huoltoasemaa ja isoa ruokakauppaa.

Koulujen toivotaan säilyvän alueella ja toivotaan myös lisää päiväkotipaikkoja. Varhaiskasvatuksen resurssien toivotaan parantuvan.

Liikenne on yksi vastauksien teema. Alueen infrastruktuuri koetaan tarpeelliseksi päivittää. Liikenteen meluhaittoja toivotaan minimoivan. Infrastruktuurin pitäminen kunnossa ja siistinä koetaan lisäävän alueen kiinnostavuutta. Alueen kulkuyhteyksien toivotaan olevan turvallisia, lisäksi turvallisuutta toivotaan lisäävän esimerkiksi hidastinkorokkeilla. Mopoiluun toivottaisiin myös puututtavan ja tekevän siitä liikennesääntöjen mukaista ja turvallista.

”Pidetään infrastruktuuri kunnossa ja siistinä asukkaiden ja kaupungin puolesta. Liikuntamahdollisuuksien ja paikkojen hyvä hoito. Ruskon alueen liikuntamahdollisuuksien kehittäminen.”

Kevyen liikenteen väylien turvallisuuteen toivotaan kiinnitettävän huomiota. Pyöräteiden kuntoa toivotaan parannettavan myös pääväylien ulkopuolella. Erityisesti mopolla ajeluun toivotaan puututtavan.

Alueen julkisia liikenneyhteyksiä toivotaan kehitettävän sujuvammaksi.

Yhteisöllisyys on neljäs vastauksista noussut teema. Alueelle toivottaisiin yhteisöllistä tilaa, jossa voisi tavata alueen ihmisiä ja tehdä asioita yhdessä. Alueelle toivotaan yhteisöllistä toimintaa.

Alueelle toivotaan yhteisiä tapahtumia, yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Lisäksi yhteisöllisyydellä toivotaan ihmisten kunnioittamista, hyviä tapoja ja yhdessä kasvattamista. Toivotaan, että alueella pidettäisiin huoli toisista ihmisistä ja puututaan silloin, kun nähdään epäkohtia.

Toiveet julkisten tilojen käyttämisestä

Seuraavaksi käsitellään alueen julkisten tilojen käyttämiseen liittyvää pohdintaa. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten alueella olevia julkisia tiloja voitaisiin hyödyntää nykyistä paremmin alueen asukkaiden hyväksi. 41 vastaajaa kommentoi alueiden julkisten tilojen käytön toimivuudesta ja antoi ehdotuksia tilojen käyttöön. Koulujen tilojen käyttö nousi esiin useimmissa vastauksissa. Koulujen tiloihin toivottiin harrastusmahdollisuuksia eri järjestöiltä, seuroilta ja yhteisöiltä. Esimerkiksi liikuntaharrastuksia, käsityökerhoja, kokkikerhoa ja soittotunteja. Lisäksi kouluille toivottiin kirjaston itsepalvelumahdollisuutta. Lisäksi kotitalousluokkaa toivottiin alueen asukkaiden käyttöön ilta-aikana. Vastauksissa pohdittiin myös, voisiko kouluilla ja päiväkodeilla olla enemmän toimintaa iltaisin ja viikonloppuisin. Lisäksi vastauksissa nousi esiin näkökulma parhaiden aikojen vuokraamisesta useimmin urheiluseuroille, toivottiin, että perheille parhaiten sopiviin aikoihin voisi liikuntasaleihin päästä alueen perheetkin.

Lisäksi valtaosa vastauksista käsitteli vapaa-ajan kerhojen ja harrastusten mahdollistamista julkisten tilojen avulla. Toivottiin erilaisia kerhoja ja harrastusryhmiä, esimerkiksi harrastajateatteria, matalan kynnyksen harrastuksia, nuorisolle virikkeitä. Myös harrastusten edullisuuden näkökulma nousi kommentoissa esiin.

Alueelle toivottiin vastauksissa myös tapahtumia ja toimintaa alueen julkisiin tiloihin. Esimerkiksi vanhemmille toivottiin vertaistukiryhmiä ja tiloja toivottiin myös erilaisten tukiryhmien käyttöön.

Nuorisotilan puuttuminen alueelta nousi esiin useassa vastauksessa. Lisäksi terveystalveluiden siirtäminen pois alueelta nousi esiin vastauksissa, ja niitä kaivattiin takaisin alueelle.

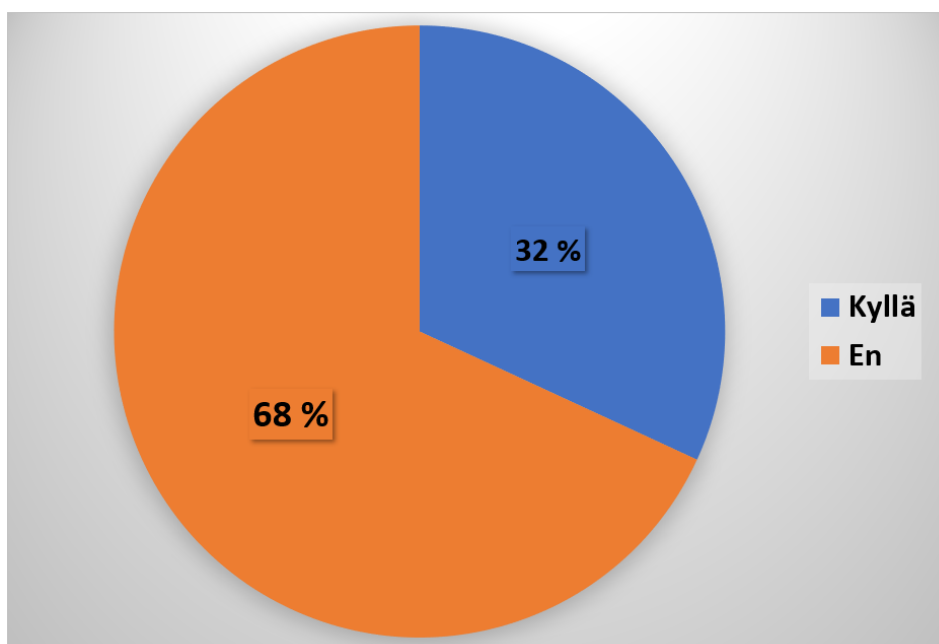
Useat vastaajat nostivat myös esiin sen näkökulman, että julkisten tilojen käyttömahdollisuuksista ei ole tietoa. Toivottiin selkeää kanavaa, jonka kautta tilojen käyttömahdollisuuksista ja varausmahdollisuuksista saisi tietoa. Lisäksi useat vastaajat kokivat, ettei alueella ole julkisia tiloja, joita voitaisiin käyttää. Niitä toivottiin kuitenkin rakennettavan lisää.

”Julkisia tiloja voisi käyttää harrastustoiminnan ja kerhotoiminnan järjestämiseen ja tukiryhmien kokoontumistiloiksi.”

”Ehkä niiden käyttömahdollisuuksista voisi laittaa kootusti tietoa. Yksi kanava, jolla kertoa näistä.”

Kiinnostus kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan osallistumista kohtaan

Viimeisenä käsitellään Kuivasjärvi-Jylkynkangas-Pöllönkangas alueen vastaajien kiinnostusta osallistua oman asuinalueensa kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Asuinalueen kehittämiseen osallistumiseen koskevaan kysymykseen tuli 69 vastausta.

Kuvio 35: Kiinnostus osallistua alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan

Yllä olevasta kuviosta (Kuvio 35) voidaan havaita, että vastaajista 32% oli kiinnostuneita osallistumaan jollakin tavalla alueen toimintaan. Kyllä-vastauksen antaneista 17 perusteli lisäksi vastaustaan esimerkiksi kiinnostuksella osallistua lapsia koskevien alueen palveluiden kehittämiseen, esimerkiksi vanhempaintoimikunnan kautta, tulevaisuutta suunnitteleamalla. Lisäksi lastenhoitoa osallistumisen ajaksi toivotaan. Osa kokee, että on epäselvää kuinka voisi osallistua, mutta on silti kiinnostunut. Vastaajista 68% koki, että he eivät ole kiinnostuneita osallistumaan. En-vastauksen antaneista 28 perustelivat vastaustaan avoimella kommentilla. Perusteluissa korostui ajan puute. Lisäksi osa osallistuu jo muuhun vapaaehtoistoimintaan. Lisäksi osallistumisen mahdollistamiseen ja kiinnostukseen vaikuttaa kielitaito, muutto toiselle asuinalueelle, jaksaminen ja tietämättömyys tarjonnasta.

”Ei ole aikaa/voimavaroja tällä hetkellä.”

”Kiinnostaa, en tiedä miten.”

”Olen jo vanhempaintoimikunnissa mukana koululla ja päiväkodilla.”

JOHTOPÄÄTÖKSET ALUEIDEN TILANTEESTA

Ritaharju-Aaltokangas-Kuivasranta

Perheiden arjen hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä tuli esiin lasten arjen hyvinvoinnin merkityksellisimpänä tekijänä perhe, kaverit ja alueen turvallisuus sekä toimivat peruspalvelut. Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia koetaan saavan eniten perheestä, parisuhteesta ja omasta kodista. Perheet ja kodit koetaan siis tärkeiksi ja hyvinvoinnin kannalta hyvin merkityksellisiksi yksiköiksi lapsiperheiden arjen kannalta.

Perheiden arkeen toivotaan tukea ja apua harrastusmahdollisuuksiin sekä mielekkääseen tekemiseen vapaa-ajalle. Lisäksi kaverisuhteisiin ja koulunkäyntiin kaivataan myös tukea ja apua. Nämä samat tekijät nousivat esiin myös perheiden hyvinvointiin vaikuttavissa tekijöissä, joten voidaan tulkita tärkeäksi se, että vapaa-ajan toimintaa, kaverisuhteita ja koulunkäyntiä pystyttäisiin tukemaan perheiden tarvitsemalla tavalla.

Vanhemmukseen ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki näkyy vastauksissa lasten ja nuorten tunnetaitojen kehittämisen toiveena. Myös lasten itsenäistymiseen ja haastavaan käyttöön toivotaan tukea ja apua vanhemmuuden näkökulmasta. Useissa vastauksissa toivottiin lasten ja nuorten normaaliin kasvuun ja kehitykseen liittyviä luentoja ja mahdollisuuksia keskustelulle näistä aiheista ammattilasten kanssa. Erilaiset luentotilaisuudet voitaisiin siis kokea lapsiperheiden arkea tukevaksi ja vanhempana toimimista kehittäväksi.

Avun ja tuen erilaiset kanavat näyttäytyvät vastauksissa tarpeellisina. Apua ja tukea on yleensä saatu perheen lähipiiristä tai keskusteluapuna eri alojen ammattilaisilta. Vastauksissa näkyy myös perheiden kokemukset siitä, että avulle ei ole koettu tarvetta. Avun ja tuen hakemisen kynnystä madaltamaan toivotaan toimenpiteitä lapsen kehitystä, kasvua ja hyvinvointia käsittelevien asioiden taholla. Myös perheiden arjen sujuvuutta tukevat ja auttavat palvelut koetaan tarpeellisiksi.

Alueen palveluista kehittämistoiveita vastaajilla herää eniten terveys- ja sosiaalipalveluiden osalta. Lisäksi liikuntapalvelut ovat toinen merkittävä kohde. Terveys- ja sosiaalipalveluiden osalta vastauksissa toistui usein kyselyn eri vaiheissa erityisesti neuvolan palveluiden tarve lähemmäksi asuinalueita. Kyselylomake on ollut auki syksyllä 2019 ja nyt kun tätä raporttia kirjoitetaan syksyllä 2020, voidaan todeta, että 1.9.2020 alkaen on ollut käytettävissä Ritaharjun hyvinvointipiste², jonka toiminta painottuu lapsiperheille suunnattuihin palveluihin kuten neuvolatoimintaan. On positiivista havaita, että yhteen alueen vastauksissa useimmin mainittuun huolenaiheeseen on saatu helpotusta.

² <https://www.ouka.fi/oulu/terveyspalvelut/ritaharju>

Asuinalueen viihtyvyyteen koetaan vaikuttavan ympäristön, palveluiden, harrastustoiminnan, luonnon, liikenteen ja yhteisöllisyyden tahoilta. Näiden teemojen alle luokiteltiin vastaajien kokemuksia, jotka tekevät asuinalueesta viihtyisän. Alueen viihtyvyyttä vähentäviä tekijöitä koottiin häiriökäyttäytymisen, rakentamiseen liittyvien tekijöiden, liikenteen, palveluiden ja lasten ja nuorten palveluiden otsikoiden alle. Näissä teemoissa oli tekijöitä, jotka vastaajat kokivat alueen viihtyvyyttä vähentäväksi tekijäksi.

Alueen viihtyvyyttä arvioidessa tulee huomioida myös eri alueilta tulevat kokemukset. Tämän raportin rakentamiseksi on yhdistetty kolmen eri asuinalueen vastaajien vastauksia. Alueet ovat lähekkäisiä sijainniltaan mutta kuitenkin erillisiä asuinalueita, joten vastauksissa voi näkyä luonnollisesti hajontaa viihtyvyyteen liittyvien tekijöiden kohdalla. Lisäksi viihtyvyyden kokemuksen voidaan ajatella olevan myös henkilökohtaiseen kokemukseen vahvasti sidoksissa oleva asia. Jokin perhe voi esimerkiksi kokea alueella olevan monipuolisesti puistoja ja muuta tarjontaa vapaa-ajan toimintaan mutta toinen perhe voi taas kokea, että heille sopivaa tarjontaa ei ole.

Asuinalueen tulevaisuutta käsitteleviä toiveita esitettiin kuuden eri teeman alle luokiteltavista aiheista. Nämä teemat olivat koulut ja päiväkodit, yhteisöllisyys, ympäristö ja luonto, harrastusmahdollisuudet, turvallisuus ja viihtyisyys sekä palvelut. Julkisten tilojen käyttämisestä vastaajat esittivät toiveita mahdollisuuksista käyttää koulun tiloja monipuolisesti. Koululle toivottiin monitoimitalomaista toimintaa ja iltakäytön laajentumista. Koulun iltakäytön näkökulmasta pohdittiin kuitenkin myös valvonnan ja vastuun näkökulmia. Tilojen käyttäminen ilta-aikaan vaatisi valvontaa ja varausjärjestelmiä. Lisäksi vastuun näkökulmasta voidaan pohtia välineiden käyttämistä huolellisesti.

Vastaajien kiinnostus osallistua kehittämään alueen toimintaa ja yhteisölliseen toimintaan jakautui niin, että noin neljäsosa vastaajista koki olevansa kiinnostunut osallistumaan alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan ja kolme neljäsosaa vastaajista koki, että ei ole kiinnostunut osallistumaan. On positiivista huomata, että kiinnostusta alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan on jonkin verran. On myös ymmärrettävää, että osa vastaajista kokee arkensa sen verran kiireiseksi, että aikaa tai jaksamista kehittämistoimintaan ei löydy.

Kuivasjärvi-Pöllönkangas-Jylkynkangas

Arjen hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä tuli esiin, että lasten arkeen eniten iloa ja hyvinvointia koetaan saavan perheestä, kavereista ja ystävistä sekä toimivista peruspalveluista ja alueen turvallisuudesta. Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia koetaan saavan eniten perheestä, parisuhteesta sekä terveydestä.

Lapsiperheiden arkeen toivotaan tukea ja apua harrastusmahdollisuuksiin, perheen sisäiseen vuorovaikutukseen sekä kaverisuhteisiin.

Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivotaan tukea erityisesti lapsen ja nuoren sosiaalisten ja tunteiden kehittymisen tukemiseen. Lisäksi tukea ja toivotaan myös haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen ja lapsen itsenäistymisen tukemiseen. Lasten tunteiden ja haastavan käyttäytymisen osalta erilaiset asiantuntijaluennot tai keskustelutilanteet ovat nousseet kyselyn vastauksissa esiin useampaan kertaan. Nämä ovat yhteiskunnassa ja lasten kasvatukseen liittyvässä julkisessa keskustelussakin usein pinnalla olevia asioita.

Tukea ja apua koetaan saavan eniten sukulaisilta ja läheisiltä. Lisäksi vastaajat ovat saaneet tukea ja apua myös keskusteluapuna eri alojen ammattilaisilta. Vastauksissa nousee esiin myös, että perheet ovat kokeneet, etteivät ole tarvinneet arkeensa tukea tai apua. Tuen ja avun hakemisen kynnyksiä madaltamaan toivotaan apua erityisesti lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Lisäksi matalampaa kynnyksiä toivotaan perheiden arjen sujuvuutta tukeviin apukeinoihin.

Alueen kehittämisen kohteissa esiin nousee liikuntapalvelut, terveys- ja sosiaalipalvelut sekä aamu- ja iltapäivätoiminta. Myös nuorisopalveluissa yksi mainituin kohde on nuorisotalon puute. Nuorisotaloa koskevat vastaukset nostivat usein esiin pitkän matkan toisten asuinalueiden nuorisotaloille. Nuorisotaloa kaivataan lähelle Kuivasjärven, Pöllönkankaan ja Jylkynkankaan lasten ja nuorten arkea, jolloin siellä olisi helppo käydä.

Asuinympäristön viihtyvyyden kannalta vastauksissa esiin nostetaan ympäristöön, vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksiin, palveluihin ja luontoon liittyviä tekijöitä. Viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä on mainittu palveluiden, häiriökäyttäytymisen, ympäristön ja vapaa-ajan harrastemahdollisuuksien osa-alueilta.

Tulevaisuuden toiveita alueen kehittymisestä vastaajat asettavat yhteisöllisyydelle, liikenteelle, palveluille alueen turvallisuudelle ja harrastemahdollisuuksille. Julkisten tilojen käytöltä toivotaan erityisesti mahdollisuuksia käyttää koulun tiloja. Lisäksi vastauksissa nousee esiin tiedotuksen näkökulmaa. Tilojen käyttömahdollisuuksista toivotaan selkeämpää tapaa viestiä ja tiedottaa.

Vastaajien kiinnostus alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan jakautuu niin, että noin kolmasosa on kiinnostuneita osallistua asuinalueensa kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Kaksi kolmasosaa kokee, ettei ole kiinnostusta osallistua. Vastaajista useimmat perustelevat kielteistä vastaustaan ajanpuutteella.

Kokemustiedonkartoituksen kyselyn kysymyksistä annettiin palautetta. Palautteessa pohdittiin kyselyn toimivuutta ja luotettavuutta. Palautteen mukaan kyselylomake on mahdollistanut liian monen rastian valitsemisen. Hyvinvointia lisäävien tekijöiden vaihtoehdot on koettu epäloogisiksi. Lisäksi väittämässä jyrkät ”täysin” vaihtoehdot tuntuivat joistakin vastaajista haastavilta. Vaihtoehtoihin toivottiin lievempiä välimuotoja

kuten esimerkiksi ”jokseenkin samaa mieltä” jne. Palaute on kokemustiedonkartoituksen kyselylomakkeen kehittämisen kannalta tärkeää, jotta tulevaisuudessa lomakkeita voidaan muokata ja kerätä entistä tarkemmin tietoa. Kiitos palautteista.